

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2011

Bc. Petra Lukšová

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Ekonomická fakulta

Katedra účetnictví a financí

Studijní program: N6208 Ekonomika a management

Studijní obor: Účetnictví a finanční řízení podniku

Výdajové chování magistrátních měst

Vedoucí diplomové práce:
doc. Ing. Milan Jílek, Ph.D.

Autor:
Bc. Petra Lukšová

2011

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v plném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Ve Velešíně 9. 4. 2011

.....

Podpis

Poděkování

Děkuji vedoucímu diplomové práce doc. Ing. Milanu Jílkovi, Ph.D. za odborné vedení, metodickou pomoc, rady a náměty při zpracování této diplomové práce.

OBSAH

1 ÚVOD.....	1
2 LITERÁRNÍ PŘEHLED	2
2.1 Územní samospráva v ČR.....	2
2.1.1 Vývoj územní samosprávy v ČR.....	2
2.1.2 Rozpočty územní samosprávy	3
2.1.2.1 Charakteristiky územního rozpočtu	4
2.1.2.2 Funkce územního rozpočtu	5
2.1.2.3 Obsah rozpočtu obce	6
2.1.2.4 Legislativní úprava pro rozpočty územní samosprávy v ČR	7
2.1.2.5 Zřizování komunálních organizací s vlivem do rozpočtů obcí	9
2.1.3 Fiskální potřeba územní samosprávy	9
2.1.3.1 Měření fiskální potřeby	10
2.2 Rozpočtový proces veřejného rozpočtu	11
2.2.1 Rozpočtová skladba.....	11
2.2.2 Rozpočtový proces veřejného rozpočtu.....	13
2.2.2.1 Etapy rozpočtového procesu	13
2.2.2.2 Obecné zásady rozpočtového procesu	14
2.2.2.3 Metody sestavování územních rozpočtů	16
2.3 Výdaje rozpočtů územních samospráv	18
2.3.1 Členění výdajů územních samospráv	19
2.3.1.1 Ekonomické hledisko	19
2.3.1.2 Hledisko rozpočtové skladby	19
2.3.1.3 Hledisko charakteru infrastruktury	22
2.3.1.4 Hledisko funkcí veřejných financí	23
2.3.1.5 Hledisko rozpočtového plánování.....	23
2.3.2 Výdaje obcí v ČR	23
2.4 Magistrální města v ČR	25
2.4.1 Postavení magistrálních měst v ČR v rámci územní samosprávy	25
2.4.1.1 Statutární města.....	25
2.4.1.2 Magistráty statutárních měst, jejich úkoly a specifika	26
2.4.2 Rešerše stávajících studií o výdajích magistrálních měst.....	27

3 METODIKA.....	32
4 ANALYTICKÁ ČÁST	38
4.1 Sledovaná města	38
4.1.1 Olomouc	38
4.1.1.1 Rozpočet a rozpočtování výdajů města Olomouc	38
4.1.1.2 Výdajová strana rozpočtu města Olomouc	43
4.1.2 České Budějovice	47
4.1.2.1 Rozpočet a rozpočtování výdajů města České Budějovice	47
4.1.2.2 Výdajová strana rozpočtu města České Budějovice	50
4.1.3 Hradec Králové.....	54
4.1.3.1 Rozpočet a rozpočtování výdajů města Hradec Králové	54
4.1.3.2 Výdajová strana rozpočtu města Hradec Králové	58
4.1.4 Havířov	62
4.1.4.1 Rozpočet a rozpočtování výdajů města Havířov	62
4.1.4.2 Výdajová strana rozpočtu města Havířov	66
4.1.5 Kladno	70
4.1.5.1 Rozpočet a rozpočtování výdajů města Kladno	70
4.1.5.2 Výdajová strana rozpočtu města Kladno.....	75
4.2 Srovnání mezi sledovanými městy a v rámci ČR	79
4.2.1 Srovnání mezi městy a ČR dle odvětvového třídění	79
4.2.1.1 Odvětvové třídění běžných výdajů.....	79
4.2.1.2 Odvětvové třídění kapitálových výdajů	81
4.2.2 Vývoj běžných a kapitálových výdajů měst a ČR.....	82
4.2.2.1 Běžné výdaje a tempo růstu těchto výdajů.....	82
4.2.2.2 Kapitálové výdaje a tempo růstu těchto výdajů	84
5 ZÁVĚR	87
SUMMARY	91
PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY	92
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	96

1 ÚVOD

Předkládaná diplomová práce se zabývá výdajovým chováním magistrátních měst. Veřejné výdaje jsou podstatným nástrojem rozpočtové politiky a jejich účel je rozsáhlý např. výdaje na obranu a bezpečnost nebo výdaje na sociální, vzdělávací a kulturní činnosti. Důležitým nástrojem, který pomáhá zabezpečit potřeby, tím že rozděluje veřejné výdaje, je rozpočet měst. Rozpočtem měst prochází velké množství finančních prostředků. Na výši výdajů mají vliv např. potřeby místního veřejného sektoru nebo míra odpovědnosti a pravomocí měst za zabezpečování statků přesahující svou úroveň příslušné město.

Hlavním cílem této práce je posoudit výdajovou stranu rozpočtů magistrátních měst ČR. Tato práce je rozdělená do více částí, které jsou dále členěny na kapitoly a podkapitoly. Mezi významné části této práce patří literární přehled, metodika, analytická část a závěr. Literární přehled je podložen odbornou literaturou se zaměřením na územní samosprávu a na rozpočtový proces veřejného rozpočtu. Další důležitá část literárního přehledu se týká výdajů rozpočtů územních samospráv a také magistrátních měst České republiky. Tato magistrátní města jsou nejprve obecně představena a poté následuje přehled stávajících studií o výdajích těchto měst.

Na literární přehled navazuje metodika, která analyzuje postup práce. Obsahuje zdroje dat, kritéria hodnocení výdajů a jednotlivé metodické kroky, které určují charakteristiku analytické části práce. Analytická část práce se především týká jednotlivým vybraných magistrátních měst. Každé magistrátní město je nejprve hodnoceno samostatně a následně je provedena analýza srovnání mezi těmito městy. V každém magistrátním městě je nejprve nastíněn rozpočet města a rozpočtování výdajů ve vybraném období. Dalším důležitým bodem je analýza běžných a kapitálových výdajů dle odvětvového třídění. V celkovém zhodnocení by měly být patrné výdajové rozdíly mezi městy a také rozdíly těchto měst jako celku v rámci obcí České republiky.

V závěru této práce jsou celkové výsledky shrnuty a čtenář by si tak měl udělat představu o hospodaření s finančními prostředky jednotlivým magistrátních měst.

2 LITERÁRNÍ PŘEHLED

2.1 Územní samospráva v ČR

2.1.1 Vývoj územní samosprávy v ČR

Předchůdcem samosprávných obcí byly katastrální obce, které vznikaly za Josefa II. Jednalo se o soupisy domů a pozemků, které byly podřízeny krajským hejtmanům. Tyto obce však brzy zanikly. V nové podobě byly samosprávné obce ustanoveny až po roce 1848. Prozatímní obecní zákon z roku 1849 definoval dvojí působnost obcí, a to vlastní a přenesenou. Dvojkolejný model veřejné správy uplatňovaný na našem území od r. 1850 (samospráva a správa politická) byl opuštěn se vznikem samostatného státu. Do té doby se smíšený model uplatňoval pouze na úrovni obcí. Na úrovni okresů vedle sebe působila okresní zastupitelstva a okresní hejtmanství (Novotný, 2007).

Po vzniku samostatné Československé republiky bylo nutné řešit neutěšenou situaci samosprávných územních celků. Novela k obecním zřízením omezila samosprávu. V roce 1927 došlo k reformě hospodaření jednotlivých stupňů územní samosprávy. V letech 1938 až 1945 byly provedeny změny ve vymezení výdajů územních celků. V dalších letech byly vytvořeny národní výbory, které byly zrušeny až v roce 1990. (Marková, 2000). Tyto národní výbory však nelze považovat za orgány územní samosprávy, byly vykonavateli úkolů uložených centrální mocí (Jílek, 2008).

Na začátku 90. let 20. století bylo hlavním úkolem obnovit územní samosprávu. Tato územní samospráva se vrátila ke smíšenému modelu kombinace samostatné působnosti a přenesené působnosti, s dominantním postavením vlastní samosprávy. Nastalo období reformy územní samosprávy. Cílem této reformy byla obnova územní samosprávy a její oddělení od státní správy, dále rozdělení kompetencí na úroveň veřejné správy a územní samosprávy, zvýšení průhlednosti rozhodovacích procesů a snížení rozsahu přerozdělovacích procesů prostřednictvím státního rozpočtu. Reforma územní samosprávy se soustředila na zrušení soustavy národních výborů a na změny územního členění. Dále se reforma soustředila na vytvoření nových správních obvodů, vytvoření dvoustupňové

územní samosprávy a na vytvoření ekonomických a legislativních předpokladů pro fungování územní samosprávy.

Reforma územní samosprávy byla rozdělena do 4 etap. V první etapě let 1990 až 1992 šlo o změny na úrovni ústřední státní správy, o reformu národních výborů a o obnovu obecního zřízení. Ve druhé etapě let 1992 až 1997 bylo cílem zúžení pravomocí ústředních orgánů a omezování jejich kompetencí ve prospěch orgánů územní samosprávy. Těžištěm však byla reforma územní správy a samosprávy, včetně finančních vazeb. V rámci třetí etapy let 1997 až 2000 byly přijaty zákony o vytvoření vyšších územních samosprávních celků a krajská zřízení s využitím smíšeného modelu územní samosprávy. V poslední čtvrté etapě od r. 2000 byla pozornost soustředěna na reformu státní správy a přípravu zrušení okresních úřadů, dále zkvalitnění samostatné působnosti v obcích i výkonu přenesené působnosti v pověřených obcích. Od roku 2001 byla převedena řada kompetencí na nově vzniklé kraje a rokem 2003 byly mnohé kompetence ze zrušených okresních úřadů převedeny na obce s pověřenými obecními úřady a obce s rozšířenou působností (Peková, 2004).

Územní samospráva vznikala dvěma způsoby a to přirozeně (jako obce a města) s větším či menším počtem obyvatel, kteří sídlí na stejném místě, a uměle (z vůle státu) jako vyšší stupeň územní samosprávy na regionální úrovni, zahrnující obyvatele více měst v dané oblasti (Provazníková, 2009).

2.1.2 Rozpočty územní samosprávy

Z hlediska historického lze rozpočty rozdělit do období před rokem 1896 a do období od tohoto roku. V prvním období se rozpočty obce dělily na část řádnou a mimořádnou. Tomu odpovídalo i členění rozpočtových výdajů, které v tomto období měly obecní rozpočty ještě minimální. V druhém období a to od roku 1896 vznikl nový daňový zákon, který znamenal výraznou změnu pro financování obcí a důsledně rozdělil obecní rozpočty na část řádnou a mimořádnou (Maier, 2005).

Územní rozpočet je nejdůležitější součástí finančního systému na úrovni územní samosprávy. Je jedním z nejdůležitějších nástrojů zajištění její činnosti (Peková, 2004).

Rozpočet územního samosprávného celku a svazku obcí je finančním plánem, jímž se řídí financování činnosti územního samosprávného celku a svazku obcí (Zákon č.250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů).

Rozpočet obce je toková veličina, kdy během celého rozpočtového období postupně přicházejí příjmy na příjmový účet rozpočtu a postupně se výdaji uhrazují vznikající potřeby (Toth, 2005).

Rozpočty jsou označovány jako decentralizované peněžní fondy, ve kterých se soustřeďují jak příjmy, které obec získá přerozdělením v rozpočtové soustavě, tak i příjmy vlastní činnosti, které se používají na financování statků. Rozpočet je nástroj zabezpečení a financování obecní politiky a dává do souladu plánované příjmy a výdaje obce. Územní rozpočet je vytvářen, rozdělován a používán s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného způsobu financování (Provazníková, 2009).

Rozpočet je druhým z pilířů, vedle majetku, na kterém stojí hospodaření územních celků. Obce hospodaří podle vlastního rozpočtu příjmů a výdajů a s využitím vlastních peněžních fondů (Marková, 2000).

V současné době se mezi rozpočty územní samosprávy, označované jako územní rozpočty, zahrnují:

- rozpočty měst a obcí
- rozpočty krajů
- rozpočty dobrovolných svazků obcí

V ČR je roční rozpočet základem finančního hospodaření každé obce a kraje. Sestavuje se na jeden kalendářní rok (Peková, 2004).

2.1.2.1 Charakteristiky územního rozpočtu

Územní rozpočet je možné charakterizovat jako:

- 1) bilanci – bilance, která bilancuje příjmy a výdaje za rozpočtové období shodné s rozpočtovým obdobím celé soustavy veřejných rozpočtů v dané zemi (Provazníková, 2009). Cílem hospodaření v dlouhodobém horizontu by měl být vyrovnaný nebo přebytkový rozpočet. Rozpočet jako bilanci lze třídit na:

- běžný rozpočet – tento rozpočet je bilance běžných příjmů a běžných výdajů, z nichž většina se pravidelně každoročně opakuje.
 - kapitálový rozpočet – tento rozpočet je bilance příjmů, které jsou určeny na krytí výdajů na investice, jež se týkají delšího období, než je jeden rok, a které jsou dané investice jednorázové, neopakovatelné.
- 2) decentralizovaný peněžní fond – tento fond se tvoří, rozděluje a používá primárně na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence. Jde o statický pohled na územní rozpočet. Jestliže je schvalován rozpočet v určité výši, nikdy není na příslušném příjmovém a výdajovém účtu tento stav příjmů a výdajů, neboť v průběhu rozpočtového období se z došlých příjmů plynule uhrazují výdaje.
 - 3) finanční plán – podle tohoto plánu daný článek územní samosprávy hospodaří (Peková, 2004). Tento plán by měl zajistit solventnost obce a to tak, že připouští pouze ty výdaje obce, které jsou kryty příjmy, které lze reálně očekávat existujícími rezervami a půjčkami, které lze reálně získat a splatit (Provazníková, 2009).
 - 4) nástroj prosazování cílů municipální politiky – tento rozpočet obce je nástrojem realizace koncepce ekonomického a sociálního rozvoje daného území, nástrojem prosazování poslání územní samosprávy, nástrojem financování volebních programů a nástrojem prosazování lokálních zájmů a preferencí obyvatelstva (Peková, 2004).

2.1.2.2 Funkce územního rozpočtu

Každý územní rozpočet (tzn. na každé úrovni územní samosprávy) plní své funkce. Tyto funkce lze rozlišit na alokační, redistribuční a stabilizační.

- alokační – tato funkce je na úrovni územní samosprávy rozhodující. Prostřednictvím finančních prostředků, které jsou soustředěny v územním rozpočtu, se financují potřeby v lokálním veřejném sektoru (resp. zabezpečování veřejných statků).
- redistribuční – využití této funkce je na úrovni územní samosprávy omezeno, zejména ve vztahu k sociálně slabším občanům, kdy na úrovni územní samosprávy se využívají pouze sociální výpomoci. (V praxi to znamená, že některé

obce jsou místem výplaty sociálních dávek státní sociální podpory a finanční prostředky na výplaty získávají ze státního rozpočtu.) Díky přerozdělování části finančních prostředků z rozpočtu regionů do obcí je možno ovlivňovat rovnoměrný ekonomický vývoj v obcích.

- stabilizační – využití této funkce na úrovni územní samosprávy je taktéž omezené. Ve vyspělých zemích územní samospráva svými aktivitami ovlivňuje růst ekonomického potenciálu daného území (Peková, 2004).

2.1.2.3 Obsah rozpočtu obce

Rozpočet obce obsahuje tyto položky:

- příjmy a výdaje, které mají vztah k činnosti samosprávy (k samostatné působnosti) i k výkonu státní správy v rámci přenesené působnosti
- finanční vztahy k municipálnímu veřejnému sektoru (zabezpečování jak preferovaných, tak i ostatních lokálních veřejných statků). Uskutečňují se prostřednictvím neziskových organizací zřizovaných obcí.
- finanční vztahy k podnikatelským subjektům, a to jak na straně příjmů, tak i na straně výdajů (např. při poskytování dotací soukromým podnikatelům. Může jít také o úhrady za veřejné statky zajišťované prostřednictvím soukromého sektoru.
- finanční vztahy k rozpočtové soustavě (ke státnímu rozpočtu a fondům), a to zejména prostřednictvím daní a dotací. Může však jít o neplánovaně i o placení sankcí do státního rozpočtu za porušení rozpočtové kázně.
- finanční vztahy mezi rozpočtem obce a rozpočtem kraje. Příjmem rozpočtu obcí mohou být dotace z rozpočtu kraje (může jít i o opačné vztahy).
- finanční vztahy k ostatním obcím, např. zajišťují-li a financují-li obce na smluvním základu společně některé veřejné statky (a to sdružováním prostředků, kdy jedna obec je provozovatelem a ostatní obce jí přispívají do jejího rozpočtu na náklady spojené se zabezpečováním veřejných statků např. společná skládka komunálního odpadu).
- finanční vztahy mezi kraji

- finanční vztahy návratného charakteru. Finanční prostředky mohou plynout do příslušného rozpočtu obce i ve formě krátkodobé návratné finanční výpomoci z rozpočtu ostatních článků rozpočtové soustavy.
- finanční vztahy k ostatním subjektům např. k bankovnímu sektoru, k peněžnímu ústavu nebo k pojišťovnám (Peková, 2004).

2.1.2.4 Legislativní úprava pro rozpočty územní samosprávy v ČR

Pro rozpočty územní samosprávy existuje celá řada zákonů a nařízení. Mezi nejdůležitější lze zařadit Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, dále pak Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, Vyhláška č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě a Vyhláška č. 449/2009 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů a rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad regionů soudržnosti.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Tento zákon upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků, jimiž jsou obce a kraje, a stanoví pravidla hospodaření s finančními prostředky územních samosprávných celků. Upravuje také zřizování nebo zakládání právnických osob územních samosprávných celků. Tento zákon je rozdělen do šesti částí. První část s názvem obecná ustanovení obsahuje předmět úpravy a působnost zákona. Druhá část má název finanční hospodaření územních samosprávných celků. Obsahuje části jako rozpočtový výhled, rozpočet územních samosprávných celků, jeho obsah (příjmy a výdaje obce a kraje). Třetí část je rozpočtový proces a skládá se např. z vypracování rozpočtu, rozpočtová skladba, rozpočtové provizorium, hospodaření podle rozpočtu jeho změny a závěrečný účet. Část čtvrtá je organizace územních samosprávných celků, která obsahuje organizační složky, příspěvkové organizace (např. jejich vznik nebo hospodaření). Pátá část má název hospodaření svazku obcí a šestá jsou přechodná a závěrečná ustanovení.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích. Tento zákon se dělí na tři hlavní části a to obecná zřízení, ustanovení společná a přechodná, závěrečná ustanovení. První a nejdůležitější část má osm hlav. Hlava I má název obecná ustanovení a obsahuje čtyři díly např. postavení obcí. Hlava II je samostatná působnost obce a hlava III je přenesená působnost obce. Další hlava jsou orgány obce, dále orgány zastupitelstva obce a rady obce. Následuje dozor, kontrola výkonu samostatné a přenesené působnosti a statutární města, což je poslední osmá hlava obecného zřízení.

Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí. Tento zákon upravuje přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků, městských částí hlavního města Prahy a dobrovolných svazků obcí, uložené zvláštními právními předpisy. Předmětem přezkoumání jsou údaje o ročním hospodaření územního celku, tvořící součást závěrečného účtu podle zvláštního právního předpisu. Tento zákon obsahuje např. předmět přezkoumání, jeho hlediska, postup, pravidla a ustanovení společná, přechodná a závěrečná.

Vyhláška č. 440/2006 Sb., o rozpočtové skladbě. Touto vyhláškou se stanoví rozpočtová skladba jakožto jednotné třídění příjmů a výdajů, které se uplatňuje při plánovaných a skutečných operacích rozpočtů a ostatních peněžních fondů obcí, krajů, regionálních rad regionů soudržnosti a dobrovolných svazků obcí s výjimkou fondu cizích prostředků, fondu sdružených prostředků a fondu podnikatelské činnosti. Tato vyhláška obsahuje předmět úpravy, hlediska třídění příjmů a výdajů, jejich jednotky, přechodné ustanovení a účinnost.

Vyhláška č. 449/2009 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů a rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad regionů soudržnosti. Tato vyhláška hovoří např. o finančních výkazech, způsobu a termínech, rozsah a způsob sestavení údajů předkládání údajů. Údajem se rozumí finanční výkazy a doplňující údaje.

2.1.2.5 Zřizování komunálních organizací s vlivem do rozpočtů obcí

Odbory obecních úřadů nebývají přímo činné v poskytování služeb. V ČR se využívají hlavně pro regulativní úkoly v rámci přenesené působnosti. Nemají právní subjektivitu, pracují pod přímým dohledem tajemníka nebo starosty a jejich výdaje jsou plně součástí obecních rozpočtů. Odbory nejsou příliš vhodné pro poskytování služeb, protože jejich byrokratický řád a začleněnost do rozpočtu je jen málo pobízí ke snižování nákladů.

Komunální organizace lze rozdělit na:

- 1) organizační složky – tyto složky vznikají rozhodnutím zastupitelstva obce. U těchto organizací jsou všechny výdaje součástí rozpočtu zřizovatele. Nemají svojí právní subjektivitu a nejsou ani samostatnou účetní jednotkou. Výhodou je přímá kontrola a vliv obce nad jejich činností, ale na druhé straně nejsou motivovány k efektivnímu vynakládání přidělených finančních prostředků. Obce volí tuto formu u neziskových služeb v oblasti školství, zdravotnictví, kultury a sociálních služeb.
- 2) příspěvkové organizace – tyto organizace jsou na rozpočet obce napojeny saldem svého rozpočtu. Příspěvkové organizace jsou více motivovány k tomu, aby služby poskytovaly efektivně, protože nesou náklady na jejich provozování. Tyto organizace vytvářejí své peněžní fondy a mohou poskytovat i doplňkové služby. Obce volí tuto formu pro takové činnosti, u kterých se nevyskytují mimořádné výkyvy v hospodářském výsledku. Příspěvkové organizace jsou právnickými osobami, jsou však na obci závislé používáním obecního majetku (Provazníková, 2009).

Komunální organizace lze zařadit do interního způsobu zabezpečení služeb. Obce mohou zakládat i samostatné právnické osoby. Ty mají ve většině případů charakter neziskových organizací a jejich typickým příkladem jsou organizace příspěvkové (Pavel, 2008).

2.1.3 Fiskální potřeba územní samosprávy

Fiskální potřebu územní samosprávy je možné definovat jako výdaje, které potřebuje územní samospráva pro zajištění požadované úrovně místních veřejných statků. Jedná

se tedy o určitou výši prostředků potřebných k tomu, aby územní samospráva poskytla standardní rozsah místních veřejných statků (Jílek, 2008).

2.1.3.1 Měření fiskální potřeby

Fiskální potřebu územní jednotky lze definovat jako počet obyvatel s nárokem na daný veřejný statek (neboli rozsah veřejných statků) vynásobený jednotkovými náklady, které jsou spojené s poskytováním standardní úrovně tohoto veřejného statku (Musgrave, 1994). Počet obyvatel bývá hlavním faktorem, který ovlivňuje náklady na veřejné statky jednotlivých územních samospráv, avšak není jediným faktorem. Za variabilitu nákladů mohou tři obecné skupiny faktorů:

- rozsah a typ veřejných statků, které územní samospráva musí ze zákona poskytovat,
- ceny vstupů využívaných pro produkci veřejných statků,
- faktory určující rozsah poskytovaných služeb. Tuto skupinu faktorů lze považovat za nejvýznamnější.

Dalším způsobem stanovení výdajové potřeby je metoda reprezentativních výdajů. Tato metoda se snaží poskytovat objektivní měřítko variability výdajových potřeb mezi územními samosprávami, které nezávisí na aktuálních výdajových rozhodnutích, ale na faktorech, které jsou mimo kontrolu místních vlád. Při této metodě se vychází z účelového členění výdajů územních samospráv. Výdajová potřeba pro danou územní samosprávu může být vypočtena jako vážený součet potřeby dané územní samosprávy za jednotlivé výdajové položky, vážený reprezentativními jednotkovými výdaji u jednotlivých výdajových položek. Výdajová potřeba se obvykle uvádí v přepočtu na obyvatele.

Podílem fiskální potřeby územní samosprávy na obyvatele a stejného ukazatele za decentralizovanou úroveň vlády lze získat index fiskální potřeby. Pokud se vydělí skutečné výdaje v dané územní samosprávě fiskální potřebou v dané územní samosprávě, dostane se index výdajového úsilí, který vypovídá o tom, v jaké míře je naplňována výdajová potřeba územní samosprávy. Důležité je, aby ukazatele potřeby byly nezávislé na konkrétní politice územních samospráv (Jílek, 2008).

2.2 Rozpočtový proces veřejného rozpočtu

2.2.1 Rozpočtová skladba

Základním mottem rozpočtové skladby má být zabezpečení transparentnosti veřejných rozpočtů cestou standardní klasifikace jejich operací (Marková, 2000).

Rozpočtová skladba představuje jednotné povinné třídění peněžních operací veřejných rozpočtů. Rozpočtová skladba je postavena na jednotnosti pro všechny peněžní operace veřejných rozpočtů, na peněžním principu zaznamenávání operací a na možnosti konsolidace (Hamerníková a Maaytová, 2010).

V ČR upravuje podrobné členění příjmů a výdajů závazná rozpočtová skladba platná pro celou soustavu veřejných rozpočtů, která umožňuje zajistit komplexní pohled na finanční hospodaření. V rámci územního rozpočtu umožňuje analyzovat peněžní operace v rámci běžného a kapitálového rozpočtu.

Rozpočtová skladba se v ČR vztahuje na třídění operací, které mají charakter tzv. operací veřejných (tzn. operací v rozpočtech, o kterých se rozhoduje veřejnou volbou). Je založena na využití principu peněžních pohybů. Rozpočtová skladba upravuje způsob třídění všech peněžních operací rozpočtů a fondů obcí. Nevztahuje se na operace související s podnikatelskou činností subjektů územní samosprávy a na příspěvkové organizace (Peková, 2004).

Závazná rozpočtová skladba respektuje:

- zásadu jednotnosti a závaznosti (každý údaj rozpočtu má své dané místo),
- zásadu stability třídění rozpočtu,
- potřebu sumarizace s využitím principu konsolidace,
- zásadu srozumitelnosti na základě jasně daných hledisek,
- zásadu kompatibility s mezinárodními statistickými standardy (Peková, 2004).

Rozpočtová skladba třídí výdaje z hlediska:

- **odpovědnostního** – jde o třídění příjmů a výdajů státního rozpočtu podle správců kapitol (Schneiderová, 2009). Jednotkou třídění je kapitola státního rozpočtu. Toto třídění slouží ke stanovení odpovědnosti za hlavní skupiny veřejných výdajů a pro každodenní řízení plnění rozpočtu (Hamerníková a Maaytová, 2010). Toto třídění je však pro obce nepovinné (Peková, 2004).
- **druhového** – toto třídění je základním systémem třídění v rozpočtové skladbě. Třídí operace do tří základních okruhů a to na příjmy, výdaje a financování (Peková, 2004). Z tohoto hlediska se třídí všechny příjmy a výdaje veřejných rozpočtů podle příjmových a výdajových druhů, které vycházejí z ekonomické charakteristiky jednotlivých finančních operací. Tato klasifikace je potřebná pro analýzy rozpočtu. Jednotkami třídění jsou: rozpočtové třídy, seskupení položek, podseskupení položek a jednotlivé položky příjmů a výdajů (třídění výdajů na třídy 5 – Běžné výdaje a 6 – Kapitálové výdaje viz dělení výdajů územních samosprávných celků).
- **odvětvového** – podle tohoto třídění se třídí příjmy a výdaje podle odvětví. Z tohoto hlediska se třídí všechny výdaje obcí. Jednotkami třídění jsou: skupiny, oddíly, pododdíly a paragrafy (Hamerníková a Maaytová, 2010). Toto třídění využívá třídění na šest skupin. Univerzálním principem třídění příjmů a výdajů v rozpočtové skladbě je tzv. brutto princip (Peková, 2004). Tato klasifikace organizuje vládní činnosti podle jejich účelů nebo funkce (na jaký účel jsou finanční prostředky vydávány) a je nezávislá na organizační struktuře vlády. Odvětvová klasifikace je důležitá pro analýzy alokace zdrojů mezi jednotlivými sektory a pro zpracování přehledů.
- **konsolidačního** – na základě tohoto třídění se třídí výdaje vynakládané uvnitř soustavy veřejných rozpočtů a ostatních veřejných peněžních fondů. Příjmy a výdaje se třídí na tzv. záznamové jednotky (Hamerníková a Maaytová, 2010). Většinu z těchto jednotek využívají obce. Konsolidace umožňuje vyloučit duplicitu na základě interních transferů mezi fondy a korekci příjmů a výdajů (Peková, 2004).

2.2.2 Rozpočtový proces veřejného rozpočtu

Rozpočtový proces představuje souhrn rozhodnutí různých subjektů týkajících se veřejných výdajů a příjmů, jehož výsledkem je konkrétní rozpočet (Hamerníková a Maaytová, 2010).

Rozpočtový proces lze označit za zvláštní druh řízení, který má svoje specifické etapy. Na úrovni obce představuje rozpočtový proces činnost orgánu obce (a to jak orgánů volených, tak výkonných), spojených s přípravou návrhu rozpočtu a jeho schválením, realizací a s ní spojenou kontrolou rozpočtového hospodaření (Marková, 2000).

Pod rozpočtovým procesem lze rozumět souhrn činností, které jsou nezbytné k řízení hospodaření územního samosprávného celku v daném rozpočtovém období. V České republice se rozpočet sestavuje na jeden kalendářní rok. Rozpočtový proces je však delší, zpravidla zahrnuje dobu 1,5 až 2 roky (Provazníková, 2009).

2.2.2.1 Etapy rozpočtového procesu

Jednotlivé fáze rozpočtového procesu lze rozdělit do těchto etap:

- analýza minulosti a stanovení priorit pro rozpočtové období,
- sestavení návrhu rozpočtu – toto sestavení a tvorbu podkladů pro tvoření rozpočtu provádí výkonný orgán obce (většinou finanční odbor). Podkladem pro návrh rozpočtu je rozpočtový výhled.
- projednání a schválení návrhu – sestavený návrh rozpočtu se projednává výkonnými orgány obce. Schválení rozpočtu je v pravomoci zastupitelstva. Rozpočet musí být reálný, pravdivý a úplný.
- kontrola plnění rozpočtu a provádění jeho změn – za plnění zodpovídají výkonné orgány. Změny rozpočtu doporučují výkonné orgány a schvalují volené orgány. Průběžná kontrola plnění je prováděna výkonnými orgány.
- sestavení přehledu o skutečném vývoji plnění rozpočtu a závěrečný účet – přehled o skutečném plnění za uplynulé rozpočtové období a vypracování závěrečného účtu sestavují výkonné orgány. Nezbytnou součástí projednání závěrečného účtu je zpráva o přezkoumání hospodaření obce za uplynulý rok.

- projednání a následná kontrola – tuto kontrolu provádějí volené orgány (Provazníková, 2009).

2.2.2.2 Obecné zásady rozpočtového procesu

Všechny rozpočty mají řadu společných rysů, zejména pokud jde o proces jejich navrhování či schvalování. Také kontrola či sankce uplatňované při porušení stanovených pravidel jsou obdobné. Tyto společné rysy jsou označovány jako rozpočtové zásady. Rozpočtové zásady mají představovat systém poznatků, které se nahromadily v průběhu vývoje rozpočtu a rozpočtového procesu (Marková, 2000).

Rozpočtovými zásadami se rozumí požadavky na konstrukci rozpočtu, plynoucí ze zkušeností nahromaděných v průběhu historického vývoje. Uvedenými zásadami by se měl řídit celý rozpočtový proces:

- zásada úplnosti – tato zásada vyžaduje, aby ve veřejném rozpočtu byly zachyceny všechny příjmy a výdaje v úplných částkách. Podle této zásady by rozpočet neměl být oslabován existencí mimorozpočtových fondů.
- zásada jednotnosti – veškeré příjmy a výdaje procházejí rozpočtem, kde jsou zároveň zaznamenávány účetně. Jsou tedy zachyceny v jediném dokumentu a jednotným způsobem. V podmínkách decentralizace rozpočtové soustavy je uplatňován systém několika dílčích rozpočtů. Tento systém je označován jako zásada rozpočtové plurality.
- zásada reálnosti a pravdivosti – tato zásada má znamenat sestavení takového rozpočtu, který vychází z analýzy hospodářského procesu, schopností odhadu budoucího vývoje apod. Pro výpočet potřebných údajů slouží i metoda vyjádření minimálních nutných příjmů a maximální výše výdajů, která znamená, že v rozpočtu je třeba stanovit minimálně takové příjmy, které potřebuje rozpočet k pokrytí nutných výdajů. Sestavení reálného rozpočtu má zabránit nutnosti různých rozpočtových přesunů. Provádění přesunů je možné realizovat pouze v určité míře a za přesně stanovených podmínek na základě zákonného zmocnění.

- zásada každoročního sestavování a schvalování – tato zásada se také označuje jako zásada omezeného časového použití finančních prostředků. Jde o označení té skutečnosti, že rozpočtové prostředky se dají používat pouze v příslušném rozpočtovém roce, pro který byly schváleny. Tato zásada přispívá k prohloubení kontroly. Jednoroční období umožňuje přehled o struktuře příjmů a výdajů. Se zásadou každoročního sestavování rozpočtu úzce souvisí princip – zásada stanovení pravidel pro období případného rozpočtového provizoria.
- zásada vyrovnanosti – tato zásada vyžaduje vyrovnanost rozpočtu alespoň v delším časovém období. Od této zásady se postupně upouštělo a podle záměrů finanční politiky se začalo krátkodobě využívat deficitní financování. Dnes je to tedy zásada schodkovosti rozpočtu.
- zásada publicity – tato zásada je také označována jako zásada zveřejnění. Znamená to, že je rozpočet projednáván veřejně, schvalován zastupitelskými sbory, ale i tím, že je zveřejňován (územní rozpočet na úřední desce). Tak se stává pro všechny subjekty závazným.
- zásada přehlednosti – jde o pevné stanovení věcné struktury rozpočtu, v rámci níž jsou logicky seřazeny a rozděleny příjmy a výdaje.
- zásada efektivnosti a hospodárnosti – tato zásada stanoví, co nejeekonomičtěji používat rozpočtové prostředky. Znamená to, že organizace s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, aby dosahovala maximálních příjmů a plnila úkoly hrazené ze státního rozpočtu nejhospodárnějším způsobem, aby efektivně využívala rozpočtových prostředků. Prostředky bývají účelově určeny, a proto je třeba dbát, aby jejich vynakládání bylo v souladu se záměrem, který vedl k jejich poskytnutí.
- zásada přednosti výdajů před příjmy – tato zásada vyjadřuje skutečnost, že výdaje by se měly využívat k ekonomickému růstu, pro který je třeba zajistit příslušné prostředky.
- zásada účelovosti – vyjadřuje to, že rozpočtové prostředky mohou být používány jen k účelům, pro které byly určeny, a to na krytí nezbytných potřeb, na opatření zakládající se na právních předpisech a k zajištění nerušeného chodu orgánu. Prostředky lze čerpat jen do výše stanovené v příslušném rozpočtu, a to

v mezích závazných ukazatelů a v souladu s věcným plněním (Marková, 2000 a Hamerníková, Maaytová, 2010).

2.2.2.3 Metody sestavování územních rozpočtů

Mezi nejčastější metody sestavování územních rozpočtů patří přírůstková a fixně-limitovaná metoda. Tyto metody kladou důraz na kontrolní funkci rozpočtu. Alternativní metody jsou metody variantního zpracování rozpočtů s využitím různých forem jejich optimalizované alokace. Tyto metody tzv. výkonnostního rozpočtování jsou metoda nulové základny, metoda performance budgeting (rozpočtování dle výsledku) a metoda programového rozpočtování. Společným prvkem těchto tří metod je přesun pozornosti v procesu rozpočtování od analýzy vstupů k výsledkům, na jejichž dosažení byly veřejné prostředky přiděleny. Tyto metody kladou důraz na řídicí funkci rozpočtu a metoda programového rozpočtování na plánovací funkci.

Charakteristiky metod:

- 1) přírůstková – tato metoda je tradičním způsobem sestavení rozpočtu. Obce při plánování svých výdajů zpravidla vycházejí z existující lokální politiky a standardů poskytovaných statků a služeb. Základem je odhad a stanovení meziročních změn, o které se přizpůsobí současný rozpočet, který je považován za základ rozpočtu budoucího. Nedostatkem této metody je skutečnost, že bere v úvahu historické náklady na službu a nezabývá se oprávněností dané služby a její prioritou. Nebere v úvahu, zda je služba spravedlivě rozdělena mezi spotřebitele, zda je poskytována efektivně a zda odpovídá měnícím se potřebám občanů.
- 2) fixně-limitovaná – jiná běžně užívaná metoda je fixně stanovený limitovaný rozpočet. Rozpočet pro následující rok pro danou oblast služeb je co do objemu fixní. V rámci celkového limitovaného rozpočtu je pak nutno poskytovat daný soubor služeb. Na úrovni obcí lze tuto metodu využít v případě, že zajišťují poskytování veřejných statků prostřednictvím jiných organizací. Obec může poskytovat takové organizaci paušální finanční částku, kterou si pak organizace

rozdělí podle vlastního uvážení. Tato metoda zvyšuje efektivnost, ale je náročnější než předchozí metoda.

- 3) metoda nulové základny – tato metoda představuje přehodnocení a přezkoumání všech činností organizace prostřednictvím procesu, který rozdělí všechny předpokládané výdaje do tak velkých jednotek, aby je bylo možné snadno řídit. Tato metoda je k tvorbě rozpočtu nejkompexnější, protože podrobuje každou činnost rozpočtu zkoumání ve vztahu k cílům. Nebere se ohled na současnou výši nákladů ale odhad výdajů. Tato metoda je časově velmi náročná.
- 4) performance budgeting (rozpočtování dle výsledku) – tato metoda vyžaduje od obce porovnávat nejen to, zda využití veřejných zdrojů bylo efektivní a hospodárné, ale zda bylo dosaženo žádoucích cílů. Tato metoda poskytuje a zohledňuje zdroje a na druhé straně stanovuje kritéria a cíle výstupu. Pokud je tato metoda uplatňována důsledně, pomáhá odhalit problémy v činnosti obce. Tato metoda je soustředěna na to, zda je činnost zabezpečena s co nejnižšími náklady.
- 5) metoda programového rozpočtování – podle této metody je rozpočet sestaven ve struktuře, která uspořádá navrhované výdaje podle jejich výsledků, anebo podle míry v jaké přispívají k dosažení celkových záměrů obce. Sleduje se hledisko účelnosti. Jedná se o sestavení dlouhodobější strategie cílů, z pohledu obcí je uváděno období pěti let. Hlavním smyslem využití této metody v místním sektoru je umožnit obcím činit fundovanější rozhodnutí o alokaci zdrojů s ohledem na celkové cíle obce. Prvním krokem této metody je zkoumání záměrů a cílů územního celku a druhým krokem je porovnání a ocenění alternativních variant, pomocí nichž bylo dosaženo definovaných cílů (Provazníková, 2009).

2.3 Výdaje rozpočtů územních samospráv

Jednotlivé územní samosprávy se významně podílejí na zabezpečování a financování veřejných statků pro obyvatelstvo. Je to důsledkem decentralizace veřejné správy. Decentralizace zabezpečování veřejných statků je proces spojený s významnou decentralizací alokační funkce veřejných financí. V poslední době roste využívání redistribuční a stimulační funkce na úrovni územní samosprávy. To má dopad na objem a změnu struktury výdajů v jednotlivých územních samosprávách (Peková, 2004).

Výdaje rozpočtů územních samospráv jsou určeny na financování potřeb lokálního veřejného sektoru. Povaha a druh veřejných statků určuje strukturu a objem výdajů územních rozpočtů. Objem výdajů územních rozpočtů neustále roste. Rozsah výdajů územních samospráv ovlivňuje rozpočtové omezení ze strany příjmů a rozsah odpovědnosti i pravomocí obecní úrovně za zabezpečení veřejných statků a služeb (Provazníková, 2009).

Z rozpočtu obce se hradí zejména tyto výdaje:

- závazky vyplývající pro obec z plnění povinností uložených jí zákony,
- výdaje na vlastní činnost obce v její samostatné působnosti, zejména výdaje spojené s péčí o vlastní majetek a jeho rozvoj,
- výdaje spojené s výkonem státní moci, ke které je obec pověřena zákonem,
- závazky vyplývající pro obec z uzavřených smluvních vztahů v jejím hospodaření a ze smluvních vztahů vlastních organizací, jestliže k nim přistoupila,
- závazky přijaté v rámci spolupráce s jinými obcemi nebo s dalšími subjekty, včetně příspěvků na společnou činnost,
- úhrada úroků z přijatých půjček a úvěrů,
- výdaje na emise vlastních dluhopisů a na úhradu výnosů z nich náležejících jejich vlastníkům,
- výdaje na podporu subjektů provádějících veřejně prospěšné činnosti a na podporu soukromého podnikání prospěšného pro obec,
- jiné výdaje uskutečněné v rámci působnosti obce, včetně darů a příspěvků na sociální nebo jiné humanitní účely.

K oprávněnosti čerpání výdajů z rozpočtu obce nestačí, že jsou v Zákoně č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů vyjmenovány. Je mnoho výdajů obce, které k tomu, aby byly právně účinné, vyžadují schválení zastupitelstvem (Schneiderová, 2009).

2.3.1 Členění výdajů územních samospráv

Lze se setkat s několika hledisky členění výdajů. Nejpoužívanější hlediska jsou:

- ekonomické hledisko – běžné a kapitálové výdaje,
- podle rozpočtové skladby – druhové (je závazné) a funkční,
- podle infrastruktury – ekonomické a sociální,
- podle funkcí veřejných financí – alokační, redistribuční a stabilizační,
- podle rozpočtového plánování – plánované a neplánované (Provazníková, 2009).

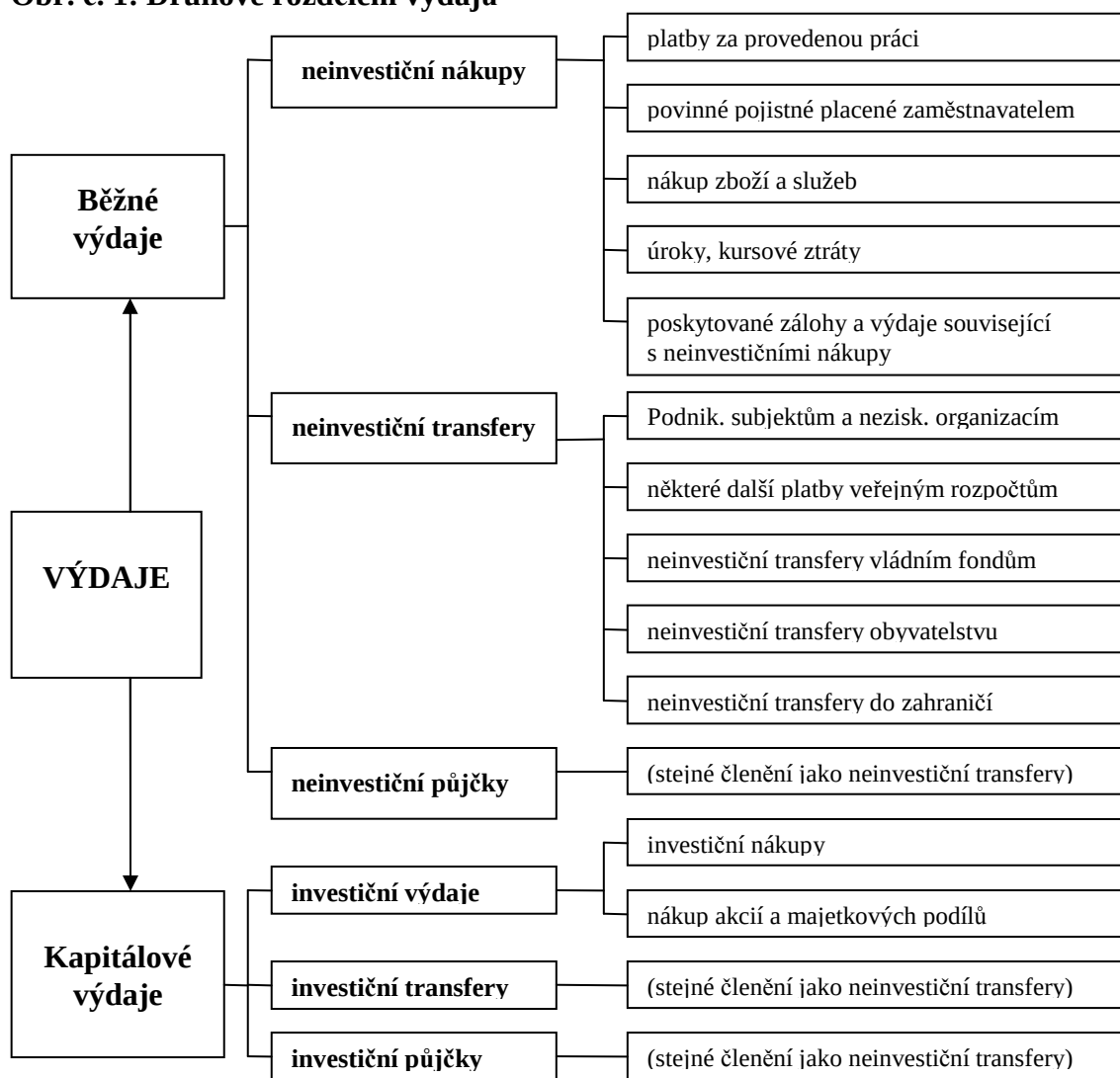
2.3.1.1 Ekonomické hledisko

Dle ekonomického hlediska se výdaje územních samospráv dělí na běžné a kapitálové výdaje. Běžné výdaje jsou opakující se výdaje, ze kterých se financují běžné potřeby v příslušném rozpočtovém roce (neboli provozní výdaje). Jsou určeny např. na platy zaměstnanců, nákup materiálu, paliv, energie, nákup služeb a sociální dávky. Kapitálové výdaje slouží na financování dlouhodobých, běžné se neopakujících potřeb, přesahujících období jednoho rozpočtového roku, jsou zpravidla jednorázové. Vycházejí z rozložení jednotlivých projektů až do doby jejich dokončení, souvisí tedy i se splacením půjček na financování investic (Peková, 2004).

2.3.1.2 Hledisko rozpočtové skladby

Podle rozpočtové skladby lze výdaje územních samospráv dělit druhově a funkčně. Rozpočtová skladba podrobně mapuje běžné a kapitálové výdaje, což je druhové dělení výdajů. Podrobnější členění těchto výdajů ukazuje obr. č. 1.

Obr. č. 1: Druhové rozdělení výdajů

Zdroj: Provazníková, Financování měst, obcí a regionů, teorie a praxe, 2009

Běžné výdaje řadíme do třídy 5 a kapitálové do třídy 6. Běžné výdaje se člení na neinvestiční nákupy, neinvestiční transfery a neinvestiční půjčky. Neinvestiční nákupy jsou opětované nákupy za zboží a služby neinvestiční povahy a náklady související s pracovní silou (např. mzdy nebo pojistné). Neinvestičními transfery je myšleno neopětované výdaje na neinvestiční účely charakteru dotací a příspěvků mimo rozpočtovou jednotku. Neinvestiční půjčky jsou návratně poskytované prostředky jiným subjektům na neinvestiční účely.

Kapitálové výdaje se člení na investiční výdaje, investiční transfery a investiční půjčky. Investiční výdaje jsou opěťované výdaje na pořízení hmotného a nehmotného investičního majetku a akcií a majetkových účastí. Investiční transfery lze chápat jako neopěťované výdaje charakteru dotací a příspěvku na investiční účely poskytovaných mimo rozpočtovou jednotku (Provazníková, 2009).

Srozumitelnější a lépe popisující strukturu výdajů územních rozpočtu je funkční členění výdajů neboli odvětvové členění. Odvětvové členění rozděluje výdaje do šesti skupin. U obcí se jedná o uvedené výdajové oblasti:

1 Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství

10 Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství

2 Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství

21 Průmysl, stavebnictví, obchod a služby

22 Doprava

23 Vodní hospodářství

24 Spoje

25 Všeobecné hospodářské záležitosti a ostatní ekonomické funkce

3 Služby pro obyvatelstvo

31 a 32 Vzdělávání a školské služby

33 Kultura, církve a sdělovací prostředky

34 Tělovýchova a zájmová činnost

35 Zdravotnictví

36 Bydlení, komunální služby a územní rozvoj

37 Ochrana životního prostředí

38 Ostatní výzkum a vývoj

4 Sociální věci a politika zaměstnanosti

41 Dávky a podpory v sociálním zabezpečení

42 Politika zaměstnanosti

- 43 Sociální služby a pomoc a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti

5 Bezpečnost státu a právní ochrana

- 51 Obrana
- 52 Civilní připravenost na krizové stavy
- 53 Bezpečnost a veřejný pořádek
- 54 Právní ochrana
- 55 Požární ochrana a integrovaný záchranný systém

6 Všeobecná veřejná správa a služby

- 61 Státní moc, státní správa, územní samospráva a politické strany
- 62 Jiné veřejné služby a činnosti
- 63 Finanční operace
- 64 Ostatní činnosti (Schneiderová, 2009).

Rozpočtová skladba také umožňuje členit výdaje na nenávratné a návratné, v případě, že územní celek půjčuje finanční prostředky jinému článku (Provazníková, 2009).

2.3.1.3 Hledisko charakteru infrastruktury

Podle tohoto hlediska se infrastruktura dělí na ekonomickou a sociální infrastrukturu. Výdaje na ekonomickou infrastrukturu zahrnují výdaje určené na produkci statků (tj. zejména pro obecní podniky zabezpečující služby a poplatkové služby). Také sem lze zařadit dotace a půjčky soukromého sektoru na podporu podnikání v obci, na zvýšení zaměstnanosti. Dále sem patří výdaje na výstavbu a údržbu veřejných komunikací, veřejného prostranství, kanalizací, veřejného osvětlení atd. Je vhodné, aby se na těchto kapitálových nákladech podílely i podnikatelské subjekty, které budou mít užitek z rozvoje infrastruktury.

Výdaje na sociální infrastrukturu zahrnují výdaje na vzdělání a péči o zdraví, na sociální peněžní transfery, výdaje na provoz sociálních zařízení. U těchto výdajů by zpoplatnění služby mělo respektovat sociální spravedlnost a priority obce (Peková, 2004).

2.3.1.4 Hledisko funkcí veřejných financí

Výdaje podle funkcí veřejných financí lze rozdělit na výdaje na alokační činnost, stabilizační činnost a redistribuční činnost. Z hlediska alokační činnosti patří do výdajů např. výdaje na nákup služeb od soukromých firem prostřednictvím veřejných zakázek nebo od svých podniků. Lze sem zařadit také výdaje na uhrazení případné ztráty vlastního podniku, u nichž je obec zakladatelem. Dále sem patří výdaje na financování jak čistých veřejných statků (např. veřejné osvětlení), tak smíšených statků (např. vzdělání). Samostatnou skupinou jsou výdaje na tzv. poplatkové služby.

Výdaje na alokační činnost mají i určité stabilizační účinky. Prostřednictvím nákupu statků a služeb ovlivňují obce celkovou poptávku po pracovních příležitostech a stabilizují zaměstnanost na svém území. V poslední době se obce v ČR snaží podporovat vytváření pracovních příležitostí přilákáním zahraničních investorů.

Výdaje na redistribuční funkci souvisejí s peněžními transfery obyvatelstvu (např. dotace a příspěvky na nájemné). Tyto výdaje jsou pouze doplňkové. Jejich cílem je snížit nerovnoměrný ekonomický rozvoj obcí (Provazníková, 2009).

2.3.1.5 Hledisko rozpočtového plánování

Podle tohoto hlediska lze rozlišit výdaje na plánované a neplánované. Plánované výdaje územních rozpočtů jsou výdaje, které lze poměrně přesně naplánovat. Většina těchto výdajů jsou běžné se opakující výdaje. U těchto výdajů mohou příslušné orgány územní samosprávy zvažovat jejich objem a strukturu s ohledem na rozpočtové omezení. Mohou také zvažovat, u kterých výdajů jsou možné a únosné úspory.

Neplánované výdaje jsou nahodilé výdaje, jejichž vznik a výši lze obtížně odhadnout (např. výdaje na odstraňování škod po povodních). Tyto výdaje jsou většinou financovány z rezerv, které si obec ve svém rozpočtu vytváří (Peková, 2004).

2.3.2 Výdaje obcí v ČR

Odpovědnost obcí za výdaje je rozdělena na samostatnou a přenesenou působnost. Výdaje vyplývající z financování v rámci samostatné působnosti obcí jsou na:

- školství (provoz a údržba budov škol),
- sociální péči (jedná se o zabezpečování provozu např. domovu důchodců),

- zdravotnické služby,
- kulturu a rekreaci (např. na knihovny, muzea, stadiony),
- veřejnou bezpečnost a obecní policii,
- sanitární služby (včetně svozu komunálního odpadu),
- pouliční osvětlení, hřbitovy a parky,
- vodovody a kanalizace,
- místní komunikace, městskou dopravu a obecní byty.

V rámci přenesené působnosti vláda převádí některé akce státní správy na obce, nadále však o nich rozhoduje. Částečně se podílí i na úhradě nákladů spojených s přenesenou působností. Z hlediska hospodaření však nejsou k dispozici údaje, podle kterých by se určily náklady na jednotlivé činnosti (Provazníková, 2009).

2.4 Magistrální města v ČR

2.4.1 Postavení magistrálních měst v ČR v rámci územní samosprávy

Podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích mají magistrální města postavení obce. Obec je základní územní jednotkou státu. Tvoří ji obyvatelstvo, které společně využívá vymezené území a které má právo na samosprávu (Peková, 2004).

Na úrovni obcí a měst je v ČR rozhodující zajištění vlastní samosprávy tzv. samostatná působnost. Také se využívá smíšený model a města zabezpečují za stát i další úkoly v rámci tzv. přenesené působnosti a to v obcích s pověřenými obecními úřady a v obcích s rozšířenou působností. Samostatná působnost je však i v těchto obcích prioritní.

Rozlišují se tyto základní druhy obcí:

- obce, které nejsou městy,
- města v závislosti na počtu obyvatel (neboli obec, která má nejméně 3000 obyvatel). Město je sociální organismus, který je geograficky vymezený a relativně stabilní. Mezi základní charakteristiky města patří faktory, které se mění s časem např. počet obyvatel nebo plošná velikost (Toth, 1998).
- obce s pověřenými obecními úřady a obce s rozšířenou působností,
- statutární města (viz kap. 2.4.1.1),
- hlavní město Praha - členěná na městské části (Peková, 2004).

2.4.1.1 Statutární města

Statutární města jsou územní jednotky, které se vyznačují zvláštním postavením v rámci obecního zřízení, neboť na rozdíl od obcí v užším slova smyslu a obcí s postavením měst mohou své území rozčlenit na menší územní jednotky, tj. městské obvody nebo části. Na tyto menší územní jednotky přenášejí statutární města část své působnosti; ty ji pak vykonávají prostřednictvím vlastních orgánů. V současnosti má v ČR postavení statutárního města celkem 24 měst (Encyklopedie Diderot, 1999).

Statutární města jsou města, která se mohou členit na městské obvody nebo části. Toto členění se provede Statutem města, který je vydán jako obecně závazná vyhláška, odtud statutární město. Tyto obvody mají potom vlastní orgány samosprávy. Členění statutární města na obvody nebo části se nemusí využít. Orgány statutárních měst vykonávají přenesenou působnost, která je zákonem svěřena pověřeným obecním úřadům a obecním úřadům obcí s rozšířenou působností. Orgány městských obvodů vykonávají přenesenou působnost, kterou podle zvláštních zákonů vykonávají orgány obcí (Novotný, 2007).

Statutární města jsou významná města, jejichž správa je odlišná od ostatních měst především samosprávou městských částí. Nové statutární město může být stanoveno jen zákonem. Tyto města se mohou členit na městské části nebo obvody (Koudelka, 2007).

Území statutárních měst se může členit na městské obvody nebo části s vlastními orgány samosprávy. Tato územně členěná statutární města upraví své vnitřní poměry ve věcech správy města statutem, který je vydáván formou obecně závazné vyhlášky obce. Statutární města, která se nečlení na městské obvody nebo části, tedy statut nevydávají. (Kadečka, 2003)

2.4.1.2 Magistráty statutárních měst, jejich úkoly a specifika

Magistrát města je úřední organizační složka organizace obecní samosprávy. Magistrát je zřizován v tzv. územně členěných statutárních městech namísto úřadu města. Posláním magistrátu měst je úřední výkon příslušného rozsahu tzv. samostatné působnosti obcí i tzv. přenesené působnosti, která jde částečně nad rámec výkonu přenesené působnosti u tzv. pověřených obecních úřadů (Jůzlová, Kočí, 2006).

V územně členěných statutárních městech se specifika organizačních vztahů nejvýrazněji projevují v postavení jejich magistrátů a příslušných úřadů městských obvodů nebo částí. Magistráty a úřady městských obvodů nebo částí plní úkoly jak v samostatné, tak přenesené působnosti, je tedy nutno vždy rozlišovat o jaké vztahy jde.

V oblasti výkonu samostatné působnosti magistráty do činností svěřených městským obvodům nebo částí přímo zasahovat nemohou. Naproti tomu v oblasti výkonu přene-

sené působnosti zákon o obcích výslovně předpokládá, že magistráty kontrolují činnost orgánů městských obvodů nebo částí a poskytují jim odbornou pomoc při plnění jejich úkolů. Zvláštním případem je potom oblast činnosti, vykonávaná ve formě správního řízení. V těchto případech magistrát, a to bez ohledu na to, zda jde o správní řízení v oblasti samostatné či přenesené působnosti, přezkoumává rozhodnutí orgánů městských obvodů nebo částí (Specifika statutárních měst, 2000).

Dozor nad samostatnou a přenesenou působností městských obvodů a částí je svěřen v plném rozsahu magistrátům statutárních měst. Magistráty mají pravomoc rušit usnesení, rozhodnutí a jiná opatření vydaná v přenesené působnosti, zatímco v případě usnesení a rozhodnutí v samostatné působnosti mají pouze pravomoc jejich výkon pozastavit (Provazníková, 2009).

Magistrát přezkoumává rozhodnutí orgánů městských obvodů a částí vydaná ve správním řízení, pokud není tato působnost svěřena zvláštnímu orgánu města nebo zvláštní zákon nestanoví jinak (Novotný, 2007).

Je-li to účelné, může statutární město statutem se souhlasem městského obvodu nebo části vyhradit v přenesené působnosti orgánů obcí některé činnosti magistrátu města (Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích).

2.4.2 Rešerše stávajících studií o výdajích magistrátních měst

Magistrátní města mají postavení obce. Tato města mohou vytvářet městské části nebo obvody, sestavující samostatný rozpočet. Rozdělení působnosti mezi magistrát a městské části se odráží v jejich rozpočtech. Obecně lze říci, že magistrátní města si ponechávají většinu pravomocí při uspokojování místních veřejných statků a na městské části nebo obvody delegují jen menší část. Výdaje magistrátních měst lze vidět v následující tabulce, která ukazuje postavení magistrátních měst v souhrnu obcí (pozn. tento průzkum se uskutečnil v roce 1994, v té době ČR měla pouze čtyři magistrátní města a to Praha, Brno, Ostrava a Plzeň).

Tab. č. 1: Magistráty v rámci místních rozpočtů (v mil. Kč a %)

	Místní rozpočty (mil. Kč)	Magistrátní města	
		Absolutně (mil. Kč)	Podíl na celku (%)
Běžné výdaje	31 479	7 840	25
Kapitálové výdaje	13 623	4 929	36
Výdaje celkem	45 102	12 749	28

Zdroj: Kameníčková, Jak hospodaří magistrátní města, 1994

Z tabulky je patrné, že magistrátní města se podílela 28 % na celkových výdajích místních rozpočtů. Běžné výdaje tvoří 25 % místních rozpočtů a kapitálové výdaje 36 %. Tabulka č. 2 ukazuje podrobnou výši výdajů, která je rozdělená na čtyři magistrátní města.

Tab. č. 2: Konkrétní magistráty v rámci místních rozpočtů (v mil. Kč a %)

Magistrátní města		Celkem (mil. Kč)	Magistrát	
			Absolutně (mil. Kč)	Podíl na celku (%)
Praha	Běžné výdaje	4 947	3 484	70
	Kapitálové výdaje	3 158	2 528	80
	<i>Výdaje celkem</i>	<i>8 105</i>	<i>6 012</i>	<i>74</i>
Ostrava	Běžné výdaje	1 111	558	50
	Kapitálové výdaje	800	632	79
	<i>Výdaje celkem</i>	<i>1 911</i>	<i>1 220</i>	<i>64</i>
Brno	Běžné výdaje	1 278	926	72
	Kapitálové výdaje	697	609	87
	<i>Výdaje celkem</i>	<i>1 975</i>	<i>1 535</i>	<i>78</i>
Plzeň	Běžné výdaje	504	428	85
	Kapitálové výdaje	274	257	94
	<i>Výdaje celkem</i>	<i>778</i>	<i>685</i>	<i>88</i>
Celkem		12 769	9 452	74

Zdroj: Kameníčková, Jak hospodaří magistrátní města, 1994

Z tabulky je vidět, že magistráty těchto měst tvoří průměrně 74 % celkových výdajů (zbytek tvoří městské části a obvody). Největší podíl výdajů magistrátu tvoří Plzeň (88 %) a nejméně Praha (50 %) Z části se dá říct, že je to ovlivněno počtem městských částí a obvodů. Plzeň má 10 a Ostrava 29 městských obvodů, Praha má 57 a Brno 29 městských částí (Kameníčková, 1994).

Dalším výzkumem v oblasti výdajů magistrátních měst je vývoj výdajů těchto měst v roce 2009 oproti roku 2008 v důsledku ekonomické recese, která se odrazila ve vývoji obecních rozpočtů. Vývoj výdajů ukazuje tab. č. 3.

Tab. č. 3: Vývoj výdajů rozpočtů statutárních měst v roce 2009 oproti roku 2008

(mld. Kč)	2008	2009	2009-2008	2009/2008
Statutární města	61,7	63,9	2,2	4%
Celkem obce (bez Prahy)	194,7	211,5	16,8	9%

Zdroj: Kameníčková, Jak dopadly obecní rozpočty v roce ekonomické recese, 2010

Z tabulky je patrné, že výdaje statutárních měst se oproti roku 2008 zvýšily o 2,2 mld. Kč, což je o 4 %. Výdaje statutárních měst v roce 2009 tvořily 30 % z celkových výdajů za obce (bez Prahy). V roce 2008 to bylo 32 % (mezi sebou roky nelze porovnat, jelikož celkové výdaje za obce byly v každém roce jiné).

Pokud by se výdaje rozdělily na běžné a kapitálové, tak kapitálové výdaje statutárních měst se meziročně zvýšily o 4%, což je 0,6 mld. Kč. Rychlejší růst kapitálových výdajů než běžných vedl ke zvýšení podílu kapitálových výdajů na celkových. Nejnižší podíl kapitálových výdajů na celkových vykazovala statutární města (27 %), i když v přepočtu na obyvatele byly tyto výdaje jako jediné vyšší než průměr za všechny obce. Hospodaření statutárních měst se v roce 2009 oproti minulému roku zhoršilo. Tento vývoj je výsledkem ekonomické recese. I v podmínkách nepříznivého vývoje příjmů, dosáhly výdaje úctyhodnou dynamiku. Týká se to zejména výdajů kapitálových (Kameníčková, 2010).

Z hlediska konkrétních výdajů byl prováděn výzkum v pěti magistrátních městech a to Praha, Brno, Ostrava, Plzeň, Olomouc. Rozbor byl prováděn z výdajů členěných dle rozpočtové skladby. Výsledné zhodnocení poskytlo srovnání hodnot s průměrem, kterým se rozumí souhrn výdajů za všechny obce ve velikostní kategorii k počtu obyvatel všech obcí v příslušné velikostní kategorii obcí. Z hlediska druhového členění bylo zvoleno sedm kategorií, které v průměru reprezentují téměř polovinu celkových výdajů. Tabulka č. 4 vyjadřuje vztah váženého průměru (zohlednění počtu obyvatel) výdajů zkoumaných měst ke standardní obci.

Tab. č. 4: Přesah výdajů vybraných měst se standardní obcí (v %)

Oblast výdajů za období 2005-2007	Přesah prostř. váženého průměru (v %)		
	Olomouc	Brno, Ostrava, Plzeň	Praha
Doprava	112	169	409
Vzdělávací výdaje na školské služby	62	63	363
Kultura, církve a sdělovací prostředky	218	185	144
Zdravotnictví	21	277	246
Bydlení, komun. služby, územní rozvoj	59	136	147
Sociální služby a činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti	22	233	222
Bezpečnost a veřejný pořádek	119	211	253

Zdroj: Kypetová, Financování velkých měst bez emocí, 2009

Z tabulky je zřejmé zcela odlišné postavení Prahy, a to zejména v případě výdajů na dopravu a bydlení. V oblasti dopravy jsou výdaje velkých měst zcela zásadně vyšší, než je tomu u průměrné obce ČR, příp. města Olomouc. V případě Prahy je tento přesah celkem 409 % u ostatních 169 %.

V rámci jednotlivých odvětví např. v případě vzdělávacích služeb dosahují velká města ČR výrazně vyšších hodnot, než je úroveň průměrné obce v ČR. Je to dáno tím, že řada malých obcí nevykazuje žádné výdaje v této položce, protože nemají vlastní školská zařízení. Jako důležité se však ukazuje srovnání s městem Olomouc, které dosahuje výrazně nižších průměrných výdajů na 1 obyvatele, než je tomu u Prahy. V celkových vzdělávacích výdajích je město Olomouc srovnatelné s ostatními zkoumanými městy, ale Praha vykazuje téměř šestinásobně vyšší úroveň než má průměrná obec. V oblasti celkových výdajů na kulturu není výjimečná pozice velkých měst ve srovnání se statutárním městem Olomouc zcela zřejmá, neboť zde jsou naopak kapitálové výdaje dokonce relativně i vyšší. Nejvýraznější výjimečnost ve financování velkých měst spočívá v oblasti činnosti muzeí a galerií. Zcela zásadní rozdílnost ve financování velkých měst spočívá ve zdravotnictví. Zde jsou běžné výdaje u velkých měst 3 krát vyšší než u průměrné obce v ČR. Navíc město Olomouc v této kategorii výdajů dosahuje pouze pětiny průměru. V oblasti bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje jsou také výraznější rozdíly ve financování velkých měst, průměrné obce v ČR a statutárního

města Olomouc. Zcela mimořádnou úroveň výdajů pak vykazují velká města u výstavby a údržby místních komunikací, kde Praha vykazuje více než 5 krát vyšší výdaje než průměrná obec. Pokud jde o sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti, dosahují výdaje velkých měst více než dvojnásobku hodnot než u průměrné obce. Statutární město Olomouc v této kategorii pak vykazuje opět pouze necelou čtvrtinu výdajů průměrné obce v ČR. Obdobně u výdajů na bezpečnost a veřejný pořádek dosahují velká města více než dvojnásobnou úroveň průměrných výdajů, v případě hlavního města pak 2,5 krát více. U Olomouce lze pozorovat srovnatelnou úroveň výdajů s průměrnou obcí v ČR. Uvedené shrnutí jednoznačně potvrzuje výrazně odlišný charakter výdajů velkých měst (Kypetová, 2009).

3 METODIKA

Hlavním cílem této diplomové práce je posoudit výdajovou stranu rozpočtů magistrátních měst České republiky. Úkolem je provést vlastní porovnání a rozpočtování výdajů ve vybraných magistrátních městech ČR. Výdaje magistrátních měst jsou rozděleny na běžné a kapitálové výdaje a také takto samostatně hodnoceny. Vlastní práce je rozdělena na dva hlavní body a to na hodnocení jednotlivých sledovaných měst a na srovnání mezi těmito městy jako celku a také v rámci obcí České republiky.

Zdroje dat:

- Český statistický úřad – údaje o počtu obyvatel vybraných magistrátních měst
- Systém ARIS MFČR – výkazy pro hodnocení plnění rozpočtu ÚSC
- Vlastní šetření – dokumenty jednotlivých magistrátních měst o rozpočtovém procesu a výdajích. Údaje k vlastnímu šetření jsou získány z internetových stránek každého vybraného magistrátního města.

Kritéria hodnocení:

1. Maximální běžné a kapitálové výdaje v jednotlivých letech dle odvětvového třídění
2. Běžné a kapitálové výdaje na 1 obyvatele – toto kritérium se odvíjí z předchozího. Z každého sledovaného města jsou vybrány maximální výdaje a dále jsou převedeny na jednoho obyvatele.
3. Vývoj běžných a kapitálových výdajů ve vybraných letech – ve sledovaných městech je znázorněno tempo růstu běžných a kapitálových výdajů.
4. Průměr běžných a kapitálových výdajů za každé magistrátní město i za celek z jednotlivých sledovaných let – v celkovém srovnání je z jednotlivých let spočítán průměr za každé město a poté za města jako celek. Díky tomuto průměru lze vybraná města porovnat s obcemi ČR.

Metodické kroky:

1. Výběr magistrátních měst ČR a stručné představení jednotlivých měst
2. Stručný nástin rozpočtu a rozpočtování výdajů u jednotlivých magistrátních měst v dostupné časové řadě 2001 až 2009
3. Rozdělení běžných a kapitálových výdajů dle odvětvového třídění za jednotlivá magistrátní města
4. Přepočet vybraných běžných a kapitálových výdajů na 1 obyvatele u sledovaných měst
5. Porovnání celkových běžných a kapitálových výdajů na 1 obyvatele v letech 2001 až 2009
6. Přehled tempa růstů běžných a kapitálových výdajů ve sledovaných letech
7. Celkové zhodnocení běžných a kapitálových výdajů dle odvětvového třídění mezi jednotlivými magistrátními městy
8. Porovnání průměrných běžných a kapitálových výdajů celkově za sledovaná města s obcemi v České republice
9. Celkové zhodnocení výdajů dle odvětvového třídění na 1 obyvatele mezi jednotlivými magistrátními městy
10. Porovnání průměrných výdajů na 1 obyvatele celkově za sledovaná města s obcemi ČR
11. Celkový vývoj běžných a kapitálových výdajů na 1 obyvatele ve sledovaných letech z hlediska sledovaných měst a porovnání s obcemi ČR
12. Porovnání tempa růstů běžných a kapitálových výdajů mezi jednotlivými magistrátními městy s obcemi ČR

Krok 1: Výběr magistrátních měst ČR a stručné představení jednotlivých měst

Pro posouzení výdajové strany rozpočtů jsou vybrána nečleněná magistrátní města. Tato města nemají samosprávné členění. Mezi nečleněná magistrátní města patří celkem 16 měst. Pro tuto práci je vybráno 5 největších nečleněných měst. Velikost měst je brána

podle počtu obyvatel k 31. 12. 2010. Každé vybrané magistrátní město je nejprve obecně představeno, aby měl čtenář představu o základních údajích těchto měst.

Mezi konkrétní vybraná magistrátní města patří: (řazeno podle počtu obyvatel)

- Olomouc (100 233 obyvatel)
- České Budějovice (94 754 obyvatel)
- Hradec Králové (94 318 obyvatel)
- Havířov (82 022 obyvatel)
- Kladno (70 665 obyvatel)

Tato magistrátní města spadají do dvou velikostních kategorií obcí. Velikostní kategorie je brána z Českého statistického úřadu (Statistický metainformační systém – číselníky – sčítání lidu: Velikostní kategorie obce). Ve velikostní kategorii 100 000 a více obyvatel se nachází pouze magistrátní město Olomouc. Ostatní vybraná magistrátní města patří do velikostní kategorie 50 000 až 99 999 obyvatel.

Krok 2: Stručný nástin rozpočtu a rozpočtování výdajů u jednotlivých magistrátních měst v dostupné časové řadě 2001 až 2009

Nejprve je představen rozpočet každého města, jeho příprava a plánování rozpočtových výdajů. Poté jsou v jednotlivých sledovaných letech vybrána zajímavá data o tvoření rozpočtu, jeho návrh a následně závěrečný účet. V každém roce jsou vybrána důležitá data (dle kalendáře), kdy zastupitelstvo schválilo určité změny rozpočtu. Ke konci každého roku je předloženo shrnutí za daný rok, ukázány rozdíly s rokem minulým a nástin nového roku. Běžné a kapitálové výdaje za jednotlivé roky a města jsou názorně ukázány v tabulkách ve schváleném rozpočtu, rozpočtu po změnách a výsledků od počátku roku. Další data pro hodnocení jsou vždy brána z výsledků od počátku roku.

Krok 3: Rozdělení běžných a kapitálových výdajů dle odvětvového třídění za jednotlivá magistrátní města

Hlavní rozdělení výdajů dle odvětvového třídění lze nalézt v literárním přehledu této práce (str. 21 - 22). Toto dělení obsahuje 6 základních skupin výdajů. Tyto výdaje jsou dále rozčleněny pro účely této práce pouze na podskupiny (např. skupina 3 – Služby pro obyvatelstvo je dále členěna na např. podskupinu 35 – Zdravotnictví). U služeb pro obyvatelstvo není zobrazena podskupina 38 – Ostatní výzkum a vývoj, jelikož tuto službu vybraná města nemají. Běžné a kapitálové výdaje jsou v jednotlivých letech převedeny na procenta, tak že celkové běžné a kapitálové výdaje jsou brány vždy za každý rok. Následně jsou u každého města samostatně zhodnoceny. Z tohoto hodnocení by mělo být vidět, které výdaje u každého města převažují a které jsou u měst minimální.

Krok 4: Přepočet vybraných běžných a kapitálových výdajů na 1 obyvatele u sledovaných měst

Z kroku 3 vyplyne, na které běžné a kapitálové výdaje jednotlivá města vynakládají nejvíce finančních prostředků. Tyto výdaje jsou dále rozděleny na podskupiny a následně jsou tyto výdaje převedeny na 1 obyvatele a v jednotlivých letech zhodnoceny. Počet obyvatel je vždy k 31. 12. daného hodnoceného roku. V každém roce je tak vidět, na které výdaje (dle odvětvových podskupin) magistrátní města vynakládala nejvíce finančních prostředků na 1 obyvatele.

Krok 5: Porovnání celkových běžných a kapitálových výdajů na 1 obyvatele v letech 2001 až 2009

Celkové běžné a kapitálové výdaje dle jednotlivých let jsou převedeny na 1 obyvatele (vždy k 31. 12. daného roku). K tomuto bodu vždy patří jeden graf za každé město. V každém roce jsou pro porovnání ukázány jak běžné tak i kapitálové výdaje.

Krok 6: Přehled tempa růstu běžných a kapitálových výdajů ve sledovaných letech

V daných tabulkách je u každého města vypočteno tempo růstu běžných i kapitálových výdajů. Aby bylo možné zjistit tempo růstu pro rok 2001, jsou pro tento bod shromážděna data výdajů i za rok 2000. Jelikož ARIS MFČR tyto data neposkytuje, jsou nalezeny na internetových stránkách každého města. Tempo růstu je vždy z indexu převedeno na procenta, aby byl lépe vidět rozdíl mezi jednotlivými roky.

Krok 7: Celkové zhodnocení běžných a kapitálových výdajů dle odvětvového třídění mezi jednotlivými magistrátními městy

Z hlediska celkového zhodnocení běžných i kapitálových výdajů dle odvětvového třídění je provedeno srovnání mezi jednotlivými vybranými městy. Tyto výdaje jsou dle odvětví sečteny za všechny roky dohromady. Poté jsou tyto výdaje vyděleny počtem sledovaných let (průměr na jeden rok) a takto sečteny a následně převedeny pro lepší přehlednost na procenta.

Krok 8: Porovnání průměrných běžných a kapitálových výdajů celkově za sledovaná města s obcemi v České republice

Krok 8 navazuje na krok 7 ve stejném grafu. Procenta za jednotlivá města jsou sečtena a vydělena počtem měst (průměr za města). Toto hodnocení je srovnáno s daty za obce České republiky. Postup k dosažení procent u obcí ČR je stejný jako u jednotlivých měst.

Krok 9: Celkové zhodnocení výdajů dle odvětvového třídění na 1 obyvatele mezi jednotlivými magistrátními městy

Vybrané běžné a kapitálové výdaje dle odvětvového třídění v podskupinách (dle nejvyšších finančních prostředků) jsou v hodnocení mezi městy převedeny na 1 obyvatele. Tyto výdaje jsou nejprve sečteny za odvětví (za podskupiny). Taktéž počet obyvatel za každý rok je sečten a vydělen počtem let (průměr na jeden rok). Poté jsou tyto sečtené

výdaje vyděleny průměrným počtem obyvatel za celé sledované období a následně přepočteny na jeden rok, aby byly lépe vidět rozdíly mezi jednotlivými městy.

Krok 10: Porovnání průměrných výdajů na 1 obyvatele celkově za sledovaná města s obcemi ČR

Podobně jako krok 8 i tento bod navazuje na předcházející krok. Zároveň tento bod je ve stejném grafu jako krok 9. Zde se na rozdíl od kroku 8 neporovnávají procenta ale jednotlivé Kč na 1 obyvatele. Postup je ale podobný. Výdaje v Kč na 1 obyvatele jsou sečteny dle podskupin odvětvového třídění a vyděleny počtem vybraných měst. Toto hodnocení je srovnáno s obcemi ČR (údaje pro obce jsou vypočteny stejně jako krok 4).

Krok 11: Celkový vývoj běžných a kapitálových výdajů na 1 obyvatele ve sledovaných letech z hlediska sledovaných měst a porovnání s obcemi ČR

Celkové běžné a kapitálové výdaje na 1 obyvatele jsou v jednotlivých letech za všechna sledovaná města názorně ukázány v jednom grafu. Do tohoto grafu je přidán vývoj těchto výdajů za obce České republiky. Z grafu by mělo být vidět, které město v daném roce hospodařilo lépe než ostatní města a také lépe než obce České republiky.

Krok 12: Porovnání tempa růstů běžných a kapitálových výdajů mezi jednotlivými magistrátními městy s obcemi ČR

Tempo růstu běžných a kapitálových výdajů z jednotlivých měst (znázorněny v tabulkách) je převedeno do grafu pro všechna vybraná magistrátní města. Také je zde přidáno tempo růstu obcí ČR (postup je stejný jako v kroku 6).

4 ANALYTICKÁ ČÁST

4.1 Sledovaná města

4.1.1 Olomouc

Olomouc je statutární město na střední Moravě a centrum Olomouckého kraje. Ve městě o rozloze 10 336 ha žije přes 100 tisíc obyvatel, jedná se o šesté největší město České republiky podle počtu obyvatel. Město Olomouc se člení na 26 částí, které jsou zároveň i katastrálním územím. Funguje zde 38 příspěvkových organizací, z toho největší zastoupení mají základní a mateřské školy. Olomouc je okresním městem a také obcí s rozšířenou působností a pověřeným obecním úřadem.

4.1.1.1 Rozpočet a rozpočtování výdajů města Olomouc

Přípravu rozpočtu města Olomouce je možno charakterizovat jako proces, na jejímž začátku stojí požadavky a přání a na jeho konci realita. Nejprve se vždy shromáždí požadavky jednotlivých odborů magistrátu, příspěvkových organizací města a městských akciových společností. Ty jsou podrobeny analýze a prvotní redukci ve speciální odborné skupině a v ekonomické komisi, která je poradním orgánem rady města. Zároveň se na základě aktuálních informací vytváří odborný odhad příjmové stránky rozpočtu. Spojením příjmů a výdajů vzniká první rámcový návrh rozpočtu, se kterým je seznámena rada města. Rozpočet je poté projednáván v několika tzv. čteních, minimálně dvakrát v radě města. Ta může ještě za účelem řešení některých dílčích problémových okruhů (investice, provozní výdaje apod.) vytvořit několik pracovních skupin. Po posledním čtení v radě je konečně rozpočet jakožto návrh rady města předložen k definitivnímu schválení zastupitelstvu města.

2001

Hospodaření města Olomouce se v roce 2001 obešlo bez rozpočtového provizoria, jelikož příprava rozpočtu města včetně schvalovacího procesu probíhala již od září do prosince roku 2000. Návrh rozpočtu města Olomouce pro rok 2001 schválila na svém jed-

nání 21. 11. 2000 městská rada. K definitivnímu schválení musel návrh ještě projít jednáním zastupitelstva 14. 12. 2000. Rozpočet města měl na straně výdajů částku 1,56 miliardy Kč a byl schválen jako vyrovnaný. Většina výdajů městského rozpočtu byla tvořena provozními náklady úřadu a objednávkou služeb v podobě linek městské hromadné dopravy. Radní na svých jednáních dne 27. 12. 2000 a 9. 1. 2001 souhlasili s rozpočtovou změnou ve výši 230 tis. Kč. Celkové výdaje města Olomouce byly k 30. 6. plněny na 45,53 %. Na dosavadním bezproblémovém financování výdajů tohoto roku se významně podílel loňský prodej akcií Severomoravské energetiky, a. s. 13. 12. zastupitelé schválili upravený návrh rozpočtu na rok 2002 a přenesení pravomoci Zastupitelstva města Olomouce na Radu města schvalovat rozpočtové změny roku 2002.

2002

Na svých jednáních 15. 1., 29. 1. a 12. 2. 2002 doporučili radní zastupitelstvu města vyjádřit souhlas s celoročním hospodařením města Olomouce za rok 2001 a schválili poskytnutí finančních prostředků v celkové výši 4,5 milionu Kč z rozpočtu města nestátním subjektům působícím v sociální oblasti. Dále 26. 3. a 9. 4. schválili rozdělení příspěvků v oblasti kultury a vydávání periodických a neperiodických publikací z rozpočtu města, poskytnutí příspěvků z rozpočtu města v oblasti využití volného času dětí a mládeže a 26. 2., 12. 3. schválili poskytnutí finančních příspěvků z rozpočtu města zdravotnickým subjektům, v oblasti životního prostředí a v oblasti sportu a tělovýchovy. Zastupitelé 11. 4. schválili závazné ukazatele rozpočtu města pro rok 2002 a to vyrovnaný rozpočet, příjmy a výdaje příspěvkových organizací a účelových fondů a objednávky veřejných služeb. V srpnu poskytlo město Olomouc městu České Budějovice 3 mil. Kč z rozpočtu města na následky katastrofálních záplav. 6. 8. radní schválili organizační postup při přípravě rozpočtu města Olomouce na rok 2003. Cílem bylo schválení rozpočtu v předstihu tak, aby se město začátkem příštího roku vyhnulo rozpočtovému provizoriu. Vedení města chtělo rozpočet připravit tak, aby jej zastupitelstvo mohlo zhruba v polovině prosince schválit. 10. 9. radní vzali na vědomí průběžnou zprávu o plnění rozpočtu města v tomto roce. 19. 12. zastupitelé schválili rozpočtové provizorium na období leden až březen 2003.

2003

Radní 28. 1. a 11. 2. doporučili zastupitelům schválit finanční vypořádání se státním rozpočtem za rok 2002 a vyjádřit souhlas s výsledky hospodaření. Zastupitelé 11. 3. vzali na vědomí výsledky hospodaření města za rok 2002 a schválili návrh vyrovnaného rozpočtu na rok 2003. 27. 5. a 10. 6. radní projednali materiál s názvem „Střednědobý výhled financování“ na rok 2004-2006 a schválili poskytnutí finančních prostředků z rozpočtu města zdravotnickým subjektům v celkové výši 2,035 milionu Kč. Dále 19. 8. schválili příspěvky z rozpočtu města na pořádání kulturních akcí. Zastupitelé 16. 12. schválili rozpočet statutárního města Olomouce na rok 2004.

2004

V prosinci loňského roku schválilo olomoucké zastupitelstvo městský rozpočet pro rok 2004, který byl připravován v duchu zásad schválené reformy městských financí. Radní 9. 3. schválili pro rok 2004 udělení příspěvků v oblasti kultury, využití volného času dětí a mládeže a v oblasti sportu a tělovýchovy. Dále 23. 3., 6. 4. schválili rozdělení příspěvků v oblasti životního prostředí, 1. a 15. 6. poskytnutí finančních prostředků z rozpočtu města v oblasti sportu a v sociální oblasti a 13. 7., 20. 7. a 17. 8. organizační přípravy rozpočtu města na rok 2005. Na první pohled by se mohlo zdát, že provozní výdaje měly v roce 2004 stoupající tendenci, ve skutečnosti však vykazovaly v souladu s principy reformy ve srovnatelných položkách 10 % úsporu.

2005

Zastupitelé 14. 12. 2004 schválili rozpočet statutárního města Olomouce na rok 2005, dále 26. 4. byly vzaty na vědomí výsledky hospodaření města za minulý rok. Radní 19. 7. a 9. 8. vzali také na vědomí výsledky hospodaření za první pololetí tohoto roku a pak 22. 11. a 6. 12. doporučili zastupitelstvu města schválit návrh rozpočtu na další rok a zastupitelé jej 13. 12. schválili. Rozpočet na rok 2005 byl koncipován jako vyrovnaný s příjmy a výdaji na úrovni 2,1 miliardy Kč.

2006

Radní 24. 1. a 7. 2. doporučili zastupitelům schválit rozdělení veřejné finanční podpory v oblasti sportu, kultury, oživení centra města a zdravotnictví, 28. 3. a 11. 4. doporučili schválit finanční vypořádání se státním rozpočtem a výsledky hospodaření statutárního města Olomouce za rok 2005. 2. a 16. 10. vzali na vědomí informace o průběhu přípravy rozpočtu města na rok 2007, 7. 11. informaci o plnění a čerpání rozpočtu města Olomouce a schválili upravený postup přípravy rozpočtu na rok 2007.

2007

Zastupitelstvo statutárního města Olomouc na svém posledním zasedání v roce 2006 schválilo rozpočet města Olomouce na rok 2007 a završilo tak úsilí mnoheměsíční společné práce odborných skupin a Rady města Olomouce. Schválený rozpočet tak mohl hned od prvního dne roku 2007 určovat hospodaření města a stanovit tak finanční mantinely pro všechny činnosti, které budou uskutečňovány v následujícím roce. Rozpočet v rozhodující míře předjímá základní trendy, priority i nejkonkrétnější detaily hospodaření s veřejnými prostředky v našem městě v nadcházejícím období. Radní 3. a 17. 4. doporučili zastupitelům schválit výsledky hospodaření města za rok 2006.

2008

V tomto roce mělo město Olomouc hospodařit s vyrovnaným rozpočtem. Návrhem, který byl podle vedení města konzervativnější než v předchozích letech, se zabývalo zastupitelstvo města. Po schválení městu vyplynulo, že výdaje pro rok 2009 by měly být asi o padesát milionů nižší než jeho příjmy. Město počítalo s výdaji 2 miliardy 88 milionů Kč. To byly částky schvalované k 1. 1. 2008. V průběhu roku byl rozpočet upravován, protože do rozpočtu byly zapojovány různé dotace a finanční transfery. Rozpočet byl výrazně realističtější než v předchozích letech.

2009

Rozpočet na rok 2009 vytvořila Rada města Olomouce a na posledním zasedání ho schválilo zastupitelstvo. Rozpočet byl vyrovnaný, příjmy a výdaje byly stanoveny ve výši 2,073 miliardy Kč. Sestavování rozpočtu bylo tento rok složitější než kdykoliv v minulých letech. Nakonec se podařilo snížit plán výdajů ve výši téměř 150 mil. Kč.

Shrnutí běžných a kapitálových výdajů města Olomouc

Tab. č. 5: Běžné a kapitálové výdaje města Olomouc 2001-2009

	V tis. Kč	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku
2001	Běžné výdaje	1 169 356,00	1 177 885,24	1 289 433,08
	Kapitálové výdaje	354 483,00	354 538,00	501 066,04
2002	Běžné výdaje	1 192 387,00	1 213 338,20	1 400 370,90
	Kapitálové výdaje	328 593,00	328 593,00	470 336,78
2003	Běžné výdaje	1 452 154,00	1 797 177,73	1 661 985,04
	Kapitálové výdaje	300 895,00	471 734,53	441 296,29
2004	Běžné výdaje	1 343 663,00	1 825 679,90	1 750 395,48
	Kapitálové výdaje	546 941,00	615 214,92	590 289,05
2005	Běžné výdaje	1 412 144,00	1 524 779,37	1 496 291,57
	Kapitálové výdaje	589 894,00	1 082 352,88	886 338,03
2006	Běžné výdaje	1 448 528,31	1 736 693,34	1 670 903,77
	Kapitálové výdaje	1 070 133,00	1 333 240,09	1 118 206,50
2007	Běžné výdaje	1 297 486,78	1 745 682,14	1 542 869,74
	Kapitálové výdaje	795 469,00	1 287 319,15	1 219 719,33
2008	Běžné výdaje	1 341 727,70	1 824 204,64	1 701 276,66
	Kapitálové výdaje	749 322,00	979 667,41	961 842,59
2009	Běžné výdaje	1 602 122,10	1 996 337,57	1 886 519,50
	Kapitálové výdaje	445 322,00	680 288,94	653 691,36

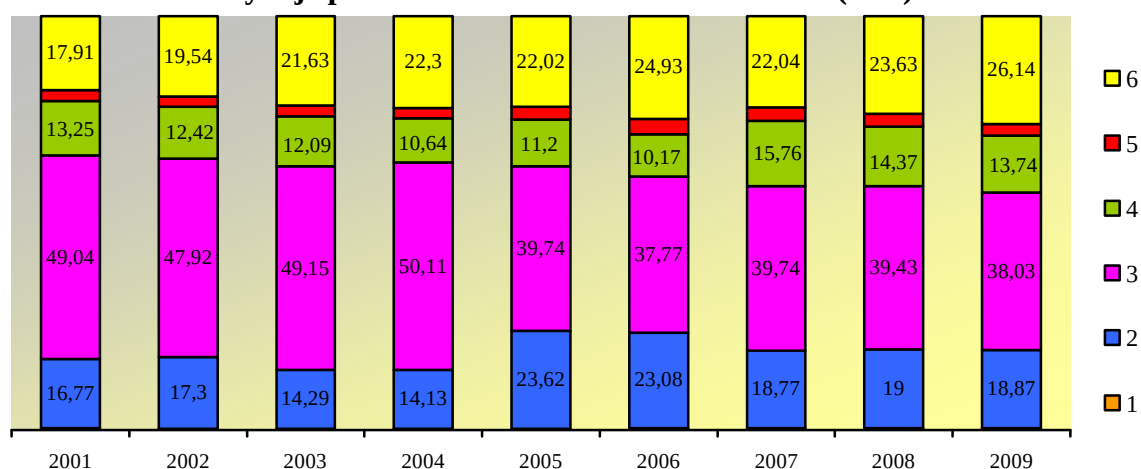
Zdroj: ARIS

Tato tabulka udává souhrn běžných a kapitálových výdajů za všechny sledované roky za město Olomouc. Jsou zde názorně vidět výdaje ve schváleném rozpočtu, po jeho

změnách, konečný výsledek od počátku roku. Rozpočet po změnách vzhledem ke schválenému rozpočtu je nejvýraznější u běžných výdajů v roce 2008 (z 1 341 727,70 tis. Kč na 1 824 204,64 tis. Kč) a u kapitálových výdajů v roce 2005 (z 589 894 tis. Kč na 1 082 352,88 tis. Kč). Výsledek od počátku roku se k rozpočtu po změnách nejvíce liší u běžných výdajů v roce 2007 (z 1 745 682,14 tis. Kč na 1 542 869,74 tis. Kč) a u kapitálových výdajů v roce 2006 (z 1 333 240,09 tis. Kč na 1 118 206,50 tis. Kč).

4.1.1.2 Výdajová strana rozpočtu města Olomouc

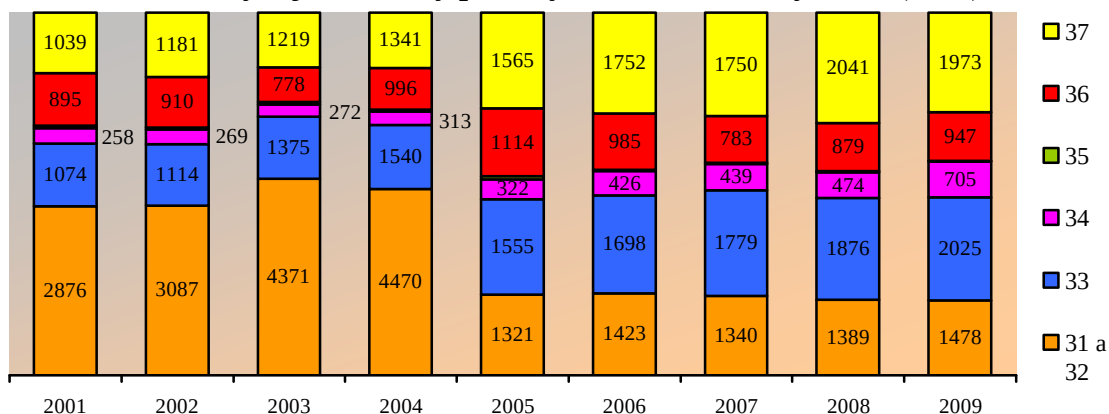
Graf č. 1: Běžné výdaje podle odvětvového třídění 2001-2009 (v %)

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Z grafu je patrné, že z běžných výdajů nejvíce procent zaujímají služby pro obyvatelstvo a to za všechny sledované roky. Je vidět, že není výrazný rozdíl mezi procenty na služby pro obyvatelstvo mezi jednotlivými roky. Dá se říct, že jsou v každém roce průměrně okolo 43 % běžných výdajů. Druhou významnou položkou, avšak s větším procentním rozdílem, je všeobecná veřejná správa a služby (pohybují se v rozmezí mezi 17 až 24 %). Pouze v roce 2005 město vydalo více na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství než na všeobecnou veřejnou správu a služby. Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství (1), bezpečnost státu a právní ochrana (5) v grafu nejsou téměř vidět, jelikož tvoří necelé 1 % (1) a okolo 3 % (5) běžných výdajů. Z hlediska jednotlivých let je celkově vidět, že nejsou žádné výrazné rozdíly v běžných výdajích za jednotlivá odvětví.

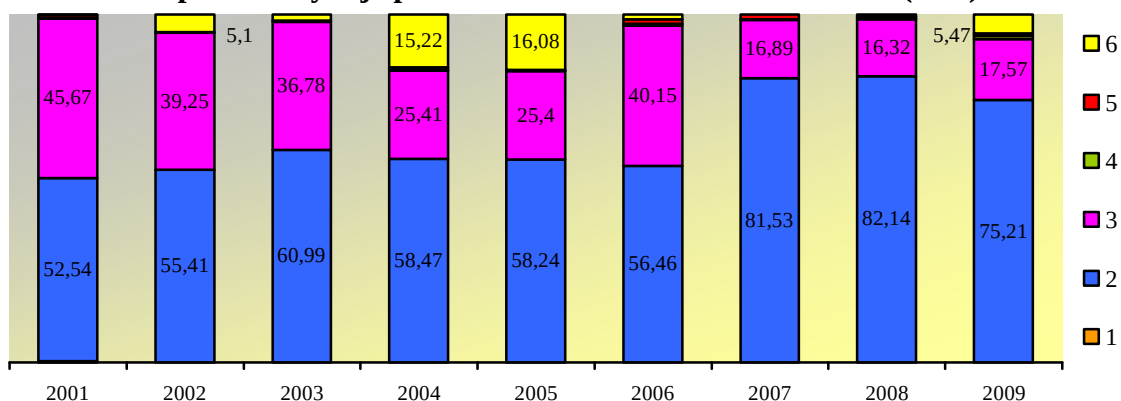
Graf č. 2: Běžné výdaje za služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele (v Kč)

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Tento graf zobrazuje výdaje za služby pro obyvatelstvo na jednoho obyvatele města Olomouc. Hodnocení lze rozdělit na dvě části podle let a to na 2001 až 2004 a 2005 až 2009. V období 2001 až 2004 je vidět, že byly výdaje nejvíce vynakládány na vzdělávání a školské služby, dále na kulturu, církvě a sdělovací prostředky a třetí je ochrana životního prostředí. Pouze v roce 2002 bylo více vydáno na ochranu životního prostředí než na kulturu, církvě a sdělovací prostředky. Naproti tomu v období 2005 až 2009 se na celkových běžných výdajích nejvíce podílelo odvětví kultura, církvě a sdělovací prostředky (je vidět, že tyto výdaje každým rokem rostou) a ochrana životního prostředí a teprve potom výdaje na vzdělávání a školské služby. Běžné výdaje na zdravotnictví jsou nejmenší ve všech sledovaných letech a pohybují se pod 50 Kč na jednoho obyvatele.

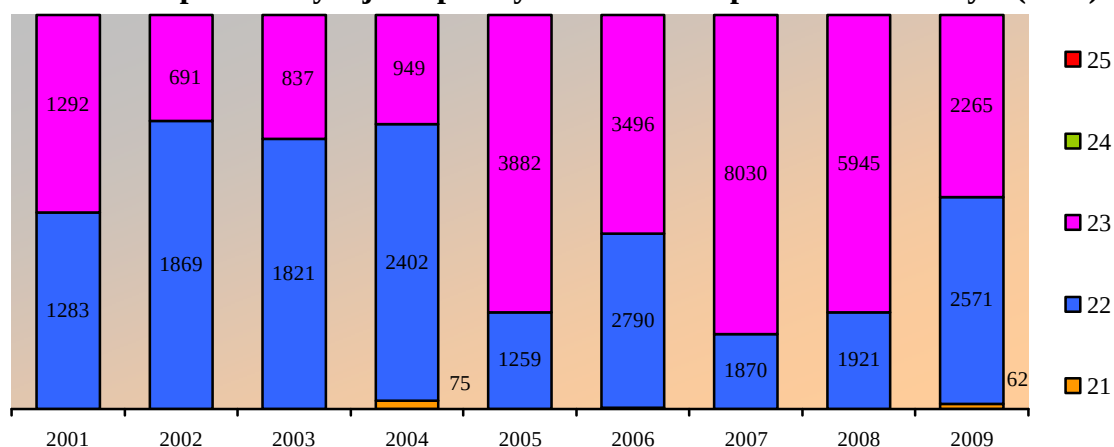
Graf č. 3: Kapitálové výdaje podle odvětvového třídění 2001-2009 (v %)

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Z tohoto grafu je vidět, že v kapitálových výdajích města Olomouc převažují výdaje na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství. V každém roce tvořily nejméně 50 % z celkových kapitálových výdajů, v roce 2008 dokonce až 81 %. Jedinými dalšími významnými kapitálovými výdaji jsou výdaje na služby pro obyvatelstvo, které se pohybují průměrně okolo 30 % (nejvíce v roce 2006 a to 40 %). Pouze v roce 2004 a 2005 byly také vyšší výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby (okolo 16 %).

Graf č. 4: Kapitálové výdaje na průmysl a ostatní hospodářství na 1 obyv. (v Kč)

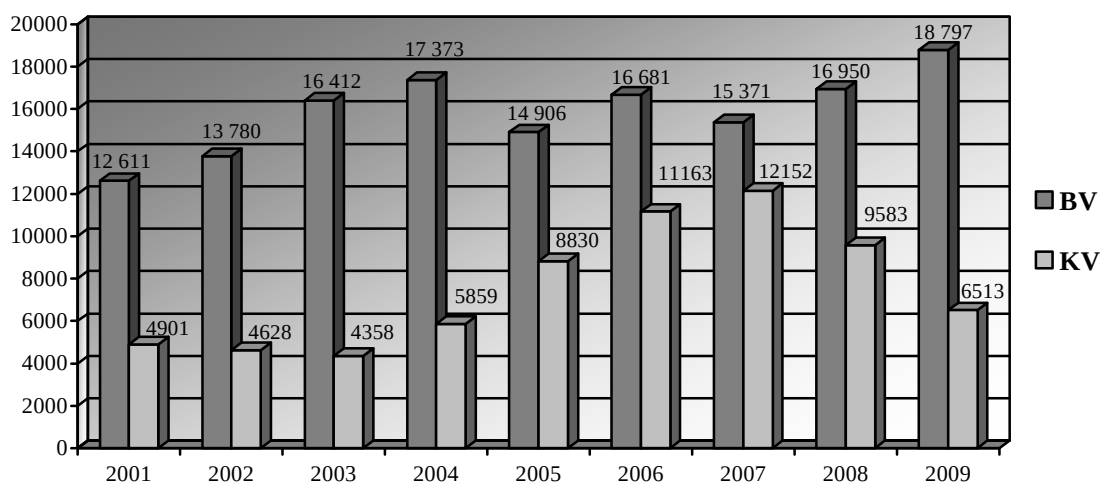

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Je patrné, že kapitálové výdaje na 1 obyvatele jsou vynakládány hlavně na dvě odvětví a to na dopravu (22) a vodní hospodářství (23). Do roku 2004 převládala doprava (na vodní hospodářství jen kolem 1 000 Kč) a od roku 2005 je to spíše vodní hospodářství, na které se nejvíce vynaložilo výdajů v roce 2007 (přes 8 000 Kč). Jen v roce 2009 se vydalo více na dopravu než na vodní hospodářství. Výdaje na odvětví průmyslu, stavebnictví, obchodu a služeb (21) byly v roce 2004 a 2009 jen nepatrné (přes 60 Kč).

Závěrem je z hlediska souhrnu běžných výdajů a kapitálových výdajů města Olomouc předkládán graf v jednotlivých sledovaných letech na jednoho obyvatele. Tento graf ukazuje, jak město v jednotlivých letech hospodařilo. Dále je předložena tabulka tempa růstu jak kapitálových, tak běžných výdajů v daných letech.

Graf č. 5: Přehled běžných a kapitálových výdajů 2001-2009 na 1 obyvatele (v Kč)

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Z grafu je zřejmé, že město Olomouc vynakládalo nejvíce běžných výdajů v roce 2009 (přes 18 tis. Kč), naopak nejméně v roce 2001 (přes 12 tis. Kč). Běžné výdaje města Olomouce jsou tedy průměrně okolo 16 tis. Kč na 1 obyvatele. Kapitálové výdaje byly nejvyšší v roce 2007 (přes 12 tis. Kč) a nejnižší v roce 2003 (přes 4 tis. Kč). Průměrně se tyto výdaje pohybují okolo 7 tis. Kč na 1 obyvatele.

Tab. č. 6: Tempo růstu běžných a kapitálových výdajů města Olomouc (v %)

Tempo růstu	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
BV	24,93	8,60	18,68	5,32	-14,52	11,67	-7,66	10,27	10,89
KV	-3,49	-6,13	-6,17	33,76	50,15	26,16	9,08	-21,14	-32,04

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

V běžných výdajích je vidět, že nejvyšší rozdíl byl mezi roky 2001 a 2000, tehdy výdaje oproti roku 2000 vzrostly o necelých 25 %. Naopak výdaje roku 2005 oproti předchozímu roku poklesly o 14,5 %. Od roku 2008 běžné výdaje rostou o 10 % vzhledem k předcházejícímu roku. U kapitálových výdajů byl nejvyšší rozdíl v roce 2005 oproti roku 2004 (o 50 %) a nejvyšší pokles byl v roce 2009 oproti předchozímu roku (o 32 %).

4.1.2 České Budějovice

České Budějovice jsou statutární město a správní a kulturní metropole Jihočeského kraje. Ve městě o rozloze 5 555,19 ha žije asi 95 tisíc obyvatel. Město se v současnosti skládá z 11 katastrálních území. Ve městě funguje 37 příspěvkových organizací, s velkým počtem základních a mateřských škol. České Budějovice jsou okresním městem, obcí s rozšířenou působností a pověřeným obecním úřadem.

4.1.2.1 Rozpočet a rozpočtování výdajů města České Budějovice

Rozpočet respektuje zadání směřující k fiskální střídmosti. Snaží se výdaje přizpůsobit stavu po dočerpání zdrojů z mimořádných příjmů a i při rozšířeném rozsahu činností nenavýšovat provozní výdaje. Při sestavování návrhu rozpočtu se vychází ze schváleného rozpočtového výhledu a velmi pečlivě jsou posuzovány veškeré provozní výdaje města a jeho organizací. I proto je provozní rozpočet sestaven jako přebytkový. Je plný běžných a mnohdy i třeba nenápadných ale o to potřebnějších věcí. Rozpočet se pokouší usadit město do kolejí, po nichž se bezpečně, vlastními silami a s rozmyslem bude moci dostat i k těm budoucím velkým projektům, které má město před sebou.

2001 – 2003

14. 12. 2000 zastupitelstvo schválilo návrh rozpočtu města na rok 2001. V roce 2001 zastupitelstvo schválilo tento návrh na další rok a to 20. 12., pro další roky to bylo také vždy koncem prosince (19. 12. 2002 a 18. 12. 2003).

2004

Rozpočet města na rok 2004 byl navržen a schválen ve výši 1 399 695 tis. Kč. Rozpočet běžných výdajů činil 1 060 255 tis. Kč a byl v porovnání se schváleným rozpočtem běžných výdajů roku 2003 o 17 431 tis. Kč vyšší. Rada města 26. 5. vzala na vědomí závěrečnou zprávu a 9. 6. rozpočtový výhled města na roky 2005 až 2007. Poté byl tento výhled projednán a schválen. 24. 11. rada schválila návrh rozpočtu města na rok 2005 a navýšení příspěvku Jihočeskému divadlu o 5 mil. Kč (z 61 na 66 mil. Kč).

2005

Pro rok 2005 byl rozpočet navržen ve výši 1 418 690 tis. Kč. Tento rozpočet se svojí výší i ostatními základními prvky lišil méně než loňský rozpočet. Běžné výdaje bohužel rostly i přes snahu o snižování nákladů. Provozní rozpočet byl jako v minulém roce přebytkový. V rozpočtu došlo k navýšení výdajů do oblasti veřejných služeb. Vyšší výdaje nastaly také u školních a předškolních zařízení. Běžné výdaje na rok 2005 byly 77,7 % z celkových výdajů. Zastupitelé 17. 3. schválili přidělení příspěvků na rozvoj kultury. 28. 4. schválili závěrečný účet statutárního města za rok 2004, 26. 5. poskytnutí příspěvku na sportovní činnost mládeže a 15.12 návrh rozpočtu na rok 2006.

2006

Provozní rozpočet města byl i pro tento rok navržen jako přebytkový ve výši 1 535 452 tis. Kč. Rozpočet běžných výdajů byl v porovnání se schváleným rozpočtem těchto výdajů roku 2005 o 94 787 tis. Kč vyšší. Běžné výdaje tvořily 78% z celkových výdajů. 23. 3. 2006 zastupitelé přidělili finanční prostředky z rozpočtu města na příspěvky do kultury ve výši 1 740 tis. Kč, dále dne 27. 4. projednali a schválili závěrečný účet města za rok 2005. Historicky poprvé tento rok žádná z příspěvkových organizací nehospodařila se ztrátou. 25. 5. zastupitelé rozdělili částku přes 7 mil. Kč, což je 90,5 % z celkového rozpočtu, na sport a tělovýchovu.

2007

Zastupitelstvo města schválilo na svém prosincovém zasedání v roce 2006 městský rozpočet pro rok 2007. Ten je opět vyrovnaný, stejně jako tomu bylo i v předchozích letech a to 1 642 145 tis. Kč. Radní rozdělili v březnu 1,7 mil. Kč na podporu kulturních aktivit ve městě. Jihočeské divadlo získalo příspěvek 67 mil. Kč.

2008

Město v tomto roce hospodařilo s rozpočtem ve výši 2 miliardy Kč. Návrh rozpočtu schválilo zastupitelstvo 13. 12. 2007. Běžné výdaje byly naplánovány na 1,460 miliardy Kč. Téměř 200 mil. Kč město poskytlo dopravnímu podniku na úhradu ztráty z provozu

městské hromadné dopravy a tento výdaj byl zároveň nejvyšším výdajem města České Budějovice v tomto roce. Jihočeské divadlo obdrželo 69 mil. Kč.

2009

V tomto roce město hospodařilo opět s dvoumiliardovým rozpočtem. Rozpočet počítal s výdaji ve výši 2,224 mld. Kč, z toho běžné výdaje byly 1,601 mld. Kč, které nejvíce zahrnovaly výdaje na svoz odpadu, mzdové náklady, údržbu a čištění komunikací a péči o zeleň. Město jako obvykle nejvíce vydalo na úhradu městské hromadné dopravy nebo na provoz a údržbu školských zařízení. Běžné výdaje např. na školství byly 123 mil. Kč, pro Jihočeské divadlo 74,5 mil. Kč a na likvidaci a svoz odpadu 56 mil Kč.

Shrnutí běžných a kapitálových výdajů města České Budějovice

Tab. č. 7: Běžné a kapitálové výdaje města České Budějovice 2001-2009

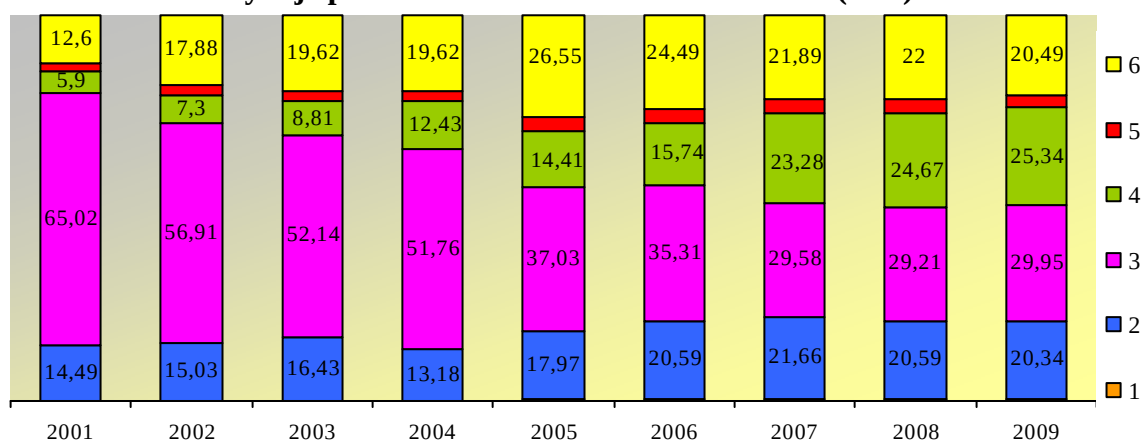
	V tis. Kč	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku
2001	Běžné výdaje	860 368,20	1 222 062,10	1 355 523,92
	Kapitálové výdaje	498 953,00	992 583,60	671 023,18
2002	Běžné výdaje	892 658,00	1 149 710,30	1 455 722,69
	Kapitálové výdaje	452 342,00	718 328,00	532 483,42
2003	Běžné výdaje	1 052 396,00	1 535 584,30	1 546 634,65
	Kapitálové výdaje	501 915,00	842 914,80	654 451,40
2004	Běžné výdaje	1 064 633,60	1 536 973,50	1 526 987,23
	Kapitálové výdaje	339 440,00	626 129,20	523 159,85
2005	Běžné výdaje	1 100 730,10	1 196 892,70	1 226 774,05
	Kapitálové výdaje	316 185,00	654 030,40	460 956,76
2006	Běžné výdaje	1 197 292,00	1 323 067,10	1 326 914,05
	Kapitálové výdaje	338 160,00	632 666,00	475 853,98
2007	Běžné výdaje	1 236 531,00	1 519 238,50	1 524 697,74
	Kapitálové výdaje	367 777,00	614 260,80	458 245,56
2008	Běžné výdaje	1 460 068,00	1 700 901,36	1 634 801,89
	Kapitálové výdaje	573 341,00	851 980,82	633 901,09
2009	Běžné výdaje	1 601 355,00	1 625 739,83	1 585 120,19
	Kapitálové výdaje	622 957,00	932 880,75	839 824,56

Zdroj: ARIS

Tato tabulka udává souhrn běžných a kapitálových výdajů za město České Budějovice. Rozpočet po změnách vzhledem ke schválenému rozpočtu je nejvýraznější u běžných výdajů v roce 2003 (z 1 052 396 tis. Kč na 1 535 584,30 tis. Kč) a u kapitálových výdajů v roce 2001 (z 498 953 tis. Kč na 992 583,60 tis. Kč). Výsledek od počátku roku se k rozpočtu po změnách nejvíce liší u běžných výdajů v roce 2002 (z 1 149 710,3 tis. Kč na 1 455 722,69 tis. Kč) a u kapitálových výdajů v roce 2001 (z 992 583,60 tis. Kč na 671 023,18 tis. Kč).

4.1.2.2 Výdajová strana rozpočtu města České Budějovice

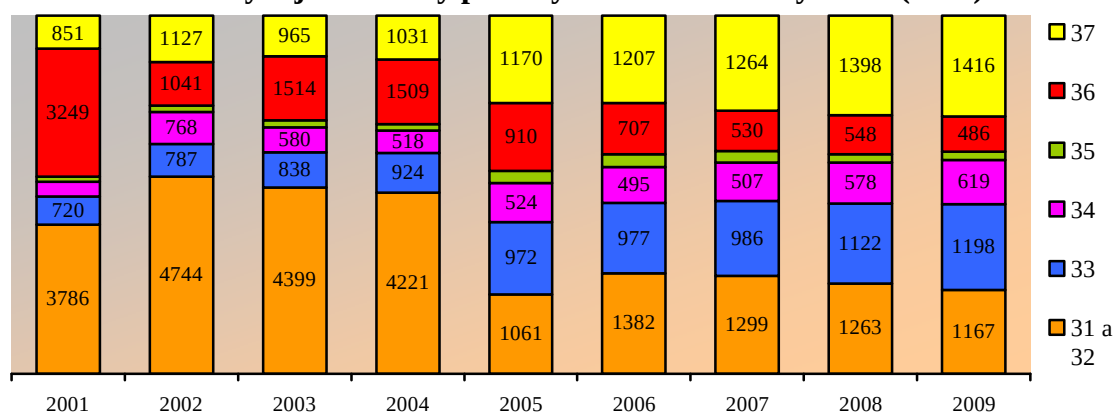
Graf č. 6: Běžné výdaje podle odvětvového třídění 2001-2009 (v %)

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Z grafu je patrné, že z běžných výdajů nejvíce procent zaujímají služby pro obyvatelstvo, ale je vidět, že výdaje na tyto služby neustále klesají (kromě roku 2009). Od roku 2007 se pohybují okolo 29 %. Druhou významnou položkou je všeobecná veřejná správa a služby (okolo 23 %). Dále výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti neustále rostou. Od roku 2007 jsou vyšší jak výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby a řadí se tak hned za služby pro obyvatelstvo. Zemědělství, lesní hospodářství, rybářství (1) a bezpečnost státu, právní ochrana (5) v grafu nejsou skoro vidět, jelikož jsou okolo 1 % (1) a 3 % (5) běžných výdajů. Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství se pohybují od roku 2006 zhruba na 20 %. Z hlediska jednotlivých let je vidět, že nejvýraznější změny jsou v odvětví služeb pro obyvatelstvo, které v roce 2001 byly nejvyšší a to přes 65 %, kdežto v roce 2009 už jen přes 29 %.

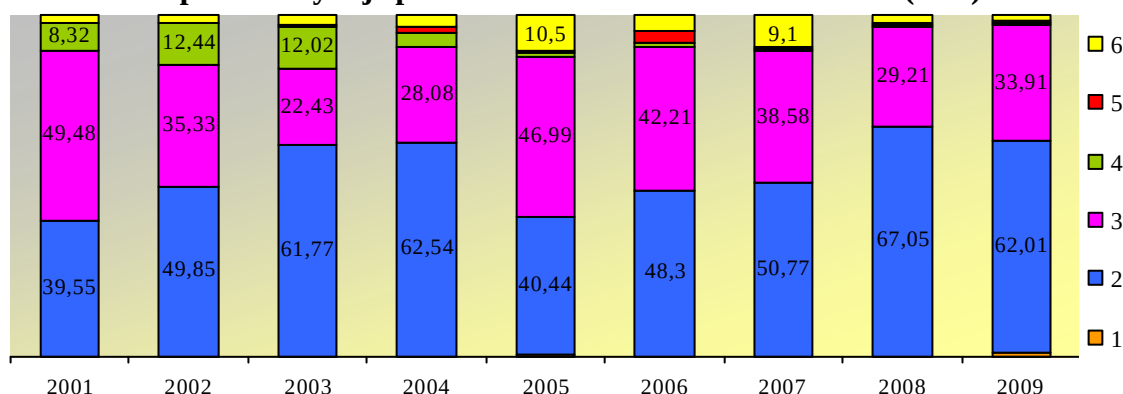
Graf č. 7: Běžné výdaje za služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele (v Kč)

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Tento graf zobrazuje výdaje za služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele města České Budějovice. Z hlediska vzdělávání, na které se vynakládalo nejvíce výdajů, je vidět, že do roku 2004 byly tyto výdaje okolo 4 000 Kč a potom až do roku 2009 se výdaje pohybovaly kolem 1 200 Kč. Na ochranu životního prostředí je to v průměru 1 158 Kč. Je vidět, že od roku 2005 tyto výdaje neustále rostou. Na bydlení, komunální služby a územní rozvoj je průměr výdajů 1 166 Kč a naopak tyto výdaje se od roku 2003 neustále snižují. Nejvýraznější byl rok 2001, kdy bydlení dosáhlo až 3 249 Kč. Odvětví tělovýchovy se pohybuje okolo 500 Kč a tyto výdaje se od roku 2006 zvyšují. Výdaje na kulturu se výrazně změnily od roku 2005. Do té doby se tyto výdaje pohybovaly okolo 800 Kč, a od roku 2005 už to bylo okolo 1 000 Kč. Výdaje na zdravotnictví byly v průměru 150 Kč na obyvatele.

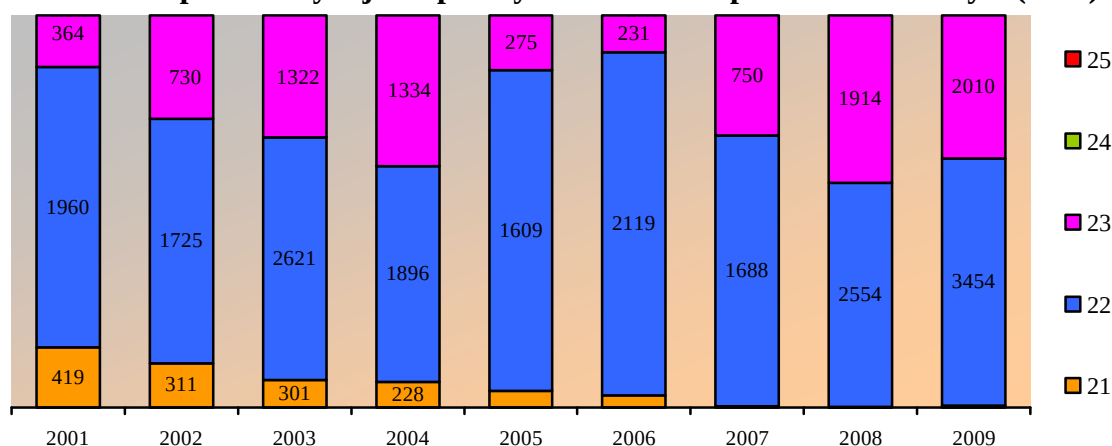
Graf č. 8: Kapitálové výdaje podle odvětvového třídění 2001-2009 (v %)

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Z tohoto grafu je vidět, že v kapitálových výdajích města České Budějovice převažují výdaje na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství (pouze v roce 2001 a 2005 byly výraznější služby pro obyvatelstvo). Nejvyšší byly v roce 2008 (67 %) a nejnižší v roce 2001 (přes 39 %). Dalšími významnými kapitálovými výdaji jsou výdaje na služby pro obyvatelstvo, které se pohybují průměrně okolo 36 % (nejvíce v roce 2001 a to 49 %). Od roku 2001 do roku 2003 byly také výraznější výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti (zhruba 10 %). Pouze v roce 2005 a 2007 byly vyšší výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby (okolo 10 %).

Graf č. 9: Kapitálové výdaje na průmysl a ostatní hospodářství na 1 obyv. (v Kč)

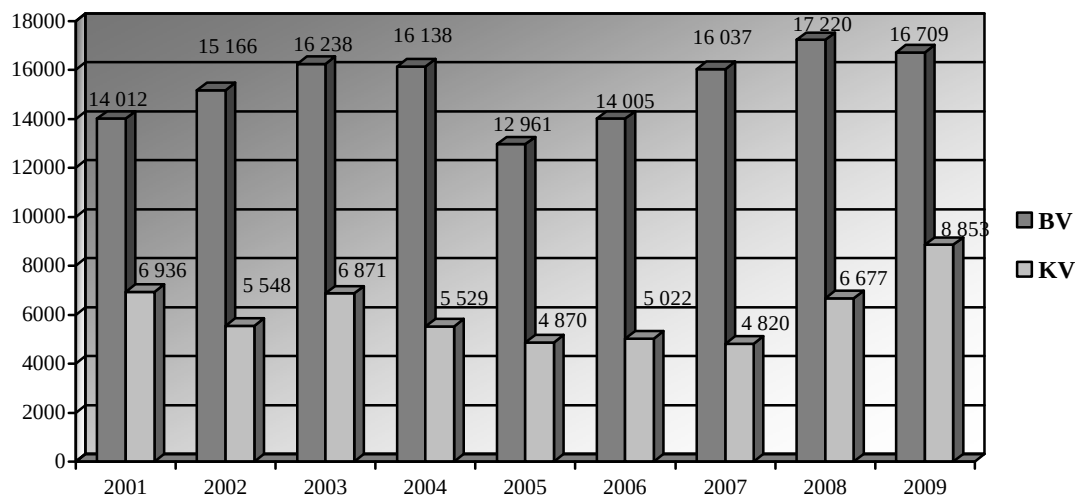

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Je patrné, že kapitálové výdaje na 1 obyvatele jsou vynakládány hlavně na dvě odvětví a to na dopravu (22) a vodní hospodářství (23). Celkově převládá doprava, na kterou se nejvíce výdajů vynaložilo v roce 2009 (3 454 Kč) a nejméně v roce 2005 (1 609 Kč). Výdaje na vodní hospodářství byly nejvýraznější v roce 2009 (2 010 Kč), oproti tomu nejméně výrazné byly v letech 2005 a 2006 (pod 300 Kč). Na průmysl, stavebnictví, obchod a služby (21) se výdaje od roku 2001 (419 Kč) neustále snižují. A od roku 2007 jsou už pod 30 Kč na obyvatele.

Závěrem je z hlediska souhrnu běžných a kapitálových výdajů předkládán graf na jednoho obyvatele. Tento grafu ukazuje hospodaření města České Budějovice z výdajové strany rozpočtu. Také je zde názorně ukázáno tempo růstu těchto výdajů v následující tabulce.

Graf č. 10: Přehled běžných a kapitálových výdajů 2001-2009 na 1 obyv. (v Kč)

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Z grafu je patrné, že město České Budějovice vynakládalo nejvíce běžných výdajů v roce 2008 (přes 17 tis. Kč), naopak nejméně v roce 2005 (přes 12 tis. Kč). Je vidět, že běžné výdaje města České Budějovice se průměrně pohybují okolo 15 tis. Kč na 1 obyvatele. Kapitálové výdaje byly nejvyšší v roce 2009 (přes 8 tis. Kč) a nejnižší v roce 2007 (přes 4 tis. Kč). Průměrně se tyto výdaje pohybují okolo 6 tis. Kč na 1 obyvatele.

Tab. č. 8: Tempo růstu běžných a kapitál. výdajů města České Budějovice (v %)

Tempo růstu	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
BV	23,1	7,39	6,25	-1,27	-19,66	8,16	14,91	7,22	-3,04
KV	-25,86	-20,65	22,91	-20,06	-11,89	3,23	-3,70	38,33	32,49

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Největší rozdíl v běžných výdajích mělo město České Budějovice v roce 2001 oproti roku 2000, kdy tyto výdaje vzrostly o 23 %. Naproti tomu v roce 2005 zaznamenalo město pokles výdajů oproti předchozímu roku skoro o 20 %. Až o 38 % vzrostly kapitálové výdaje v roce 2008 a nejvíce město ušetřilo v roce 2002 oproti roku 2001 (až 21 %).

4.1.3 Hradec Králové

Hradec Králové je statutární město na východě Čech a metropole Královéhradeckého kraje. Ve městě o rozloze 10 560,08 ha žije asi 96 tisíc obyvatel. Skládá se z 21 katastrálních území. Hradec Králové je (po Olomouci a Českých Budějovicích a zčásti Liberci) čtvrtým největším statutárním městem v Česku, které není rozčleněno na samosprávné městské části ani městské obvody. Funguje zde 34 příspěvkových organizací, z toho největší zastoupení mají základní školy. Je okresním městem a také obcí s rozšířenou působností a pověřeným obecním úřadem.

4.1.3.1 Rozpočet a rozpočtování výdajů města Hradec Králové

Projednání nejdůležitějšího dokumentu roku se ve většině případů nezadrhne a i schvalování se obejde bez větších problémů. Za normálních okolností návrh nejprve projedná rada a teprve pak ho schvalují zastupitelé. Zastupitelstvem pak projde jen s drobnými změnami. I když zastupitelé schvalují rozpočet bez větších změn, jeho podoba se může ještě během roku měnit. Co se týče výdajů, tak jejich celkový objem neustále roste a další nárůst lze očekávat i v dalších letech.

2001

Rozpočet města Hradec Králové na rok 2001 byl schválen zastupitelstvem dne 19. 12. 2000. Na svém zasedání dne 30. 1. 2001 zastupitelé projednali a schválili pozměňující návrhy výdajové části schváleného rozpočtu 2001. 29. 5., 26. 6. a 4. 9. radní projednali první tři návrhy na úpravy rozpočtu města na rok 2001. 26. 6. se jednalo pouze o kapitálových výdajích a také proběhla kontrola plnění usnesení zastupitelstva města za první pololetí tohoto roku. 4. 9. se kromě třetího návrhu úpravy rozpočtu také projednaly aktuální informace o stavu a průběhu kapitálových výdajů rozpočtu, výsledky hospodaření města za první pololetí, návrh zásad ke zpracování rozpočtu na rok 2002 a výhledu na roky 2003 až 2005. 2. 10. proběhl návrh první varianty rozpočtu na rok 2000. 20. 11. byl předložen návrh pracovního plánu rady a zastupitelstva města na první pololetí na rok 2002 a 4. 12. zastupitelé schválili návrh rozpočtu města na rok 2002.

2002

30. 1. měli zastupitelé na programu konečnou verzi rozpočtu města na rok 2002 a výhled na roky 2003 až 2005. 19. 2. radní projednali příspěvky na sportovní a zájmové aktivity na první pololetí roku 2002, dále příspěvky na obnovu památkových objektů, výsledky hospodaření města za minulý rok a aktuální informace o stavu kapitálových výdajů rozpočtu tohoto roku. 7. 5. také radní projednali návrh první úpravy rozpočtu města na tento rok. První úprava rozpočtu města na rok 2002, kterou schválilo městské zastupitelstvo 28. 5., zvýšila běžné výdaje na 1 mld. a 99 408,3 mil. Kč a kapitálové výdaje na 500 017 tis. Kč. 3. 9. se projednaly výsledky hospodaření města za I. pololetí roku 2002, návrh druhé úpravy rozpočtu města na tento rok, zásady přípravy rozpočtu města na rok 2003 a výhled na roky 2004 až 2006. 18. 12. bylo svoláno zasedání zastupitelstva, které projednalo druhé čtení návrhu rozpočtu na další rok a výhled na roky 2004 až 2006.

2003

28. 1. se schválila konečná verze rozpočtu města na rok 2003 a výdaje tak dosáhly předpokládané částky 1 317 757 tis. Kč. 25. 2. radní projednali příspěvky na sportovní a zájmové aktivity na první pololetí tohoto roku. 27. 5. proběhla první úprava rozpočtu města. 24. 6. byla stanovena výše příspěvků na provoz mateřských škol pro roky 2003 až 2004 a příspěvky na sportovní a zájmové aktivity na druhé pololetí roku 2003. 14. 7. zastupitelé schválili druhou úpravu rozpočtu města. V rámci této úpravy se výdaje zvýšily o 158 570 tis. Kč.

2004

Návrh rozpočtu města Hradec Králové na rok 2004 schválili na svém zasedání zastupitelé. V tomto roce počítala městská pokladna s výdaji 1,66 mld. Kč, z toho téměř 490 milionů Kč tvoří investice. Oproti předchozímu roku došlo k mírnému navýšení běžných výdajů. Plánovaný schodek představoval zhruba 283,7 mil. Kč. Zastupitelé schválili také rozpočtový výhled na roky 2005 až 2007.

2005

Rozpočet města byl schválen zastupitelstvem na jeho prosincovém zasedání v minulém roce. Rozpočet počítal s výdaji ve výši 1,84 mld. Kč. Navržený rozpočet byl řešen jako schodkový, kdy celkové saldo rozpočtu představovalo 303,4 mil. Kč. 10. 1. rada města schválila poslední úpravu rozpočtu, 11. 1. byly povoleny příspěvky na kulturní aktivity a první úprava rozpočtu města na tento rok byla schválena dne 1. 3. Na prosincovém zasedání zastupitelstva města byl také schválen rozpočtový výhled 2006-2008.

2006

Rozpočet města na rok 2006 byl schválen na prosincovém zasedání zastupitelstva města. Zastupitelstvo schválilo v březnu první úpravu rozpočtu na tento rok a byl projednán závěrečný účet města za minulý rok. Zastupitelstvo 17. 10. projednalo vyhodnocení souboru ekonomických opatření ke snížení výdajů, které klesly o více než 155 mil. Kč. Výsledkem je pokles rozpočtového schodku o 138 mil. Kč. Rada města 21. 11. schválila čtvrtou úpravu rozpočtu. Plánované výdaje města byly zvýšeny o 1,7 mil. Kč. Celková bilance tak zůstala beze změny. Celkové hospodaření rozpočtu města skončilo v roce 2006 přebytkem ve výši 63 mil. Kč. Celkové výdaje dosáhly 1,77 mld. Kč.

2007

19. 12. 2006 zastupitelstvo města schválilo rozpočet na rok 2007. Plánované výdaje činily 2,28 mld. Kč. Schodek ve výši 254 mil. Kč byl kryt úsporami z minulých let. 27. 3. zastupitelstvo schválilo první úpravu rozpočtu. 24. 4. zastupitelstvo odsouhlasilo závěrečný účet města za minulý rok. Po úpravách provedených v srpnu celkové plánované výdaje rozpočtu dosáhly 3,02 mld. Kč. Rozpočet tak počítal se schodkem 836,5 mil. Kč a byl financován z úspor minulých let a investičním úvěrem.

2008

18. 12. 2007 zastupitelstvo města schválilo rozpočet na tento rok. Výdaje měly dosáhnout 2,22 mld. Kč a město počítalo se schodkem ve výši 150 mil. Kč. Celkové hospodaření rozpočtu ve skutečnosti skončilo schodkem ve výši 75 mil. Kč. Výdaje rozpočtu

dosáhly skutečnosti 2,24 mld. Kč tj. 82 % upraveného rozpočtu, z toho běžné výdaje 1,68 mld. Kč (plnění 95 %) a kapitálové výdaje 565 mil. Kč (plnění 60 %).

2009

16. 12. 2008 zastupitelstvo města schválilo rozpočet města na tento rok. Výdaje měly dosáhnout 2,44 mld. Kč. Plánovaný schodek činil 128,1 mil. Kč. 27. 4. zastupitelstvo projednalo závěrečný účet města za minulý rok. Výdaje rozpočtu dosáhly skutečnosti 2,43 mld. Kč, tj. 84% upraveného rozpočtu. Běžné výdaje byly 1,69 mld. Kč a tvořily 92 % z plánovaných výdajů (1,83 mld. Kč). V oblasti kapitálových výdajů bylo z plánovaných 1,06 mld. Kč vyčerpáno 744 mil. Kč (plnění 70 %).

Shrnutí běžných a kapitálových výdajů města Hradec Králové

Tab. č. 9: Běžné a kapitálové výdaje města Hradec Králové 2001-2009

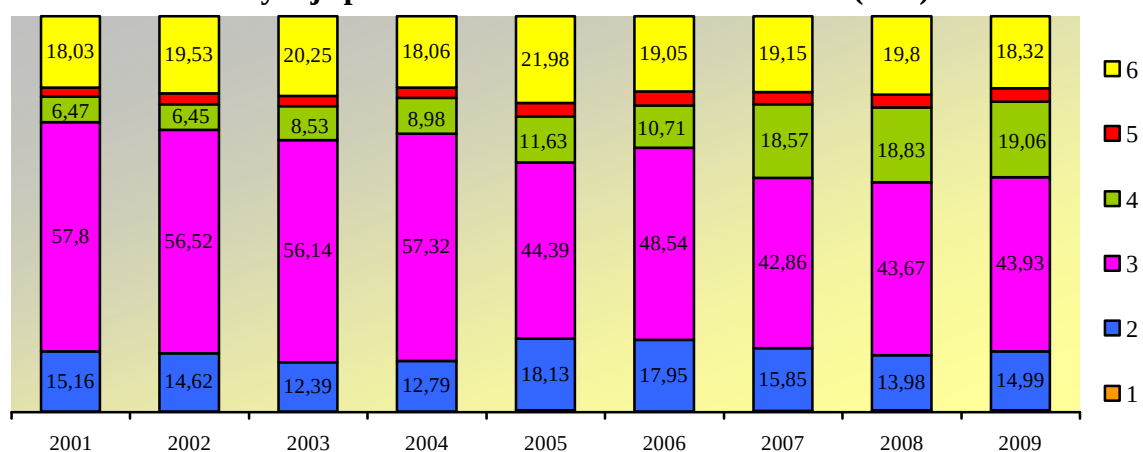
	V tis. Kč	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku
2001	Běžné výdaje	963 429,00	1 253 020,25	1 212 263,52
	Kapitálové výdaje	702 557,00	938 083,00	723 742,27
2002	Běžné výdaje	911 175,40	1 279 761,87	1 257 755,68
	Kapitálové výdaje	230 383,00	589 370,00	414 547,67
2003	Běžné výdaje	1 055 769,00	1 508 409,90	1 456 318,95
	Kapitálové výdaje	261 988,00	356 678,00	251 789,87
2004	Běžné výdaje	1 176 487,70	1 601 122,63	1 513 071,40
	Kapitálové výdaje	490 996,00	561 248,00	421 333,59
2005	Běžné výdaje	1 329 911,30	1 445 300,47	1 237 488,69
	Kapitálové výdaje	570 311,00	793 995,67	519 814,43
2006	Běžné výdaje	1 439 589,10	1 675 978,67	1 350 994,88
	Kapitálové výdaje	617 964,00	692 579,95	417 154,38
2007	Běžné výdaje	1 885 825,40	2 031 307,90	1 667 394,17
	Kapitálové výdaje	633 333,00	1 150 053,48	705 720,15
2008	Běžné výdaje	1 949 826,07	2 040 008,19	1 676 781,32
	Kapitálové výdaje	503 715,70	938 758,88	565 317,76
2009	Běžné výdaje	2 061 141,28	2 080 745,04	1 689 532,33
	Kapitálové výdaje	622 083,00	1 061 020,48	744 481,90

Zdroj: ARIS

Tabulka udává souhrn všech výdajů pro Hradec Králové. Rozpočet po změnách vzhledem ke schválenému rozpočtu je nejvýraznější u běžných výdajů v roce 2003 (z 1 055 769 tis. Kč na 1 508 409,90 tis. Kč) a u kapitálových výdajů v roce 2007 (z 633 333 tis. Kč na 1 150 053,48 tis. Kč). Výsledek od počátku roku se k rozpočtu po změnách nejvíce liší u běžných výdajů v roce 2009 (z 2 080 745,04 tis. Kč na 1 689 532,33 tis. Kč) a u kapitálových výdajů v roce 2007 (z 1 150 053,48 tis. Kč na 705 720,15 tis. Kč).

4.1.3.2 Výdajová strana rozpočtu města Hradec Králové

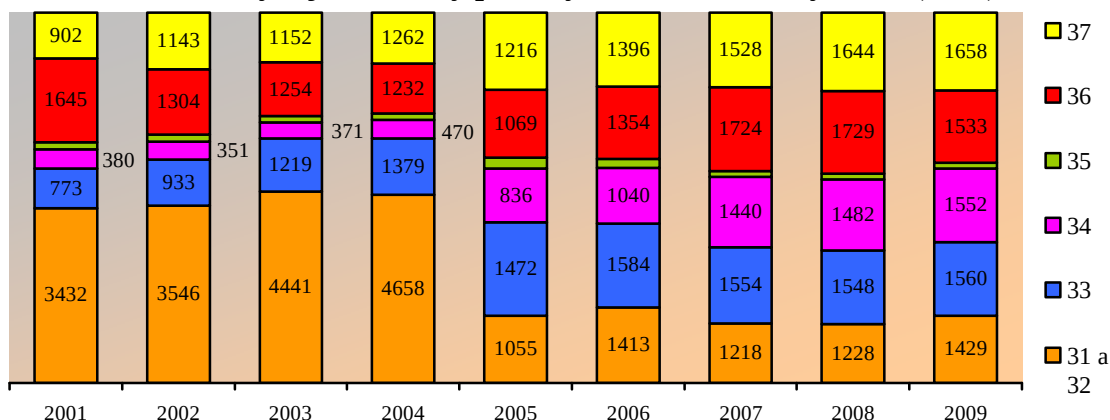
Graf č. 11: Běžné výdaje podle odvětvového třídění 2001-2009 (v %)

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Z grafu je vidět, že z běžných výdajů nejvíce procent zaujímají služby pro obyvatelstvo a to za všechny sledované roky, i když neustále klesají (v roce 2001 to bylo 57 % a v roce 2009 už jen 44 %). Druhou významnou položkou, avšak s větším procentním rozdílem, je všeobecná veřejná správa a služby (pohybuje se v rozmezí mezi 18 až 22 %). Na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, jako třetí největší část běžných výdajů, se průměrně vynakládá 15 %. Výdaje, které se nestále zvyšují, jsou výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti. V roce 2009 to bylo víc jak na všeobecnou veřejnou správu a služby. Na bezpečnost státu a právní ochranu (5) se průměrně vynakládá okolo 4 % výdajů. Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství (1) v grafu není patrné, jelikož tvoří necelé 1 % běžných výdajů. Z hlediska jednotlivých sledovaných let je vidět, že nejsou žádné výrazné rozdíly v běžných výdajích za jednotlivá odvětví.

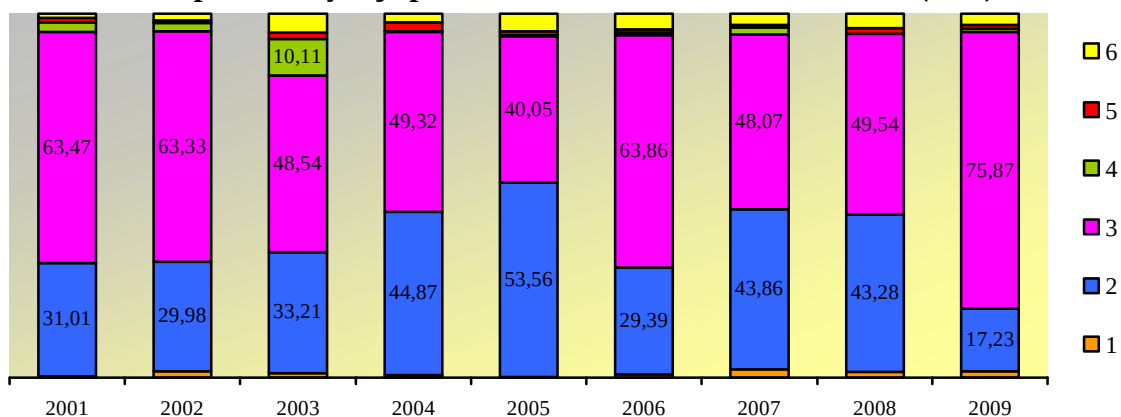
Graf č. 12: Běžné výdaje za služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele (v Kč)

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Tento graf zobrazuje výdaje za služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele města Hradec Králové. Lze ho rozdělit na část 2001 až 2004 a 2005 až 2009. Na vzdělávání se vynakládalo nejvíce výdajů do roku 2004 a to až 4 441 Kč. Od roku 2005 tyto výdaje průměrně pohybovaly okolo 1 200 Kč. Tělovýchova a zájmová činnost je výraznější až od roku 2005 a tyto výdaje se nestále zvyšují. Na ochranu životního prostředí je to v průměru 1 320 Kč. Je vidět, že tyto výdaje neustále rostou (kromě roku 2001). Na bydlení, komunální služby a územní rozvoj to bylo v průměru 1 430 Kč. Pro toto odvětví byl nejvýraznější rok 2008. Výdaje na kulturu, církev a sdělovací prostředky neustále rostou (kromě roku 2006). V roce 2009 byly až 1 560 Kč. Výdaje na zdravotnictví byly v průměru 147 Kč na obyvatele.

Graf č. 13: Kapitálové výdaje podle odvětvového třídění 2001-2009 (v %)

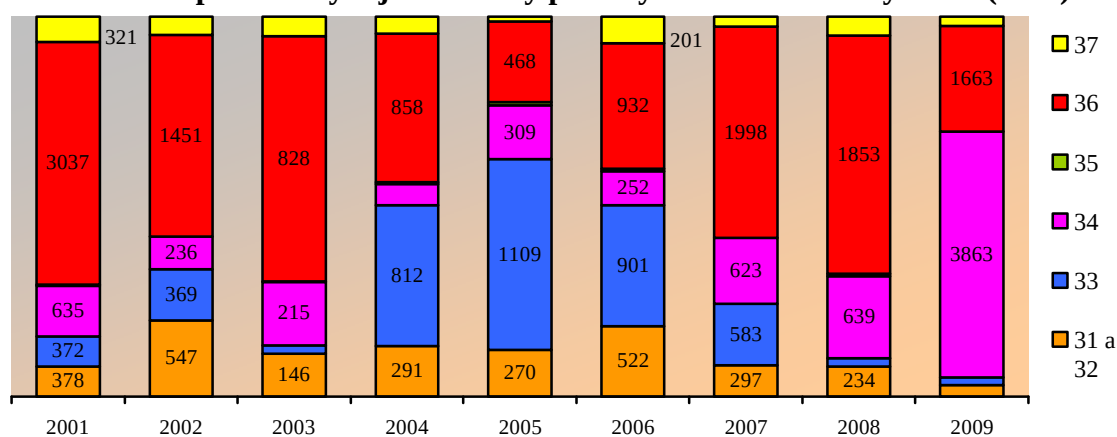

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Z grafu je vidět, že v kapitálových výdajích města Hradec Králové převažují výdaje na služby pro obyvatelstvo. Nejnižší byly v roce 2005 (40 %) a naopak nejvyšší v roce 2009 (skoro 76 %). Dalšími významnými kapitálovými výdaji jsou výdaje na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, které se pohybují průměrně okolo 36 % (nejvíce v roce 2005 a to 53 %, kdy byly také vyšší jak výdaje na služby pro obyvatelstvo). Pouze v roce 2003 byly také výraznější výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti (10 %).

Narozdíl od předchozích sledovaných měst (Olomouc a České Budějovice) město Hradec Králové mělo nejvyšší kapitálové výdaje na služby pro obyvatelstvo. Proto je zde předkládán graf za služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele.

Graf č. 14: Kapitálové výdaje na služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele (v Kč)

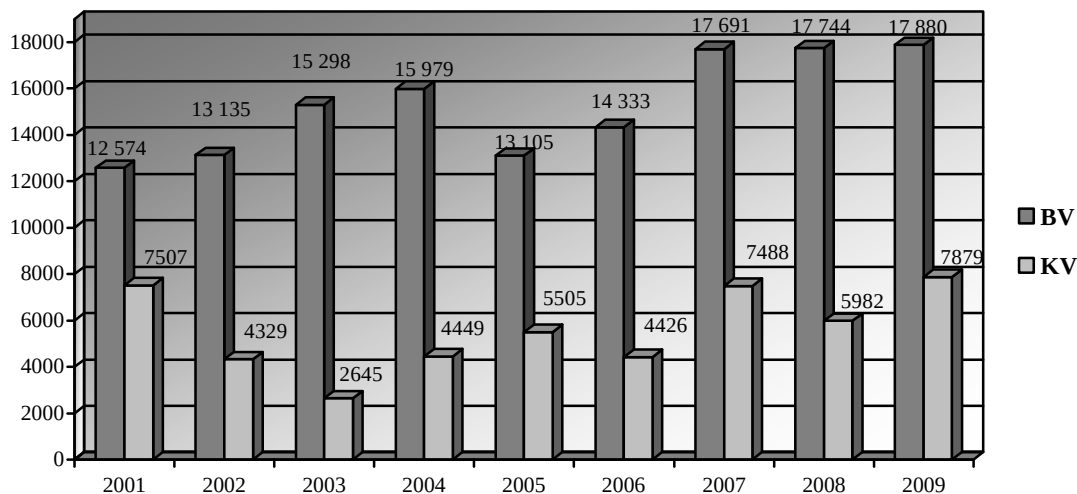

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Je vidět, že nejvyšší kapitálové výdaje byly na bydlení, komunální služby a územní rozvoj (v roce 2008 byly dokonce až 1 800 Kč). Pouze v roce 2009 byly vyšší výdaje na tělovýchovu a zájmovou činnost (3 863 Kč a to podstatně více než v ostatních letech) a v roce 2005 na kulturu, církve a sdělovací prostředky (1 109 Kč). Kapitálové výdaje na vzdělávání se pohybují okolo 320 Kč (nejvíce v roce 2002 a to 547 Kč). Výdaje na ochranu životního prostředí jsou pod 321 Kč a na zdravotnictví pod 20 Kč na obyvatele.

Závěrem je z hlediska souhrnu běžných a kapitálových výdajů tohoto města předkládán graf na jednoho obyvatele. Tento grafu ukazuje hospodaření města Hradec Králové. A také je zde uváděna tabulka tempa růstu výdajů za toto město.

Graf č. 15: Přehled běžných a kapitálových výdajů 2001-2009 na 1 obyv. (v Kč)

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Z grafu je vidět, že město Hradec Králové vynakládalo nejvíce běžných výdajů v roce 2009 (17 880 Kč), naopak nejméně v roce 2005 (přes 13 tis. Kč). Je vidět, že běžné výdaje města Hradec Králové se průměrně pohybují okolo 15 tis. Kč na 1 obyvatele. Kapitálové výdaje byly nejvyšší v roce 2009 (necelých 8 tis. Kč) a nejnižší v roce 2003 (přes 2 tis. Kč). Průměrně se tyto výdaje pohybují okolo 5,5 tis. Kč na 1 obyvatele.

Tab. č. 10: Tempo růstu běžných a kapitál. výdajů města Hradec Králové (v %)

Tempo růstu	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
BV	9,71	3,75	15,79	3,90	-18,21	9,17	23,42	0,56	0,76
KV	37,09	-42,72	-39,26	67,34	23,37	-19,75	69,17	-19,89	31,69

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Nejvyšší tempo růstu běžných výdajů bylo v roce 2007, kdy tyto výdaje oproti předchozímu roku vzrostly o 23 %, a naopak pozitivní pokles výdajů byl nejlepší v roce 2005 oproti roku 2004. U kapitálových výdajů město nejvíce šetřilo v roce 2002 a naopak nejvíce vynaložilo výdajů v roce 2004, kdy oproti roku 2003 tyto výdaje vzrostly až o 67 %.

4.1.4 Havířov

Havířov je statutární město v Moravskoslezském kraji. Má přes 80 tisíc obyvatel a rozloha je 3207 ha. Leží na jižním okraji ostravsko-karvinské průmyslové oblasti. Město se v současnosti skládá z 6 katastrálních území. Funguje zde 44 příspěvkových organizací, s největším zastoupením základních a mateřských škol. Havířov je obec s rozšířenou působností a pověřeným obecním úřadem, ale není okresním městem (okresní město je Karviná).

4.1.4.1 Rozpočet a rozpočtování výdajů města Havířov

V průběhu rozpočtového roku dochází několikrát k tomu, že návrh rozpočtu je formou úprav měněn a město je přesvědčeno o tom, že tyto rozpočtové změny mají pro hospodaření města pozitivní charakter. Po konečném vyjádření finančního výboru pak rozpočet v prosinci schvaluje zastupitelstvo. Proces tvoření rozpočtu města je tak v Havířově každým rokem u konce. Výdaje města Havířova se člení do dvou hlavních částí a to na výdaje organizačních jednotek magistrátu města a na příspěvky a dotace organizacím.

2001 – 2002

17. 12. 2000 zastupitelstvo schválilo rozpočet na rok 2001. 28. 1. 2002 se schválil návrh na poskytnutí finančních příspěvků z rozpočtu města pro rok 2002 neziskovým sportovním a mimosportovním subjektům a také první úprava rozpočtu. 17. 6. se schválil výsledek hospodaření města za rok 2001, 16. 9. navýšení rozpočtovaných výdajů a 16. 12. zásady rozpočtového provizoria pro financování potřeb města do doby schválení rozpočtu města na rok 2003.

2003

24. 2. 2003 zastupitelstvo schválilo závazné ukazatele rozpočtu města na tento rok. 28. 4., 23. 6., 15. 9., 3. 11. a 15. 12. se schválil první až pátý návrh úprav rozpočtu na rok 2003, kromě toho 23. 6. závěrečný účet města a 15. 12. závazné ukazatele rozpočtu města Havířova na rok 2004.

2004

29. 3. 2004 zastupitelstvo schválilo návrh první úpravy rozpočtu na tento rok a rozpočtový výhled na roky 2005 až 2006, 28. 6. závěrečný účet města za rok 2003 a návrh druhé úpravy rozpočtu. 20. 9. byla předložena informativní zpráva o vývoji výdajů za období leden až červen 2004. 8. 11. se schválil návrh čtvrté úpravy rozpočtu, informativní zpráva o vývoji výdajů za období leden až září 2004, 13. 12. závazné ukazatele rozpočtu města na rok 2005 a pátý návrh úprav rozpočtu.

2005

24. 1. byla předložena informativní zpráva o vývoji výdajů za období leden až listopad 2004. 4. 4. byl schválen první návrh úprav rozpočtu na rok 2005. 20. 6. zastupitelstvo schválilo závěrečný účet města za rok 2004 a druhý návrh úpravy rozpočtu. Zastupitelstvo město také vzalo na vědomí plnění rozpočtu města za období leden až duben 2005. 14. 11. byl schválen čtvrtý návrh úprav rozpočtu a 12. 12. závazné ukazatele rozpočtu města na rok 2006.

2006

Ve zpracovaném návrhu rozpočtu města na rok 2006 byly v jeho výdajové části rozpočtovány finanční prostředky v celkové výši 1 054 411 tis. Kč. Ve srovnání s očekávanou skutečností výdajů v roce 2004 došlo ke snížení o 172 565 tis. Kč. Z návrhu rozpočtu města na tento rok vyplynulo, že tento rozpočet byl sestaven jako návrh deficitní, kde saldo deficitu je ve výši 111 799 tis. Kč. Uvedený deficit mezi navrhovaným objemem příjmové části a výdajové části rozpočtu byl zapříčiněn na jedné straně potřebou nutných výdajů, které jsou bezpodmínečně nutné pro zajištění každodenního chodu města jako celku, a na druhé straně potřebou zabezpečení nezbytných prostředků na výdaje investičního charakteru, které jsou nezbytné pro zabezpečení dalšího možného rozvoje města.

2007

Zastupitelstvo města schválilo závazné ukazatele rozpočtu města na rok 2007. V návrhu rozpočtu města na rok 2007 byly v jeho výdajové části rozpočtovány finanční prostřed-

ky v celkové výši 1 957 981,17 tis. Kč. V porovnání se skutečností čerpání výdajů roku 2006 dochází k navýšení o 694 683,34 tis. Kč. Z návrhu rozpočtu města na tento rok vyplynulo, že tento návrh byl sestaven jako návrh deficitní, kdy saldo bylo ve výši 257 408,66 tis. Kč. Přestože uvedené saldo znamenalo, že pro tento rok byl navrhovaný objem výdajů vyšší než objem příjmů, v žádném případě se však nedalo říct, že lze tuto skutečnost hodnotit negativně pro ovlivnění celkové finanční možnosti města v dalších rozpočtových letech.

2008

17. 12. 2007 zastupitelstvo města vzalo na vědomí závazné ukazatele rozpočtu města na rok 2008 a rozpis rozpočtu města na tento rok dle důvodové zprávy. V návrhu rozpočtu města byly ve výdajové části rozpočtovány finanční prostředky v celkovém objemu 1 680 963 tis. Kč. Ve srovnání s očekávanou skutečností čerpání výdajů města v roce 2007 došlo ke snížení o 210 456 tis. Kč. Navrhovaný rozpočet města byl obdobně jako rozpočty v předchozích letech sestaven jako deficitní a to o 171 003 tis. Kč. Rozpočet města na rok 2008 byl zpracován na základě určitých výchozích předpokladů např. očekávaný výsledek hospodaření města za rok 2007, příjmy a výdaje z finančního vypořádání se státním rozpočtem za rok 2007. V průběhu roku 2008 došlo také několikrát k tomu, že původní návrh rozpočtu města se díky úpravám měnil.

2009

Zastupitelstvo schválilo závazné ukazatele rozpočtu města na rok 2009 a vzalo na vědomí rozpis rozpočtu dle důvodové zprávy. V návrhu rozpočtu města byly ve výdajové části rozpočtovány finanční prostředky v celkovém objemu 1 538 630 tis. Kč. Ve srovnání s očekávanou skutečností čerpání výdajů města v roce 2008 došlo ke snížení o 615 956 tis. Kč. Předložený návrh rozpočtu na tento rok byl sestaven opět jako návrh deficitní, kdy rozpočtované výdaje 1 538 630 tis. Kč byly vyšší než rozpočtované příjmy 1 515 410 tis. Kč a rozpočtované saldo bylo ve výši 23 220 tis. Kč. Tento deficit byl v plné výši zajištěn z vlastních finančních zdrojů města. V průběhu roku došlo opět k několika úpravám rozpočtu.

Shrnutí běžných a kapitálových výdajů města Havířov

Tab. č. 11: Běžné a kapitálové výdaje města Havířov 2001-2009

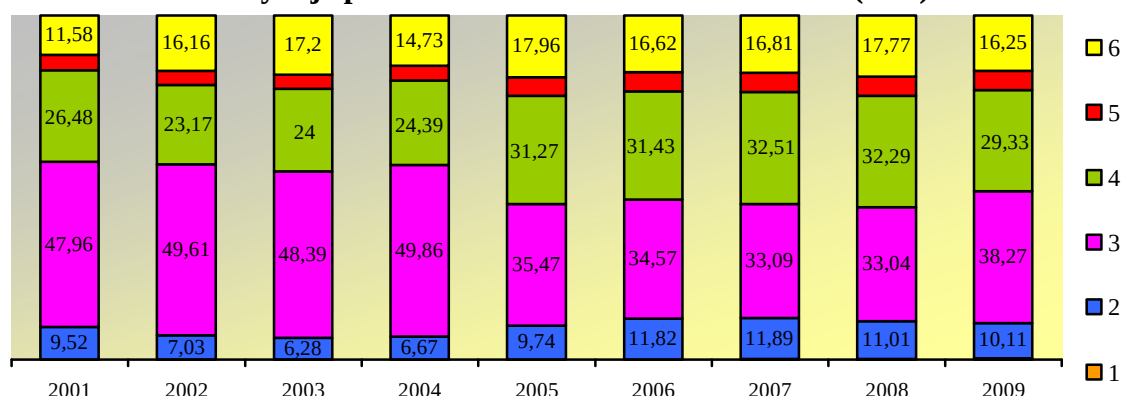
	V tis. Kč	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku
2001	Běžné výdaje	623 157,11	813 842,69	799 962,22
	Kapitálové výdaje	268 771,00	418 253,00	291 864,86
2002	Běžné výdaje	677 325,74	1 021 800,95	975 602,41
	Kapitálové výdaje	371 965,00	658 309,74	643 852,01
2003	Běžné výdaje	806 483,50	1 180 994,43	1 139 260,30
	Kapitálové výdaje	356 018,00	363 487,60	303 359,65
2004	Běžné výdaje	854 506,70	1 196 256,25	1 169 546,86
	Kapitálové výdaje	270 160,50	330 628,68	265 007,78
2005	Běžné výdaje	637 960,00	976 063,93	954 353,66
	Kapitálové výdaje	296 400,00	312 581,81	231 228,98
2006	Běžné výdaje	710 069,00	1 051 140,10	1 023 116,99
	Kapitálové výdaje	344 342,00	365 790,35	240 174,88
2007	Běžné výdaje	1 500 567,17	1 457 496,93	1 072 434,85
	Kapitálové výdaje	457 414,00	528 589,72	414 881,56
2008	Běžné výdaje	1 215 379,00	1 676 550,14	1 089 012,14
	Kapitálové výdaje	465 584,00	510 293,76	455 333,42
2009	Běžné výdaje	1 170 609,00	1 646 451,11	1 137 481,22
	Kapitálové výdaje	368 021,00	408 403,48	310 632,78

Zdroj: ARIS

V této tabulce lze nalézt souhrn běžných a kapitálových výdajů za všechny sledované roky pro Havířov. Rozdíl mezi rozpočtem po změnách a schváleným rozpočtem je nejvýraznější u běžných výdajů v roce 2009 (z 1 170 609 tis. Kč na 1 646 451 tis. Kč) a u kapitálových výdajů v roce 2002 (z 371 965 tis. Kč na 658 309,74 tis. Kč). Výsledek od počátku roku se k rozpočtu po změnách nejvíce liší u běžných výdajů v roce 2008 (z 1 676 550,14 tis. Kč na 1 089 012,14 tis. Kč) a u kapitálových výdajů v roce 2001 (z 418 253 tis. Kč na 291 864,86 tis. Kč).

4.1.4.2 Výdajová strana rozpočtu města Havířov

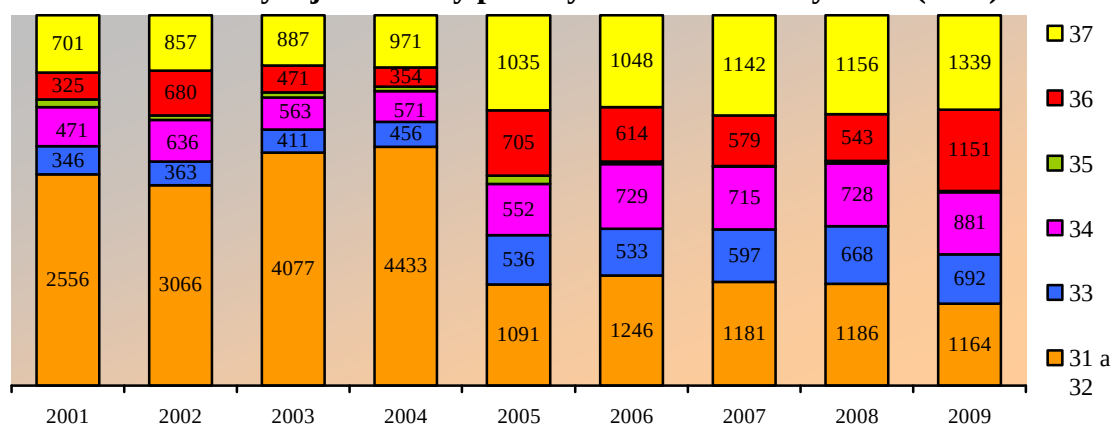
Graf č. 16: Běžné výdaje podle odvětvového třídění 2001-2009 (v %)

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Z grafu je vidět, že z běžných výdajů nejvíce procent zaujímají služby pro obyvatelstvo a to za všechny sledované roky. Není výrazný rozdíl mezi procenty na služby pro obyvatelstvo mezi danými roky. Tyto výdaje tvoří průměrně 40 % běžných výdajů. Druhou významnou položkou jsou sociální věci a politika zaměstnanosti (23 až 32 %). Výdaje města na všeobecnou veřejnou správu a služby jsou až na třetím místě (zhruba 16 %). Poté následují výdaje na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství (okolo 10 %). Zemědělství, lesní hospodářství, rybářství (1) v grafu není téměř patrné, jelikož tvoří necelé 1 % běžných výdajů. Z hlediska jednotlivých sledovaných let je celkově vidět, že nejsou žádné výrazné rozdíly v běžných výdajích za jednotlivá odvětví.

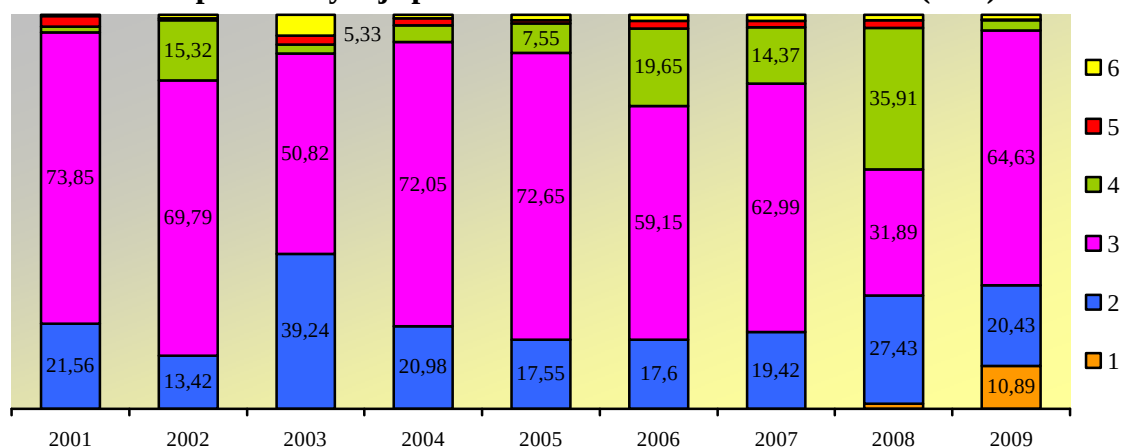
Graf č. 17: Běžné výdaje za služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele (v Kč)

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Tento graf zobrazuje výdaje za služby pro obyvatelstvo na jednoho obyvatele města Havířov. Hodnocení lze rozdělit na dvě části a to na 2001 až 2004 a 2005 až 2009. V prvním období je vidět, že výdaje byly nejvíce vynakládány na vzdělávání a školské služby (nejvíce v roce 2004 a to 4 433 Kč). Dalšími významnými výdaji byly výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby (avšak už s větším rozdílem). Naproti tomu v druhém období byly výdaje poměrně vyrovnané. Přes 1 000 Kč se dostaly pouze výdaje na vzdělávání a všeobecnou veřejnou správu a služby. Běžné výdaje na zdravotnictví jsou nejmenší a v letech 2001 až 2005 se pohybovaly pod 100 Kč, od roku 2006 už jen pod 30 Kč na jednoho obyvatele.

Graf č. 18: Kapitálové výdaje podle odvětvového třídění 2001-2009 (v %)

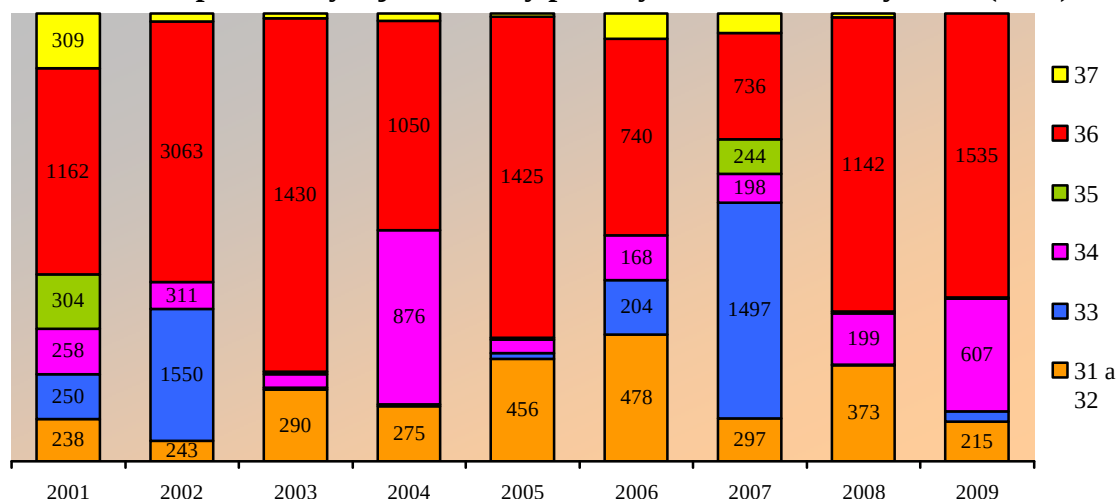

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Z grafu je vidět, že v kapitálových výdajích města Havířov převažují výdaje na služby pro obyvatelstvo a to ve všech sledovaných letech. Nejnížší byly v roce 2008 (32 %) a naopak nejvyšší v roce 2005 (přes 72 %). Dalšími významnými kapitálovými výdaji jsou výdaje na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, které se pohybují průměrně okolo 22 % (nejvíce v roce 2003 a to 39 % a nejméně v roce 2002 a to asi 13 %). V letech 2003, 2006 až 2008 byly také výraznější výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti (v roce 2008 dokonce až 36 %). V roce 2009 přes 10 % dosáhly výdaje na zemědělství, lesní hospodářství a rybářství, které až do roku 2006 město Havířov nemělo. Jediným rokem, kdy byly viditelnější výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby, byl rok 2003 (přes 5 %).

Město Havířov stejně jako Hradec Králové mělo nejvyšší kapitálové výdaje za služby pro obyvatelstvo. Proto je znázorněn graf kapitálových výdajů za služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele.

Graf č. 19: Kapitálové výdaje na služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele (v Kč)

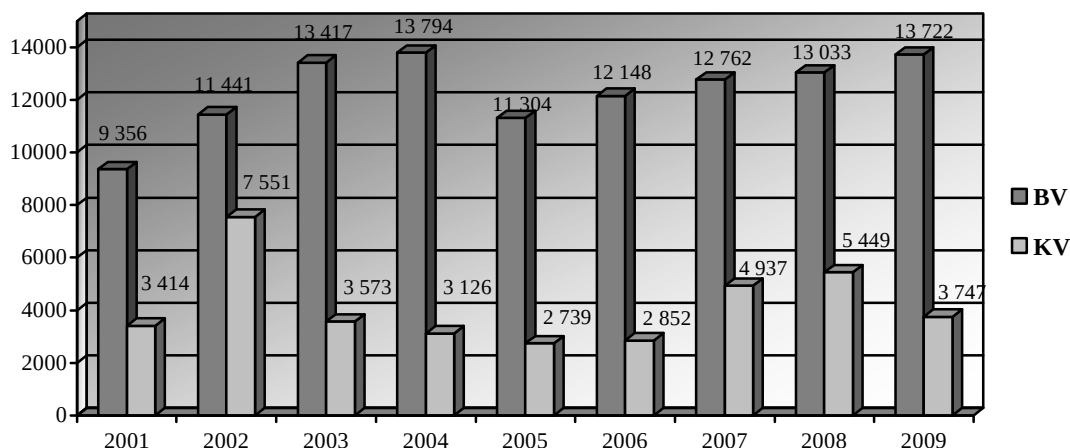

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Je patrné, že nejvyšší kapitálové výdaje, jako u města Hradce Králové, byly na bydlení, komunální služby a územní rozvoj (nejvyšší byly v roce 2002 a to 3 063 Kč). Jen v roce 2007 byly vyšší výdaje na kulturu, církve a sdělovací prostředky. Dalšími výraznými kapitálovými výdaji byly v roce 2004 také výdaje na tělovýchovu a zájmovou činnost (876 Kč). Výdaje na vzdělávání se pohybují asi okolo 320 Kč (nejvíce v roce 2006 a to 478 Kč).

Z hlediska souhrnu běžných a kapitálových výdajů mezi jednotlivými sledovanými roky je předkládán graf těchto výdajů na jednoho obyvatele. Tento graf ukazuje celkovou výdajovou stranu města Havířov. A také je zde nakonec znázorněna tabulka tempa růstu mezi jednotlivými roky pro toto město.

Graf č. 20: Přehled běžných a kapitálových výdajů 2001-2009 na 1 obyv. (v Kč)

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Z grafu je vidět, že město Havířov vynakládalo nejvíce běžných výdajů v roce 2004 (13 794 Kč) a nejméně v roce 2001 (necelých 10 tis. Kč). Běžné výdaje města Havířov se průměrně pohybují okolo 12 tis. Kč na 1 obyvatele. Naproti tomu kapitálové výdaje byly nejvyšší v roce 2002 (7,5 tis. Kč) a nejnižší v roce 2005 (2 739 Kč). Tyto výdaje se průměrně pohybují okolo 4 tis. Kč na 1 obyvatele.

Tab. č. 12: Tempo růstu běžných a kapitálových výdajů města Havířov (v %)

Tempo růstu	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
BV	-8,41	21,96	16,78	2,66	-18,40	7,21	4,82	1,55	4,45
KV	54,00	20,60	-52,88	-12,64	-12,75	3,87	72,74	9,75	-31,78

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Z tabulky je vidět, že nejvíce narostly běžné výdaje v roce 2002 a oproti předchozímu roku to bylo skoro o 22 %. Pozitivně se tyto výdaje podařilo snížit nejvíce v roce 2005 a to o 18 % oproti předchozímu roku. Kapitálové výdaje se negativně navýšily výrazně v roce 2007 a to až o téměř 73 % oproti roku 2006. Naopak nejnižší tyto výdaje byly v roce 2003, kdy se je podařilo snížit o necelých 53 %.

4.1.5 Kladno

Kladno je statutární město ve středních Čechách. Se 70 tis. obyvateli a rozlohou 3 696,71 ha je největším městem Středočeského kraje. Kladno je třinácté největší město České republiky. Město se v současnosti skládá z 6 částí a 7 katastrálních území. Město má 31 příspěvkových organizací, z toho největší zastoupení mají mateřské školy. Kladno je též okresním městem, obcí s rozšířenou působností a pověřeným obecním úřadem.

4.1.5.1 Rozpočet a rozpočtování výdajů města Kladno

Vývoj kladenského rozpočtu často předčí očekávání, i když jeho příprava bývá tradičně velmi náročná. Rada města na svých schůzích vezme na vědomí zprávu o jeho plnění. Město se vždy snaží hospodařit s vyrovnaným rozpočtem. Poměr mezi příjmy a výdaji se snaží udržet i přes nepříznivé vnější vlivy. Názor města je ten, že se jim daří vytvořit dobrý rozpočet, který kromě běžné údržby města a zajištění jeho bezproblémového chodu předpokládá i realizaci či dokončení některých významných investičních akcí. Město Kladno je přesvědčeno, že každý rok zakončí v kladných číslech v řádu několika desítek miliónů korun.

2001

19. 3. 2001 na mimořádném zasedání zastupitelstvo schválilo rozpočet města na rok 2001 jako vyrovnaný ve výši 1 438 830 tis. Kč. Na straně výdajů s rezervou 58 359 tis. Kč. Dále zastupitelstvo uložilo radě města informovat o provedených změnách na straně výdajů rozpočtu města a kontrolovat plnění rozpočtu. 4. 12. vzalo zastupitelstvo na vědomí opatření v kapitolách rozpočtu na tento rok dle předložených návrhů a také schválilo změnu ve výši rozpočtu na straně výdajů, přičemž součástí výdajové strany je rezerva ve výši 87 009 tis. Kč. Toto datum byla také schválena pravidla rozpočtového provizoria na leden až březen 2002 s tím, že tato pravidla se řídila přijatými rozpočtovými pravidly a přijatými pravidly hospodaření prvních tří měsíců roku 2001.

2002

26. 2. 2002 zastupitelstvo schválilo rozpočet na tento rok jako vyrovnaný ve výši 1 429 048 tis. Kč na straně výdajů s rezervou 26 467 tis. Kč, dále poměr investičních výdajů k celkovým výdajům jako hodnotící kritérium při schvalování rozpočtů. 30. 4. bylo zkonstatováno, že výdaje v roce 2001 byly čerpány na 89 %, byla také schválena zpráva o plnění rozpočtu města za rok 2001 a výše rozpočtu na tento rok byla v částce 1 433 398 tis. Kč na straně výdajů, přičemž součástí výdajové strany byla rezerva ve výši 27 994 tis. Kč. 18. 6. se tato rezerva změnila 26 028 tis. Kč a 23. 9. na 30 443 tis. Kč. Ke dni 17. 12. zastupitelstvo schválilo výši rozpočtu na tento rok v částce 1 631 780 tis. Kč na straně výdajů, přičemž součástí výdajové strany byla rezerva ve výši 8 265 tis. Kč, dále byla schválena pravidla rozpočtového provizoria na leden až březen 2003 s tím, že tato pravidla se řídila přijatými pravidly hospodaření prvních tří měsíců roku 2002.

2003

7. 3. 2003 byl schválen rozpočet na tento rok jako vyrovnaný ve výši 1 626 362 tis. Kč a na straně výdajů s rezervou 40 606 tis. Kč a také rozpočtová pravidla a jejich uplatňování při hospodaření s rozpočtovými prostředky v roce 2003. 10. 6. zastupitelstvo konstatovalo, že výdaje byly v roce 2002 čerpány na 91 %, dále schválilo závěrečný účet za minulý rok a výši rozpočtu na rok 2003 v částce 1 663 892 tis. Kč, přičemž součástí výdajové strany byla rezerva ve výši 33 829 tis. Kč. 25. 9. byla tato rezerva ve výši 28 502 tis. Kč a 16. 12. ve výši 24 837 tis. Kč. Tento den se také schválila pravidla rozpočtového provizoria na leden až březen 2004.

2004

17. 12. 2003 zastupitelstvo schválilo rozpočet na rok 2004 jako vyrovnaný ve výši 1 710 582 tis. Kč a s rezervou 31 433 tis. Kč, dále uložilo radě města informovat o provedených změnách na straně výdajů rozpočtu, kontrolovat plnění rozpočtu a předložit na jednání zastupitelstva města analýzu vývoje rozpočtu. 4. 5. se vzala na vědomí výše rozpočtu na tento rok v částce 1 713 239 tis. Kč, přičemž na výdajové straně byla re-

zerva ve výši 80 581 tis. Kč. 15. 6. se konstatovalo, že výdaje byly v minulém roce čerpány na 92,2 % a schválil se závěrečný účet za minulý rok. Ke dni 15. 6. byla rezerva na straně výdajů ve výši 73 446 tis. Kč, 14. 9. ve výši 73 883 tis. Kč a 7. 12. 73 196 tis. Kč. V tento den zastupitelstvo schválilo pravidla rozpočtového provizoria na leden až březen 2005.

2005

1. 3. 2005 se schválil rozpočet města na tento rok jako vyrovnaný ve výši 1 375 796 tis. Kč a s rezervou 29.137 tis. Kč. Zastupitelstvo uložilo radě města informovat o provedených změnách na straně výdajů rozpočtu a kontrolovat plnění rozpočtu. 19. 4. se vzala na vědomí výše rozpočtu města na tento rok v částce 1 376 253 tis. Kč, přičemž součástí výdajové strany byla rezerva ve výši 28 206 tis. Kč. 21. 6. se konstatovalo, že výdaje byly minulý rok čerpány na 86,2 % a také se schválil závěrečný účet za rok 2004. 20. 9. byla rezerva na straně výdajů ve výši 21 227 tis. Kč a 13. 12. 13 214 tis. Kč. Také se schválila pravidla rozpočtového provizoria na období leden až březen 2006.

2006

21. 2. 2006 zastupitelstvo schválilo rozpočet na tento rok jako vyrovnaný ve výši 1 503 443 tis. Kč a s rezervou 17 863 tis. Kč ve výdajové části a uložilo radě města informovat o provedených změnách na straně výdajů rozpočtu a kontrolovat plnění rozpočtu. 25. 6. byla na výdajové straně rezerva ve výši 13 563 tis. Kč. 13. 6. zastupitelstvo konstatovalo, že výdaje byly v minulém roce čerpány na 86,7 %. Dále schválilo závěrečný účet za rok 2005. Ke dni 13. 6. byla na výdajové straně rezerva 9 591 tis. Kč, 12. 9. 18 542 tis. Kč a 19. 12. 4 084 tis. Kč. 19. 12. zastupitelstvo také schválilo pravidla rozpočtového provizoria na období leden až březen 2007.

2007

23. 1. 2007 byl schválen rozpočet města jako vyrovnaný a to 1 543 051 tis. Kč s rozpočtovou rezervou ve výši 21 851 tis. Kč. 20. 2. byla výdajová rezerva 44 142 tis. Kč, 24. 4. 37 448 tis. Kč. Zastupitelstvo dne 19. 6. vzalo na vědomí zprávu o přezkoumání hospodaření města za minulý rok a konstatovalo, že rozpočet výdajů byl splněn na

93 %. Dále se s výhradou schválil závěrečný účet za rok 2006. Ke dni 19. 6. byly výdaje 1 570 107 tis. Kč, přičemž součástí výdajové strany byla rezerva ve výši 38 277 tis. Kč. Zastupitelstvo uložilo radě města sledovat a regulovat čerpání a plnění rozpočtu, tak aby výsledek hospodaření za rok 2007 činil alespoň 20 mil. Kč. 11. 12. se schválila pravidla rozpočtového provizoria na období leden až únor 2008.

2008

23. 1. zastupitelstvo schválilo rozpočet na rok 2008 jako vyrovnaný ve výši 1 511 391 tis. Kč a s rozpočtovou rezervou pro kapitálové výdaje 23 783 tis. Kč. Dále rada města měla informovat město o provedených změnách na straně výdajů rozpočtu a kontrolovat plnění tohoto rozpočtu. 26. 2. byla na straně výdajů rezerva 23 713 tis. Kč a 29. 4. 21 875 tis. Kč. 24. 6. zastupitelstvo vzalo na vědomí zprávu o výsledku přezkoumání hospodaření za minulý rok a konstatovalo, že výdaje byly čerpány na 89,7 %. Dále byl schválen závěrečný účet města za minulý rok. Ke dni 24. 6. byla součástí výdajové strany rezerva ve výši 9 692 tis. Kč a zastupitelstvo souhlasilo s rozpočtovým výhledem města na roky 2008 až 2011 dle předloženého návrhu.

2009

20. 1. 2009 byl schválen rozpočet města na rok 2009 v upraveném znění jako vyrovnaný ve výši 1 773 185 tis. Kč s rozpočtovou rezervou 46 367 tis. Kč ve výdajové části. Zastupitelstvo uložilo radě města podat informace o provedených změnách na straně výdajů a kontrolovat plnění rozpočtu. Dále byla z rozpočtu města vyčleněna částka 3 mil. Kč, odpovídající 100 % celkových způsobilých výdajů, na financování projektu. 15. 4. zastupitelstvo souhlasilo s vyčleněním částky ve výši 4 mil. Kč, odpovídající 25 % celkových způsobilých výdajů, na předfinancování určitého projektu. 23. 6. bylo zkonstatováno, že výdaje byly čerpány na 89,6 % a byl schválen závěrečný účet města za minulý rok. 23. 6. zastupitelstvo souhlasilo s rozpočtovým výhledem na roky 2009 až 2012. 22. 9. se uložilo radě města nerealizovat investiční akce města, které jsou součástí rozpočtu na tento rok a dosud nebyly zahájeny, dále nepřekročit 90 % celkového objemu výdajů a do konce roku nečerpat finanční prostředky z rezervy na výdajové straně rozpočtu.

Shrnutí běžných a kapitálových výdajů města Kladno

Tab. č. 13: Běžné a kapitálové výdaje města Kladno 2001-2009

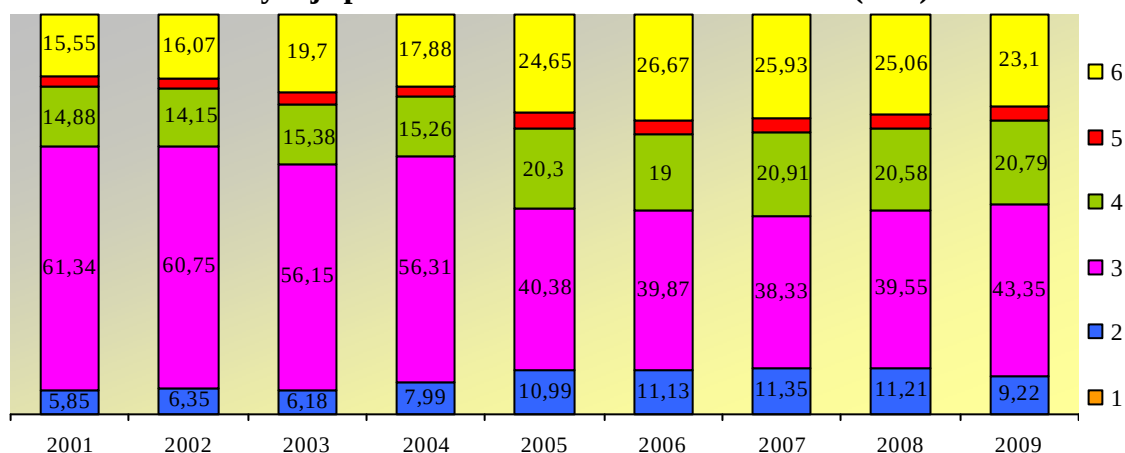
	V tis. Kč	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Výsledek od počátku roku
2001	Běžné výdaje	988 699,00	1 207 617,00	966 149,56
	Kapitálové výdaje	267 069,00	287 032,00	242 598,87
2002	Běžné výdaje	1 102 301,00	1 179 014,00	1 094 744,43
	Kapitálové výdaje	284 816,00	429 856,00	364 907,95
2003	Běžné výdaje	1 322 116,00	1 346 478,00	1 257 422,87
	Kapitálové výdaje	256 210,00	316 991,00	292 490,97
2004	Běžné výdaje	1 373 452,00	1 444 429,20	1 256 811,57
	Kapitálové výdaje	293 821,00	244 500,00	204 649,32
2005	Běžné výdaje	1 060 047,00	1 075 537,37	955 593,44
	Kapitálové výdaje	279 318,00	263 439,00	190 906,04
2006	Běžné výdaje	1 124 713,00	1 151 380,80	1 065 426,39
	Kapitálové výdaje	337 247,00	349 104,00	326 183,52
2007	Běžné výdaje	1 193 912,21	1 217 628,41	1 108 015,45
	Kapitálové výdaje	307 823,00	317 702,00	263 343,46
2008	Běžné výdaje	1 185 235,10	1 300 987,61	1 165 200,85
	Kapitálové výdaje	284 834,00	357 476,00	312 096,57
2009	Běžné výdaje	1 244 312,10	1 334 900,43	1 118 939,29
	Kapitálové výdaje	495 419,00	505 392,00	334 661,63

Zdroj: ARIS

Z této tabulky lze vidět souhrn běžných a kapitálových výdajů za všechny sledované roky pro město Kladno. Rozdíl mezi rozpočtem po změnách a schváleným rozpočtem je nejvyšší u běžných výdajů v roce 2001 (z 988 699 tis. Kč na 1 207 617 tis. Kč) a u kapitálových výdajů v roce 2002 (z 284 816 tis. Kč na 429 856 tis. Kč). Výsledek od počátku roku se k rozpočtu po změnách liší nejvíce u běžných výdajů v roce 2003 (z 1 346 478 tis. Kč na 966 149,56 tis. Kč) a u kapitálových výdajů v roce 2009 (z 505 392,00 tis. Kč na 334 661,63 tis. Kč).

4.1.5.2 Výdajová strana rozpočtu města Kladno

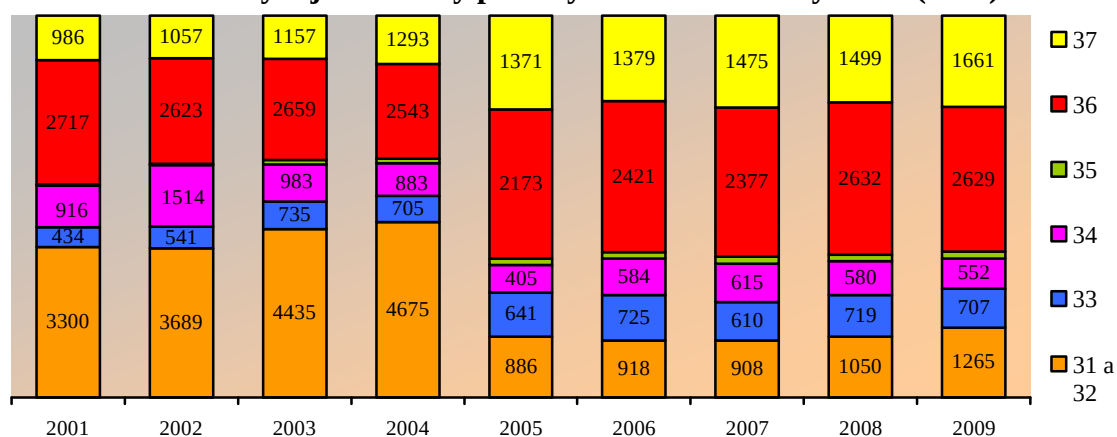
Graf č. 21: Běžné výdaje podle odvětvového třídění 2001-2009 (v %)

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Z grafu je patrné, že z běžných výdajů dle odvětvového třídění nejvíce procent zaujímají služby pro obyvatelstvo a to za všechny sledované roky. Není výrazný rozdíl mezi procenty na služby pro obyvatelstvo (nejvíce v roce 2001 a to 61 % a naopak nejméně v roce 2007 a to 38 %). Průměrně se tyto výdaje pohybují okolo 48 % běžných výdajů. Druhá v pořadí je všeobecná veřejná správa a služby, která je v rozmezí od 15 % do 26 %. Výdaje města na sociální věci a politiku zaměstnanosti jsou na třetím místě (zhruba 18 %). Poté následují výdaje na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství (okolo 9 %). Zemědělství, lesní hospodářství, rybářství (1) v grafu není téměř vidět, jelikož tvoří ani ne 0,1 % běžných výdajů. Z hlediska jednotlivých sledovaných let je pouze větší rozdíl mezi službami pro obyvatelstvo, které lze rozdělit na období 2001 až 2004 (okolo 60 %), kdy v roce 2004 se tyto výdaje výrazně snížily a poté až do roku 2009 se pohybovaly okolo 40 %.

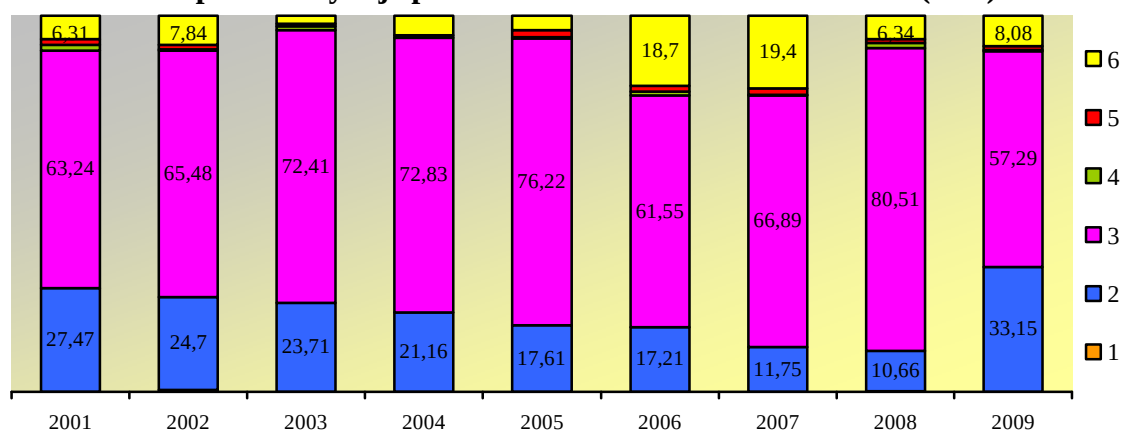
Graf č. 22: Běžné výdaje za služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele (v Kč)

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Z tohoto grafu je vidět, že lze služby pro obyvatelstvo rozdělit do dvou období a to na roky 2001 až 2004 a 2005 až 2009, jelikož v prvním období byly nejvyšší výdaje na vzdělávání (až 4 675 Kč) a v druhém období naopak byly nejvyšší výdaje na bydlení, komunální služby a územní rozvoj (nad 2 000 Kč). Výdaje na ochranu životního prostředí každým rokem rostou (v roce 2009 až 1 661 Kč). Ostatní výdaje se pohybují pod 1 000 Kč a výdaje na zdravotnictví jsou pod 100 Kč na obyvatele. Je tedy vidět, že největší změny ve výdajích z hlediska jednotlivých let zaznamenalo odvětví vzdělávání.

Graf č. 23: Kapitálové výdaje podle odvětvového třídění 2001-2009 (v %)

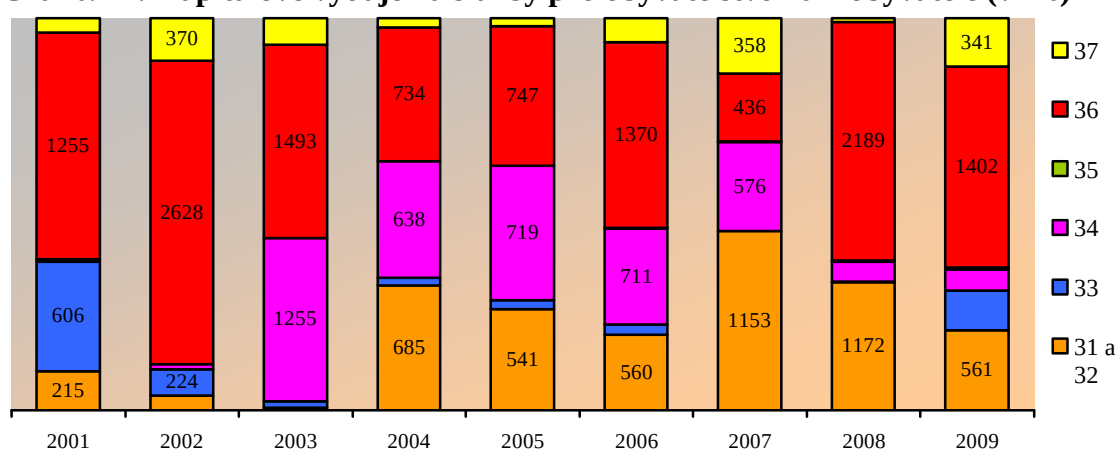
Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Je patrné, že v kapitálových výdajích převažují výdaje na služby pro obyvatelstvo a to ve všech letech (nejnižší v roce 2009 a to 57 % a nejvyšší v roce 2008 až 80 %). Je vidět, že tyto výdaje vždy přesahovaly 50 % kapitálových výdajů. Jedinými dalšími vý-

znamnějšími výdaji jsou výdaje na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, avšak už se značným rozdílem oproti výdajům na služby pro obyvatelstvo. Tyto výdaje měly až do roku 2008 klesající tendenci, jen v roce 2009 dosáhly 33 %. V letech 2006 a 2007 byly také výraznější výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti (okolo 19 %).

Město Kladno stejně jako Hradec Králové a Havířov mělo nejvyšší kapitálové výdaje na služby pro obyvatelstvo. Proto je zde předložen graf za služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele.

Graf č. 24: Kapitálové výdaje na služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele (v Kč)

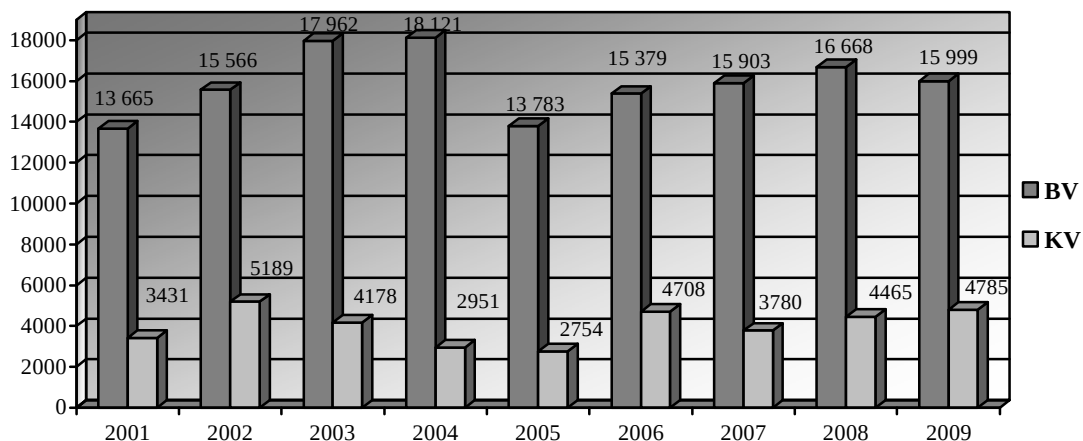

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Je vidět, že nejvyšší kapitálové výdaje byly na bydlení, komunální služby a územní rozvoj (v roce 2002 až 2 628 Kč). Jen v roce 2007 byly vyšší výdaje na tělovýchovu a zájmovou činnost, které byly výraznější v období 2003 až 2007. Dalšími významnými kapitálovými výdaji byly v roce 2001 také výdaje na kulturu (606 Kč) a v roce 2007 na vzdělávání (1 153 Kč). Tyto výdaje jsou výraznější od roku 2004.

Z hlediska souhrnu celkových výdajů města je zde navržen graf v jednotlivých letech na jednoho obyvatele. Tento graf ukazuje celkovou výdajovou stranu města Kladno. A tempo růstu zobrazuje následující tabulka.

Graf č. 25: Přehled běžných a kapitálových výdajů 2001-2009 na 1 obyv. (v Kč)

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Z grafu je patrné, že město Kladno vynaložilo nejvíce běžných výdajů v roce 2004 (18 121 Kč) a nejméně v roce 2001 (necelých 14 tis. Kč). Běžné výdaje tohoto města se průměrně pohybují okolo 16 tis. Kč na 1 obyvatele. Kapitálové výdaje byly nejvyšší v roce 2002 (5 tis. Kč) a nejnižší v roce 2005 (2 754 Kč). Tyto výdaje jsou průměrně okolo 4 tis. Kč na 1 obyvatele.

Tab. č. 14: Tempo růstu běžných a kapitálových výdajů města Kladno (v %)

Tempo růstu	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
BV	1,65	13,31	14,86	-0,05	-23,97	11,49	4,00	5,16	-3,97
KV	15,30	50,42	-19,85	-30,03	-6,72	70,86	-19,27	18,51	7,23

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Nejvyšší rozdíl v běžných výdajích byl v roce 2003, kdy oproti předchozímu roku se tyto výdaje zvýšily o necelých 15 %. Naproti tomu pozitivní změnu zaregistrovalo město Kladno v roce 2005 (proti předchozímu roku došlo ke snížení běžných výdajů o 24 %). V rámci kapitálových výdajů město Kladno nejlépe hospodařilo v roce 2004, kdy se tyto výdaje oproti roku 2003 snížily o 30 %. Naopak nejvyšší změna mezi těmito výdaji byla v roce 2007. Došlo ke zvýšení oproti roku 2005 až o 71 %.

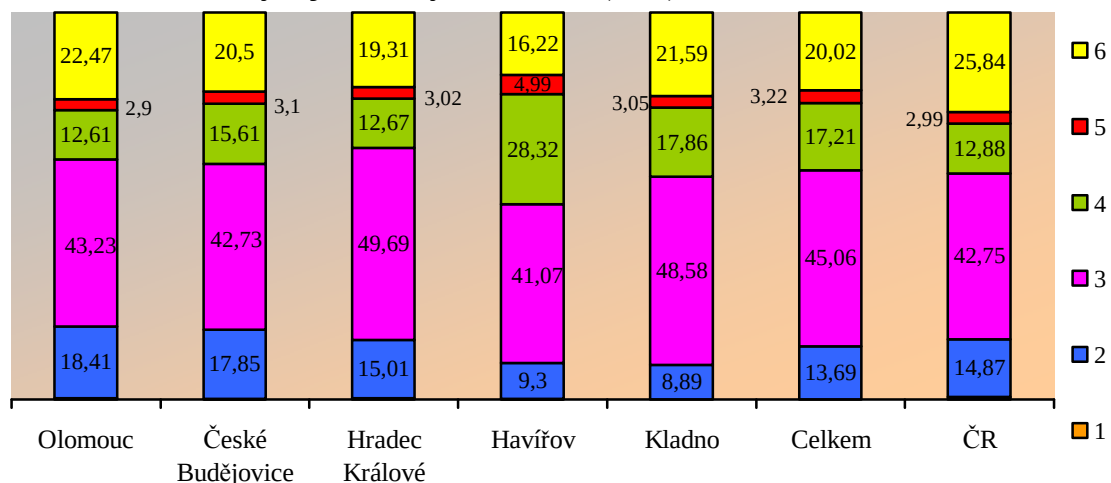
4.2 Srovnání mezi sledovanými městy a v rámci ČR

4.2.1 Srovnání mezi městy a ČR dle odvětvového třídění

V rámci jednotlivých vybraných měst (Olomouc, České Budějovice, Hradec Králové, Havířov a Kladno) byla v každém městě provedena názorně na grafech a tabulkách analýza výdajů dle odvětvového třídění. V celkovém srovnání mezi těmito městy jsou tyto výdaje rozděleny na běžné a kapitálové a analyzovány z hlediska odvětvového třídění. Poté jsou tyto výdaje ukázány celkově za sledovaná města a porovnány s obcemi ČR.

4.2.1.1 Odvětvové třídění běžných výdajů

Graf č. 26: Běžné výdaje za roky 2001-2009 (v %)

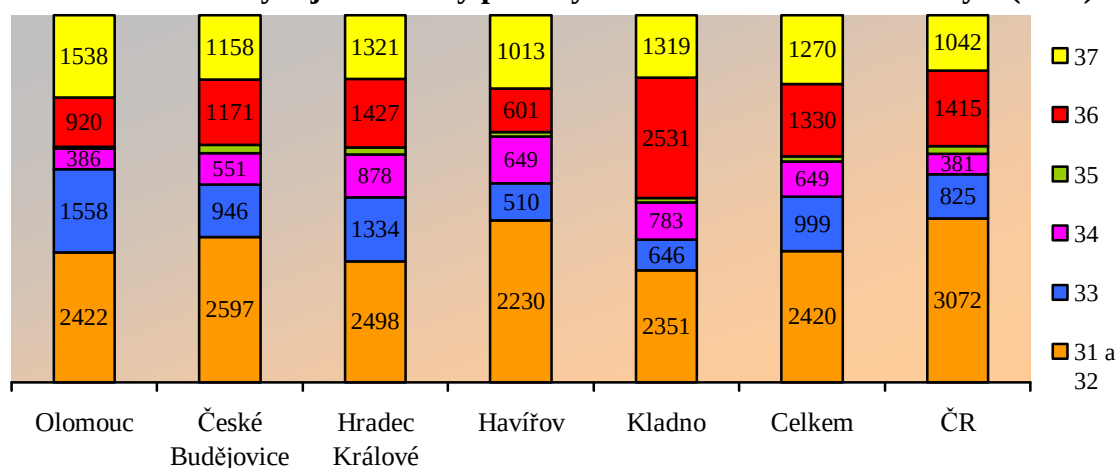

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Z grafu je vidět, že v rámci porovnání běžných výdajů dle odvětvového třídění každé sledované město vynakládalo za rok nejvíce na služby pro obyvatelstvo. Tyto výdaje se u každého města pohybují nad 40 % z celkových běžných výdajů. Nejvyšší výdaje na tyto služby má město Hradec Králové (přes 49 %) a naopak nejnižší město Havířov (41 %). Všeobecná veřejná správa a služby, co se týče výše výdajů těchto měst, je druhá v odvětvovém třídění (u každého města kolem 20 %). Pouze město Havířov za rok 2001 – 2009 vynaložilo více běžných výdajů na sociální věci a politiku zaměstnanosti než na všeobecnou veřejnou správu a služby. Olomouc, České Budějovice a Hradec Králové mají vyšší běžné výdaje na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství než na

sociální věci a politiku zaměstnanosti oproti Havířovu a Kladnu. Bezpečnost státu a právní ochrana je u každého města pod 5 % (nejvyšší má Havířov a to 4,99 %). Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství není v grafu vidět, jelikož vybraná města toto odvětví mají pod 1 %. Pokud se tato města porovnají mezi sebou celkově a s celou Českou republikou, je vidět, že nejsou výrazné rozdíly v pořadí vynakládání běžných výdajů dle odvětvového třídění. V rámci obcí ČR i sledovaných měst jsou také nejvýznamnější výdaje na služby pro obyvatelstvo (přes 42 %), což je asi o 3 % méně než u sledovaných měst (45 %). Dále všeobecná veřejná správa zaujímá u obcí asi 26 % běžných výdajů a v rámci měst 20 % (rozdíl je asi o 6 %). Z hlediska obcí ČR jsou vyšší výdaje na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství (v obcích necelých 15 % a ve městech 14 %) než na sociální věci a politiku zaměstnanosti (obce asi 13 % a města 17 %).

Graf č. 27: Běžné výdaje na služby pro obyvatelstvo 2001-2009 na 1 obyv. (v Kč)

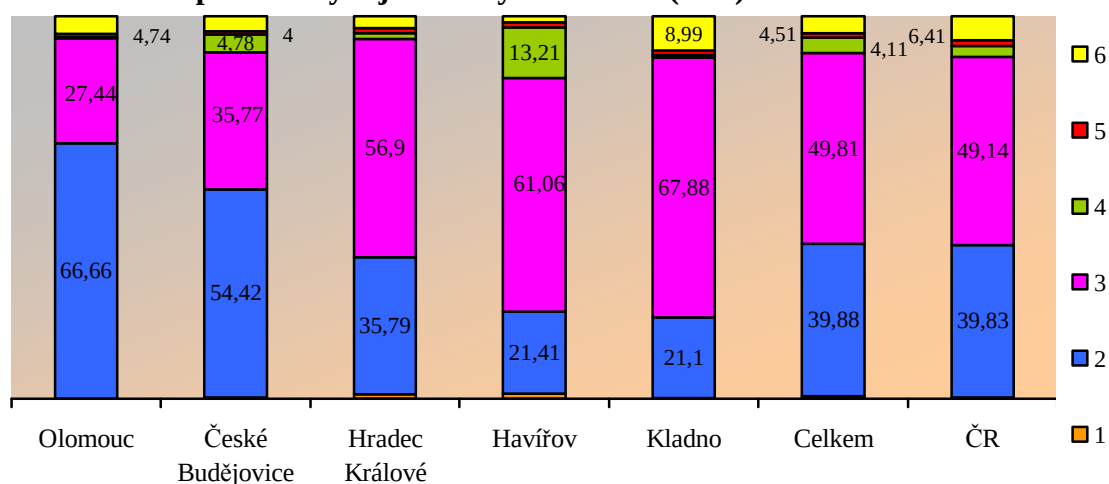
Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Z tohoto grafu je patrné, že z hlediska odvětvového třídění služeb pro obyvatelstvo města vynakládala průměrně nejvíce na výdaje na vzdělávání (město České Budějovice téměř 2 600 Kč na 1 obyvatele). Pouze město Kladno mělo vyšší výdaje na bydlení, komunální služby a územní rozvoj, až poté následují výdaje na vzdělávání. Druhým významným odvětvím pro města České Budějovice a Havířov je ochrana životního prostředí (ČB – 1 158 Kč a Havířov – 1 013 Kč). Pro město Olomouc je to kultura, církve a sdělovací prostředky (1 558 Kč) a pro Hradec Králové je to bydlení, komunální služby a územní rozvoj (1 427 Kč). Tělovýchova a zájmová činnost se u všech měst pohybuje

pod 900 Kč na obyvatele (nejméně Olomouc a to 386 Kč a nejvíce Hradec Králové a to 878 Kč). Zdravotnictví nad 100 Kč na obyvatele má pouze město České Budějovice a Hradec Králové. V porovnání obcí ČR a sledovaných měst celkem není výrazný rozdíl mezi jednotlivými odvětvími. Na vzdělávání, tedy nejdůležitější odvětví, obce vynakládají 3 072 Kč na obyvatele a u měst je to 2 420 Kč. Poté následuje bydlení a komunální rozvoj (obce ČR 1 415 Kč a města 1 330 Kč). Všeobecná veřejná správa, kultura a tělovýchova jsou významnější u sledovaných měst než u obcí ČR.

4.2.1.2 Odvětvové třídění kapitálových výdajů

Graf č. 28: Kapitálové výdaje za roky 2001-2009 (v %)

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Kapitálové výdaje za sledovaná města jsou významné pouze pro služby pro obyvatelstvo a průmyslová a ostatní odvětví hospodářství. Města Olomouc a České Budějovice vynakládají nejvíce výdajů na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství (Olomouc přes 66 % a ČB přes 54 %). Naproti tomu ostatní tři města mají nejvýznamnější výdaje na služby pro obyvatelstvo (nejvíce Kladno a to skoro 68 % a nejméně Hradec Králové a to necelých 57 %). Město Havířov má také výraznější výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti a to přes 13 %. Výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby jsou vyšší u města Kladna (necelých 9 %). Ostatní odvětví (zemědělství, lesní hospodářství, rybářství a bezpečnost státu a právní ochrana) nejsou tak významná, jelikož výdaje na tyto odvětví se pohybují okolo 1 %. V rámci porovnání sledovaných měst a obcí ČR je

vidět, že sledovaná města mají na nejdůležitější odvětví v rámci kapitálových výdajů (odvětví 2 a 3) výdaje vyšší než obce ČR. Obce mají pouze vyšší výdaje na všeobecnou veřejnou správu asi o 2 %.

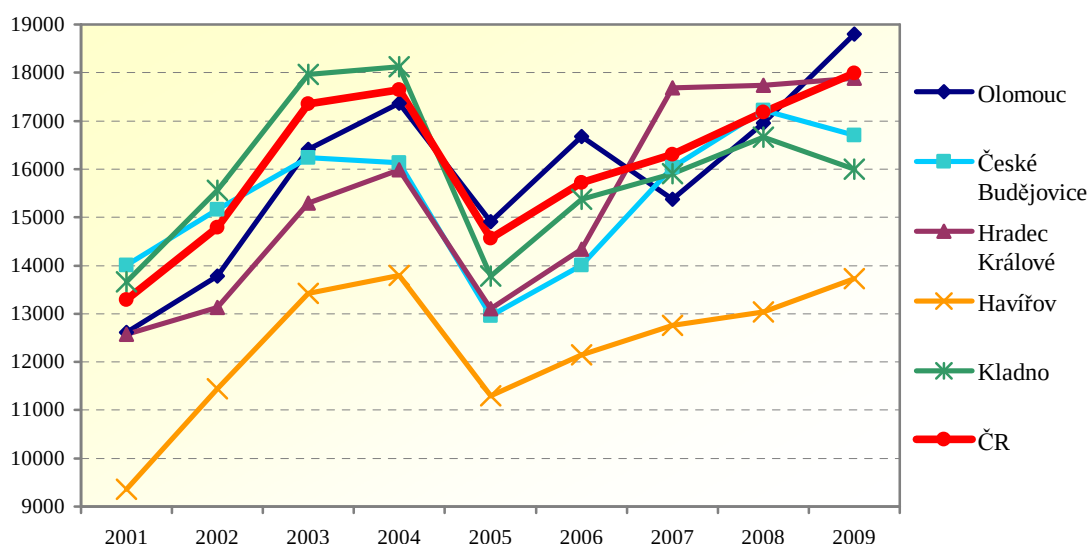
Z hlediska srovnávací základny na 1 obyvatele nelze ukázat graf kapitálových výdajů, protože města v tomto případě nejsou jednotná. Města Olomouc a České Budějovice mají nejvyšší výdaje na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství, kdežto města Hradec Králové, Havířov a Kladno mají nejvyšší výdaje na služby pro obyvatelstvo.

4.2.2 Vývoj běžných a kapitálových výdajů měst a ČR

V jednotlivých sledovaných městech byla provedena analýza běžných a kapitálových výdajů na jednoho obyvatele v rámci dostupných let. Zde jsou sledovány rozdíly mezi jednotlivými městy. Také u každého města bylo prezentováno tempo růstu obou druhů výdajů, které jsou zde názorně ukázány v rámci všech sledovaných měst. A ke každému grafu je i zařazeno porovnání s celou Českou republikou v rámci obcí.

4.2.2.1 Běžné výdaje a tempo růstu těchto výdajů

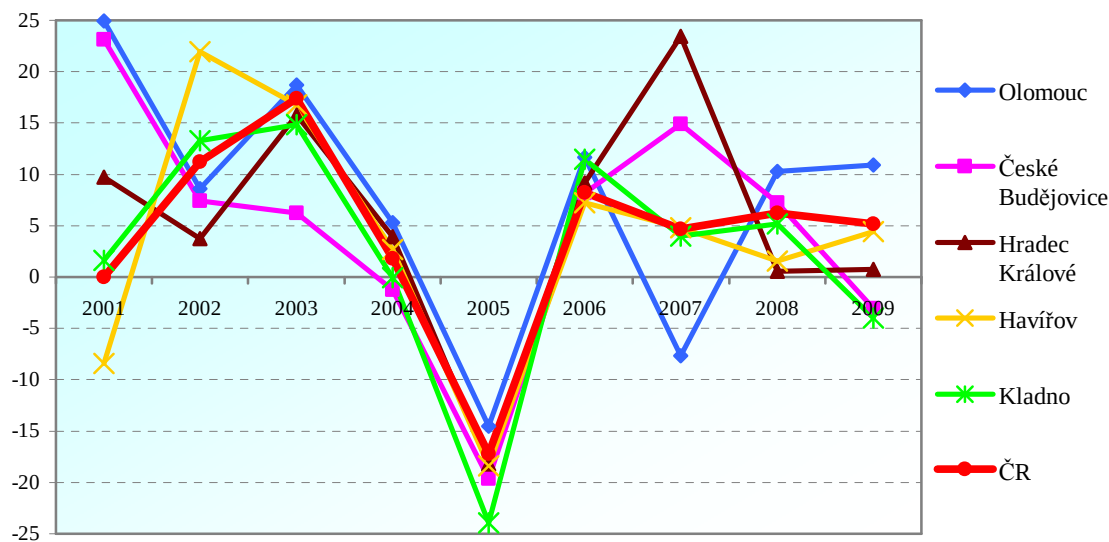
Graf č. 29: Běžné výdaje na 1 obyvatele (v Kč)

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Z hlediska běžných výdajů za sledovaná města na jednoho obyvatele je vidět, že celkově nejlépe hospodaří město Havířov. Běžné výdaje Havířova se pohybují pod 14 000 Kč na obyvatele (nejméně v roce 2001 a nejvíce v roce 2004). Ostatní sledovaná města se pohybují v podobném pásmu jako obce ČR. Z hlediska posledního sledovaného roku mělo z těchto čtyř měst nejvyšší výdaje město Olomouc a nejnižší město Kladno. Celkově u všech sledovaných měst je patrný zlom z roku 2004 na rok 2005 a to v pozitivním hospodaření. Od roku 2005 většině měst výdaje stoupají. Křivka běžných výdajů na jednoho obyvatele je podobná u většiny sledovaných měst. V rámci obcí ČR běžné výdaje na 1 obyvatele do roku 2004 stoupaly. V roce 2005 tyto výdaje výrazně klesly (jako u sledovaných měst) a poté neustále stoupají. Výdaje byly nejnižší v roce 2001 (přes 13 000 Kč) a nejvyšší v roce 2009 (asi 18 000 Kč). V posledním sledovaném roce (2009) se města a obce ČR řadily od nejvyšších výdajů po nejnižší v tomto pořadí: Olomouc (skoro 19 000 Kč), obce ČR (skoro 18 000 Kč), Hradec Králové (méně než 18 000 Kč), České Budějovice (pod 17 000 Kč), Kladno (asi 16 000 Kč) a Havířov (asi 13 000 Kč).

Graf č. 30: Tempo růstu běžných výdajů (v %)

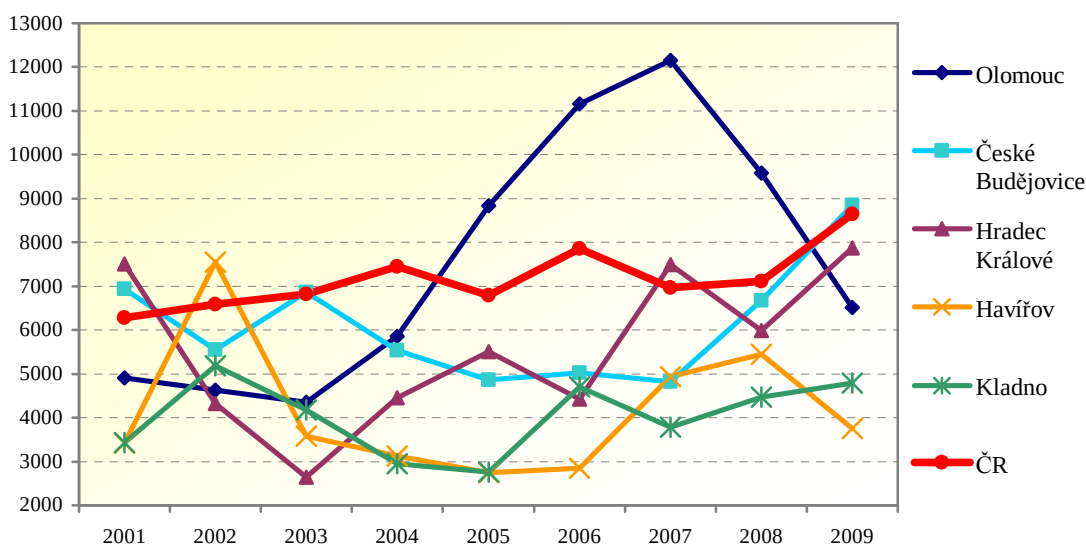
Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Z grafu je vidět, že sledovaná města mají podobné tempo růstu běžných výdajů. Nejvýraznější rozdíly jsou v letech 2001 a 2007. V roce 2001 pouze město Havířov mělo záporné tempo růstu a naopak nejvyšší tempo růstu měla města Olomouc a České Budějovice.

vice. V roce 2007 se město Olomouc naproti tomu dostalo do záporných hodnot a přes 20 % mělo pouze město Hradec Králové. Nejvýraznější rok, co se týče změn, byl rok 2005 a to pro všechna města. V tomto roce města měla výrazné záporné hodnoty. Město Kladno dosáhlo až -25 % a nejnižší zápornou hodnotu tempa růstu mělo město Olomouc a to -15 %. Tempo růstu běžných výdajů bylo nejvyšší pro město Olomouc v posledním sledovaném roce (2009) a to přes 10 %. Naproti tomu Kladno a České Budějovice měly necelých -5 %. Tempo růstu obcí ČR je podobné jako u sledovaných měst. Nejnižší bylo v roce 2005 (-17 %) a naopak nejvyšší v roce 2003 (přes 17 %). Poslední sledovaný rok (2009) bylo tempo růstu v tomto pořadí (od nejvyššího po nejnižší): Olomouc, obce ČR, Havířov, Hradec Králové, České Budějovice a Kladno.

4.2.2.2 Kapitálové výdaje a tempo růstu těchto výdajů

Graf č. 31: Kapitálové výdaje na 1 obyvatele (v Kč)

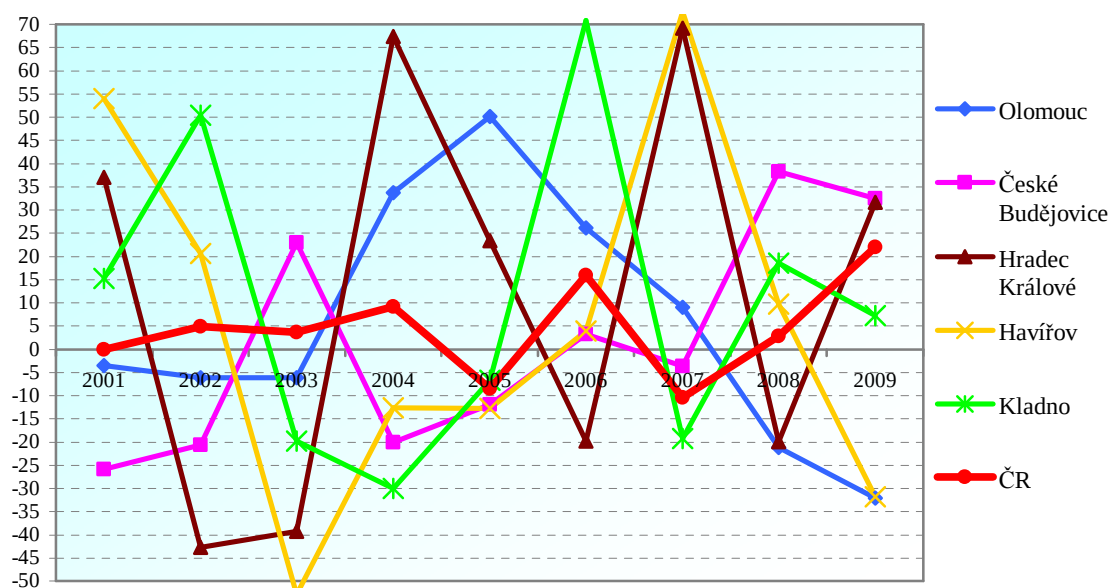

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Kapitálové výdaje za sledovaná města na jednoho obyvatele jsou oproti běžným výdajům výrazně nižší. Běžné výdaje se pohybují v rozmezí od 9 000 Kč do 19 000 Kč, naproti tomu kapitálové výdaje v rozmezí od 2 000 Kč do necelých 13 000 Kč na jednoho obyvatele. Většina sledovaných měst se drží v rozmezí 3 000 – 8 000 Kč. Pouze město Olomouc má výraznější kapitálové výdaje od roku 2005 až do roku 2008. V roce 2007 tyto výdaje dokonce překročily 12 000 Kč na obyvatele. Z hlediska součtu těchto výda-

jů za všechny sledované roky má město Kladno nejnížší kapitálové výdaje na obyvatele. Kapitálové výdaje za obce ČR se pohybují v rozmezí od 6 000 Kč do 9 000 Kč. Je vidět, že tyto výdaje mají vzrůstající tendenci. Nejvýraznějším výkyvem je opět rok 2005. Výdaje byly nejnížší v roce 2001 (přes 6 000 Kč) a naopak nejvyšší v roce 2009 (necelých 9 000 Kč). V posledním sledovaném roce (2009) byly kapitálové výdaje od nejvyšších po nejnížší v tomto pořadí: České Budějovice (skoro 9 000 Kč), obce ČR (necelých 9 000 Kč), Hradec Králové (necelých 8 000 Kč), Olomouc (přes 6 000 Kč), Kladno (necelých 5 000 Kč) a Havířov (skoro 4 000 Kč). Běžné výdaje na jednoho obyvatele se narozdíl od kapitálových výdajů pohybují poměrně stejně pro všechna sledovaná města (viz graf č. 29). To znamená, že nejsou tak výrazné rozdíly mezi jednotlivými roky a tyto výdaje se vynakládají ve většině případů na stejné potřeby měst. Z tohoto grafu je právě naopak vidět, že v kapitálových výdajích jsou poměrně vyšší rozdíly, jak v rámci sledovaných měst, tak z hlediska výše těchto výdajů.

Graf č. 32: Tempo růstu kapitálových výdajů (v %)

Zdroj: ARIS a vlastní výpočty

Tempo růstu kapitálových výdajů narozdíl od běžných výdajů je poměrně odlišné pro jednotlivá města a mezi jednotlivými městy jsou z hlediska let výrazné rozdíly. Město Olomouc mělo nejvyšší tempo růstu v roce 2005 (okolo 50 %) a od tohoto roku tempo růstu neustále klesá (nejnížší v roce 2009 a to přes -30 %). České Budějovice dosáhly

nejnižšího tempa růstu v roce 2001 a to přes -25 % a naopak nejvyšší bylo v roce 2008 (necelých 40 %). Hradec Králové patří mezi sledovaná města s nejvyššími rozdíly v jednotlivých letech např. rok 2003 a rok 2004 nebo 2006 - 2008. Nejvyšší tempo růstu mělo město Hradec Králové v roce 2007 (necelých 70 %) a nejnižší v roce 2002 (skoro -45 %). Tempo růstu těchto výdajů pro město Havířov od roku 2001 až do roku 2003 výrazně klesalo (z 55 % na -52 %). Poté mělo vzrůstající tendenci až do roku 2007 (také nejvyšší tempo růstu a to přes 70 %) a znovu tempo růstu klesalo. Městu Kladno tempo růstu od roku 2002 až do roku 2004 klesalo (rok 2004 nejnižší a to -30 %). Rok 2006 představoval výrazný skok a byl zároveň nejvyšší (přes 70 %). Poslední sledovaný rok (2009) bylo tempo růstu od nejvyššího po nejnižší v tomto pořadí: České Budějovice, Hradec Králové, Kladno, Havířov a Olomouc. Na rozdíl od sledovaných měst tempo růstu obcí ČR nemá tak výrazné výkyvy mezi jednotlivými roky. Výraznější zlom byl pouze v letech 2005 a 2007. V roce 2007 bylo také tempo růstu nejnižší (přes -10 %) a nejvyšší bylo v roce 2009 (22 %). Poslední rok (2009) bylo tempo růstu v tomto pořadí (od nejvyššího po nejnižší): České Budějovice, Hradec Králové, obce ČR, Kladno, Havířov a Olomouc.

5 ZÁVĚR

Předkládaná diplomová práce se zabývala výdajovým chováním magistrátních měst. Cílem této práce bylo posoudit výdajovou stranu rozpočtu magistrátních měst České republiky. Mezi nejdůležitější části této práce patřila analytická část, která byla rozdělena do dvou hlavních kapitol. V první kapitole byla magistrátní města hodnocena samostatně a v druhé kapitole bylo provedeno celkové srovnání mezi těmito městy a také srovnání s obcemi ČR. Tato část se týkala hodnocení běžných a kapitálových výdajů vybraných magistrátních měst (Olomouc, České Budějovice, Hradec Králové, Havířov a Kladno). V každém sledovaném městě byl nejprve nastíněn rozpočet a rozpočtování výdajů v období od roku 2001 až 2009. Poté byla provedena analýza běžných a kapitálových výdajů těchto měst.

Magistrátní město Olomouc ve sledovaném období vynakládalo nejvíce běžných výdajů na služby pro obyvatelstvo a to v každém z uvedených let. Tyto výdaje byly nejvyšší v roce 2004 (přes 50%). Nejvýraznější službou pro obyvatelstvo na 1 obyvatele bylo ve městě Olomouc vzdělávání a to až do roku 2004 (až 4 470 Kč). Od roku 2005 převažovaly výdaje na odvětví kultury, církví a sdělovacích prostředků, které v roce 2009 dosáhly více jak 2 000 Kč na 1 obyvatele. Kapitálové výdaje jsou výraznější pouze na služby pro obyvatelstvo a na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství. Město Olomouc vydalo celkově nejvíce na odvětví průmyslu (v roce 2008 až 82 %). Pokud se konkrétní výdaje na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství převedly na 1 obyvatele, tak byly nejvyšší na dopravu a vodní hospodářství. Do roku 2004 převažovaly výdaje na dopravu (2004 přes 2 400 Kč) a od roku 2005 to bylo vodní hospodářství (2007 asi 8 000 Kč). Pouze rok 2009 byl stejný jako období do roku 2004. Z hlediska celkových běžných a kapitálových výdajů na 1 obyvatele byly běžné výdaje nejzřetelnější v roce 2009 (skoro 19 000 Kč) a kapitálové výdaje v roce 2007 (přes 12 000 Kč) a naopak nejnižší v roce 2001 (pro BV – 12 601 Kč) a v roce 2004 (KV – skoro 6 000 Kč). Rozdíl v tempu růstu běžných výdajů byl podstatný mezi roky 2000 a 2001 (skoro o 25 %) a naopak v roce 2005 tyto výdaje poklesly až o 14,5 %. Tempo růstu pro KV mělo výraznější rozdíly a to letech 2004 (o 50 %) a 2009 (-32 %).

Magistrátní město České Budějovice mělo ve sledovaných letech nejvyšší běžné výdaje také na služby pro obyvatelstvo (rok 2001 až 65 % z celkových běžných výdajů), ale tyto výdaje každým rokem klesaly. V přepočtu na 1 obyvatele ze služeb pro obyvatelstvo vedly výdaje vzdělávání až do roku 2004 (rok 2002 přes 4 700 Kč). Poté jsou výdaje na tyto služby víceméně podobné. České Budějovice, na rozdíl od Olomouce, mělo vyrovnanější kapitálové výdaje, ale také byly vidět pouze výdaje na průmysl (rok 2008 až 68 %) a služby pro obyvatelstvo (rok 2001 skoro 50 %). Z kapitálových výdajů na 1 obyvatele rozhodně převažovaly výdaje na dopravu (v roce 2009 až 3 454 Kč). V přehledu celkových běžných a kapitálových výdajů na 1 obyvatele převažoval rok 2008 (pro BV až 17 220 Kč) a rok 2009 (pro KV přes 8 800 Kč) a naopak nejchudší byly roky 2005 (BV necelých 13 000 Kč) a 2007 (KV necelých 5 000 Kč). Tempo růstu mělo podstatné rozdíly zase mezi lety 2001 a 2000 (u běžných výdajů až o 23 %) a mezi 2008 a 2007 (u KV dokonce až o 38 %). Naproti tomu město ušetřilo nejvíce u BV v roce 2005 a u KV rok 2001.

Město Hradec Králové taktéž mělo nejdůležitější běžné výdaje na služby pro obyvatelstvo (2001 až 58 %), které také postupem let klesaly, ale v menším rozsahu než u Českých Budějovic. Ve větším měřítku se zde objevovaly už i ostatní výdaje. Taktéž jako u Českých Budějovic byl zlomový rok 2004 (přes 4 600 Kč) a to z hlediska výdajů na služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele. Poté už byly tyto výdaje spíše vyrovnanější. Kapitálové výdaje jsou jako u předešlých měst podstatné pouze pro průmysl (rok 2005 skoro 54 %) a služby pro obyvatelstvo (v roce 2009 až 76 %). Hradec Králové na rozdíl od měst Olomouc a Českých Budějovic vynakládá více kapitálových výdajů na služby pro obyvatelstvo a převažují výdaje na bydlení, komunální služby a územní rozvoj (2001 přes 3 000 Kč na obyvatele). Z celkových výdajů na BV je nejvíce v roce 2009 (17 880 Kč na obyvatele) a nejméně v roce 2001 (jen 12 574 Kč). U KV město utratilo v roce 2009 skoro až 7 900 Kč na obyvatele a naopak málo v roce 2003 (jen 2 645 Kč). Tempo růstu bylo také podstatnější pro KV (rozdíl v roce 2007 až o 69 %). Naopak nejpozitivnější byl rok 2002 a to skoro až o 43 %. Tempo růstu BV mělo menší výkyvy mezi jednotlivými lety (rok 2007 jen 23% a rok 2005 o -18 %).

Havířov měl také nejvyšší běžné výdaje za služby pro obyvatelstvo (rok 2004 skoro 50 %), ale na rozdíl od ostatních měst se do popředí dostaly sociální věci a politika zaměstnanosti a to až s 32 %. Služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele byly nejvyšší pro vzdělávání a to opět jen do roku 2004. V roce 2009 dokonce převažovala všeobecná veřejná správa služby. Kapitálové výdaje byly podstatné také jen pro služby pro obyvatelstvo, ale na rozdíl od ostatních měst průmysl už nehrál významnou roli v těchto výdajích. Začaly se objevovat vysoké výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti (v roce 2008 dokonce až 36 %). Jako Hradec Králové měl Havířov vyšší kapitálové výdaje na služby pro obyvatelstvo a zároveň nejpodstatnější výdaje na bydlení, komunální služby a územní rozvoj (v roce 2003 1 430 Kč na obyvatele). Havířov měl celkově nižší běžné a kapitálové výdaje na 1 obyvatele. Běžné výdaje v žádném roce nebyly vyšší jak 14 000 Kč a kapitálové výdaje se pohybovaly okolo 4 000 Kč na 1 obyvatele. Zato tempo růstu u KV bylo s vysokými rozdíly mezi jednotlivými roky a to rok 2007 (navýšení až o 72 %), ale v roce 2009 byly tyto výdaje sníženy o skoro 32 %. Běžné výdaje se snížily nejvíce v roce 2005 a to až o 18 %.

Město Kladno nejvíce vynakládalo na služby pro obyvatelstvo (rok 2001 až 61 %), ale také mělo výraznější běžné výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby. Běžné výdaje na služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele byly do roku 2004 opět podstatné pro vzdělávání (až přes 4 000 Kč), ale od roku 2005 pro bydlení, komunální služby a územní rozvoj (vždy přes 2 000 Kč). Kapitálové výdaje šly hlavně na služby pro obyvatelstvo (v roce 2008 až 80 %) a průmysl měl průměrně okolo 20 %. Na 1 obyvatele jsou KV opět nejdůležitější pro bydlení, komunální služby a územní rozvoj (2002 až 2 628 Kč). Naproti tomu celkové běžné výdaje se pohybovaly až na 18 000 Kč na obyvatele, ale kapitálové jen okolo 4 000 Kč. Tempo růstu u KV bylo v roce 2006 až 70 % a město nejvíce ušetřilo v roce 2002 (skoro 20 % oproti předchozímu roku). Tempo růstu pro běžné výdaje bylo nejnižší v roce 2005 (skoro 24 %).

V rámci srovnání mezi městy byly běžné výdaje nejvyšší pro všechna města za služby pro obyvatelstvo a průměrně se pohybovaly okolo 45%, což je více než měly obce ČR o 3 %. Bylo by proto vhodné, aby tato magistrátní města snížila tyto běžné výdaje v následujících letech. Další byly významné výdaje na všeobecnou veřejnou správu

a služby. Potěšující je, že průměr za tato města byl nižší než u obcí ČR a to skoro až o 5 %. V porovnání konkrétních služeb pro obyvatelstvo u běžných výdajů si města průměrně vedla lépe než obce ČR v rámci vzdělávání až o 600 Kč (na 1 obyvatele), ale měla vyšší výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby až o 200 Kč. Snížení výdajů na všeobecnou veřejnou správu a služby by mohlo být také dalším cílem těchto měst. Kapitálové výdaje na služby pro obyvatelstvo a na průmysl, což byly nejvýznamnější kapitálové výdaje, byly podobné jak pro průměr sledovaných měst, tak pro obce ČR. Lišily se jen o desetiny procent, ale celkově byly vyšší za města než za obce ČR. Jelikož se města ve výši nejvýraznějších kapitálových výdajů lišila, nebylo možné provést srovnání na 1 obyvatele. Město Olomouc a České Budějovice mělo výraznější výdaje na průmysl a ostatní tři města na služby pro obyvatelstvo. Z hlediska celkových běžných výdajů na 1 obyvatele na tom bylo nejlépe město Havířov. Výdaje ostatních sledovaných měst se pohybovaly na stejné úrovni jako výdaje obcí ČR. Tempo růstu výdajů měst a obcí ČR bylo podobné s výraznějším skokem v roce 2005. Kapitálové výdaje na 1 obyvatele u většiny měst byly pod průměrem obcí ČR. Ten se pohyboval v rozmezí od 6 000 Kč do 9 000 Kč. Pouze město Olomouc v roce 2007 bylo výrazně nad průměrem obcí ČR a to až o 5 000 Kč na 1 obyvatele. Tempo růstu kapitálových výdajů je u každého města velmi rozdílné. Nejblíže obcím ČR je město České Budějovice a i to má vysoké rozdíly mezi jednotlivými roky. Pro tato města by do budoucna bylo vhodné snížit vysoké rozdíly v tempu růstu kapitálových výdajů a přiblížit se tak průměru obcí ČR.

SUMMARY

This diploma thesis is concerned with expenditure comportment of magistrate's cities. The main objective of this thesis was to examine the expenditure side of municipal budgets of cities of the Czech Republic. The thesis is divided into a theoretical and analytical part. The theoretical part describes the basic informations about municipal authorities, budget and budget's process. Next important part is about current and capital expenditure and overview of existing studies on magistrate's cities. Five cities were selected for analytical part. These cities were Olomouc, České Budějovice, Hradec Králové, Havířov and Kladno. The analytical part describes these cities and their budgets and current and capital expenditures of these cities. The expenses were analyzed according to the sectoral classification. The individual differences in expenses of cities were seen in the overall assessment of these cities. These cities were also compared with the municipalities of the Czech Republic. All selected cities spent most current expenditures on services for the population. The capital expenditures were highest for industrial and other sectors of the economy but also for services to the population. It turned out that more differences appear in capital expenditures than current expenditures.

Key words

Current and capital expenditures, municipal budgets, magistrate's cities, sectoral classification

PŘEHLED POUŽITÉ LITERATURY

Archiv zpravodaje Radnice, Hradec Králové [online]. 2001 [cit. 2011-03-17]. Archiv zpravodaje Radnice. Dostupné z WWW: <<http://www.hradeckralove.org/noviny-a-novinky/archiv>>.

Český statistický úřad [online]. c2011, 8.4. 2011 [cit. 2011-04-09]. Dostupné z WWW: <<http://czso.cz/csu/redakce.nsf/i/home>>.

HAMERNÍKOVÁ, Bojka, MAAYTOVÁ, Alena, et al. *Veřejné finance*. 2. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010. 340 s. ISBN 978-80-7357-497-0.

JÍLEK, Milan. *Fiskální decentralizace, teorie a empirie*. Praha: ASPI- Wolters Kluwer, 2008, 428 s. ISBN 978-80-7357-355-3.

JŮZLOVÁ, Jana, KOČÍ, Antonín, et al. *Universum: Encyklopedie pro 21. století*. 1. svazek. s. 561, heslo magistrát. Praha: Euromedia Group, k. s. - Knižní klub, 2006. 648 s. ISBN 80-242-1755-4.

Kadečka, S. *Právo obcí a krajů v České republice*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2003, 425 s. ISBN 80-7179-794-4.

KAMENÍČKOVÁ, Věra. Jak hospodaří magistrátní města. *FINANCE A ÚVĚR* [online]. 1994, 44, 11, [cit. 2011-01-16].

Dostupný z WWW: <http://journal.fsv.cuni.cz/storage/707_199411vk.pdf>.

KAMENÍČKOVÁ, Věra. Jak dopadly obecní rozpočty v roce ekonomické recese?. *Moderní obec* [online]. 05/08/2010, [cit. 2011-01-16].

Dostupný z WWW: <<http://www.creditbureau.cz/Novinky/Novinky/Pages/Jak-dopadly-obecn%C3%AD-rozpo%C4%8Dty-v-roce-ekonomick%C3%A9-recese.aspx>>.

KOUDELKA, Zdeněk. *SAMOSPRÁVA*. Praha: LINDE PRAHA, a.s., 2007. 399 s. ISBN 978-80-7201-665-5.

KYPETOVÁ, Jaroslava. Financování velkých měst bez emocí. *OBEC a finance* [online]. 2009, 4, [cit. 2011-01-16].

Dostupný z WWW: <<http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6406535>>.

MAIER, Karel. *Hospodaření a rozvoj českých měst 1850-1938*. 1. vyd. Praha: Academia, 2005. 374 s. ISBN 80-200-1245-1.

MARKOVÁ, Hana. *Finance obcí, měst a krajů*. 1. vyd. Praha: ORAC, s.r.o., 2000, 190 s. ISBN 80-86199-23-1.

MUSGRAVE, Richard A., MUSGRAVEOVÁ, Peggy B. *Veřejné finance v teorii a praxi*. Překl. Kameníčková V., a kolektiv autorů. Praha: MANAGEMENT PRESS, 1994. 581 s. ISBN 80-85603-76-4.

NOVOTNÝ, Vladimír. *Územní samospráva České republiky*. 1. vydání. Praha: CEVRO Institut, o.p.s., 2007. 70 s. ISBN 80-86816-22-2.

Oficiální stránky Statutárního města České Budějovice [online]. c 2004 - 2009 [cit. 2011-03-10]. Noviny českobudějovické radnice. Dostupné z WWW: <<http://www.cbudejovice.cz/cz/mesto/noviny-ceskobudejovicke-radnice/stranky/noviny-ceskobudejovicke-radnice.aspx>>.

Oficiální webová stránka fanoušků katedry regionální ekonomie a správy [online]. 2000 [cit. 2011-01-16]. 4. Veřejná správa, Zvláštnosti právní subjektivity obcí a měst v právních vztazích. Specifika statutárních měst.

Dostupné z WWW: <<http://www.volny.cz/krejska/4ver.htm>>.

PAVEL, Jan. *Používání obecních obchodních společností v České republice na příkladu krajských měst*. Praha: [s.n.], 2008. 53 s. ISBN 978-80-87123-03-4. Dostupný z WWW: <http://www.transparency.cz/pdf/vz_krajske_obecni_firmy.pdf>.

PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. Praha: MANAGEMENT PRESS, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2.vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9.

Server ARISweb: webové rozhraní pro zobrazování dat z aplikace ARIS [online]. 4. 5. 2001 [cit. 2011-04-02]. Dostupné z WWW: <<http://wwwinfo.mfcr.cz/aris/>>.

SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba v roce 2009: rozpočtová pravidla, praktická řešení, návody, vzory*. 1. vydání. Rožďalovice: REVOS-L, 2009. 262 s. ISBN 978-80-903160-8-9.

SNÁŠEL, Pavel. *Radniční listy v PDF ke stažení* [online]. c 2002 - 2009 [cit. 2011-03-06]. Radniční listy. Dostupné z WWW: <http://www.olomouc.eu/radnicni-listy/radnicni-listy-ke-stazeni_%28cesky%29>.

Statutární město Kladno: Titulní stránka [online]. 2008 [cit. 2011-03-20]. Dostupné z WWW: <<http://www.mestokladno.cz/>>.

Statutární město Havířov: občan [online]. c 2008 [cit. 2011-03-18]. Dostupné z WWW: <<http://www.havirov-city.cz/>>.

TOTH, Petr. *Ekonomika měst a obcí*. 1. vyd. Praha: VŠE, 1998, 195 s. ISBN 80-7079-693-6.

TOTH, Petr, et al. *Financování obcí - sociálně ekonomický rozvoj systému: výstup z projektu GAČR 402/03/1235*. Praha: Oeconomica, 2005. 326 s. ISBN 80-245-0957-1.

Všeobecná encyklopedie v osmi svazcích: Encyklopedie Diderot. 7. svazek. s. 274, heslo statutární města. Vydání 1. Praha: Diderot, 1999. 428 s. ISBN 80-902555-9-0.

PŘEHLED POUŽITÝCH PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ

Zákon č. 128/2000 Sb. o obcích (obecním zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

Zákon č. 440/2006 o rozpočtové skladbě, který mění zákon č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě, ve znění pozdějších předpisů

Vyhláška č. 449/2009 Sb., o způsobu, termínech a rozsahu údajů předkládaných pro hodnocení plnění státního rozpočtu, rozpočtů státních fondů a rozpočtů územních samosprávných celků, rozpočtů dobrovolných svazků obcí a rozpočtů Regionálních rad regionů soudržnosti.

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

Seznam obrázků

Obr. č. 1: Druhové rozdělení výdajů

Seznam tabulek

Tab. č. 1: Magistráty v rámci místních rozpočtů (v mil. Kč a %)

Tab. č. 2: Konkrétní magistráty v rámci místních rozpočtů (v mil. Kč a %)

Tab. č. 3: Vývoj výdajů rozpočtů statutárních měst v roce 2009 oproti roku 2008

Tab. č. 4: Přesah výdajů vybraných měst se standardní obcí (v %)

Tab. č. 5: Běžné a kapitálové výdaje města Olomouc 2001-2009

Tab. č. 6: Tempo růstu běžných a kapitálových výdajů města Olomouc (v %)

Tab. č. 7: Běžné a kapitálové výdaje města České Budějovice 2001-2009

Tab. č. 8: Tempo růstu běžných a kapitál. výdajů města České Budějovice (v %)

Tab. č. 9: Běžné a kapitálové výdaje města Hradec Králové 2001-2009

Tab. č. 10: Tempo růstu běžných a kapitálových výdajů města Hradec Králové (v %)

Tab. č. 11: Běžné a kapitálové výdaje města Havířov 2001-2009

Tab. č. 12: Tempo růstu běžných a kapitálových výdajů města Havířov (v %)

Tab. č. 13: Běžné a kapitálové výdaje města Kladno 2001-2009

Tab. č. 14: Tempo růstu běžných a kapitálových výdajů města Kladno (v %)

Seznam grafů

Olomouc

Graf č. 1: Běžné výdaje podle odvětvového třídění 2001-2009 (v %)

Graf č. 2: Běžné výdaje za služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele (v Kč)

Graf č. 3: Kapitálové výdaje podle odvětvového třídění 2001-2009 (v %)

Graf č. 4: Kapitálové výdaje na průmysl a ostatní hospodářství na 1 obyv. (v Kč)

Graf č. 5: Přehled běžných a kapitálových výdajů 2001-2009 na 1 obyvatele (v Kč)

České Budějovice

Graf č. 6: Běžné výdaje podle odvětvového třídění 2001-2009 (v %)

Graf č. 7: Běžné výdaje za služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele (v Kč)

Graf č. 8: Kapitálové výdaje podle odvětvového třídění 2001-2009 (v %)

Graf č. 9: Kapitálové výdaje na průmysl a ostatní hospodářství na 1 obyv. (v Kč)

Graf č. 10: Přehled běžných a kapitálových výdajů 2001-2009 na 1 obyvatele (v Kč)

Hradec Králové

Graf č. 11: Běžné výdaje podle odvětvového třídění 2001-2009 (v %)

Graf č. 12: Běžné výdaje za služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele (v Kč)

Graf č. 13: Kapitálové výdaje podle odvětvového třídění 2001-2009 (v %)

Graf č. 14: Kapitálové výdaje na služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele (v Kč)

Graf č. 15: Přehled běžných a kapitálových výdajů 2001-2009 na 1 obyvatele (v Kč)

Havířov

Graf č. 16: Běžné výdaje podle odvětvového třídění 2001-2009 (v %)

Graf č. 17: Běžné výdaje za služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele (v Kč)

Graf č. 18: Kapitálové výdaje podle odvětvového třídění 2001-2009 (v %)

Graf č. 19: Kapitálové výdaje na služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele (v Kč)

Graf č. 20: Přehled běžných a kapitálových výdajů 2001-2009 na 1 obyvatele (v Kč)

Kladno

Graf č. 21: Běžné výdaje podle odvětvového třídění 2001-2009 (v %)

Graf č. 22: Běžné výdaje za služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele (v Kč)

Graf č. 23: Kapitálové výdaje podle odvětvového třídění 2001-2009 (v %)

Graf č. 24: Kapitálové výdaje na služby pro obyvatelstvo na 1 obyvatele (v Kč)

Graf č. 25: Přehled běžných a kapitálových výdajů 2001-2009 na 1 obyvatele (v Kč)

Srovnání vybraných magistrátních měst

Graf č. 26: Běžné výdaje za roky 2001-2009 (v %)

Graf č. 27: Běžné výdaje na služby pro obyvatelstvo 2001-2009 na 1 obyv. (v Kč)

Graf č. 28: Kapitálové výdaje za roky 2001-2009 (v %)

Graf č. 29: Běžné výdaje na 1 obyvatele (v Kč)

Graf č. 30: Tempo růstu běžných výdajů (v %)

Graf č. 31: Kapitálové výdaje na 1 obyvatele (v Kč)

Graf č. 32: Tempo růstu kapitálových výdajů (v %)